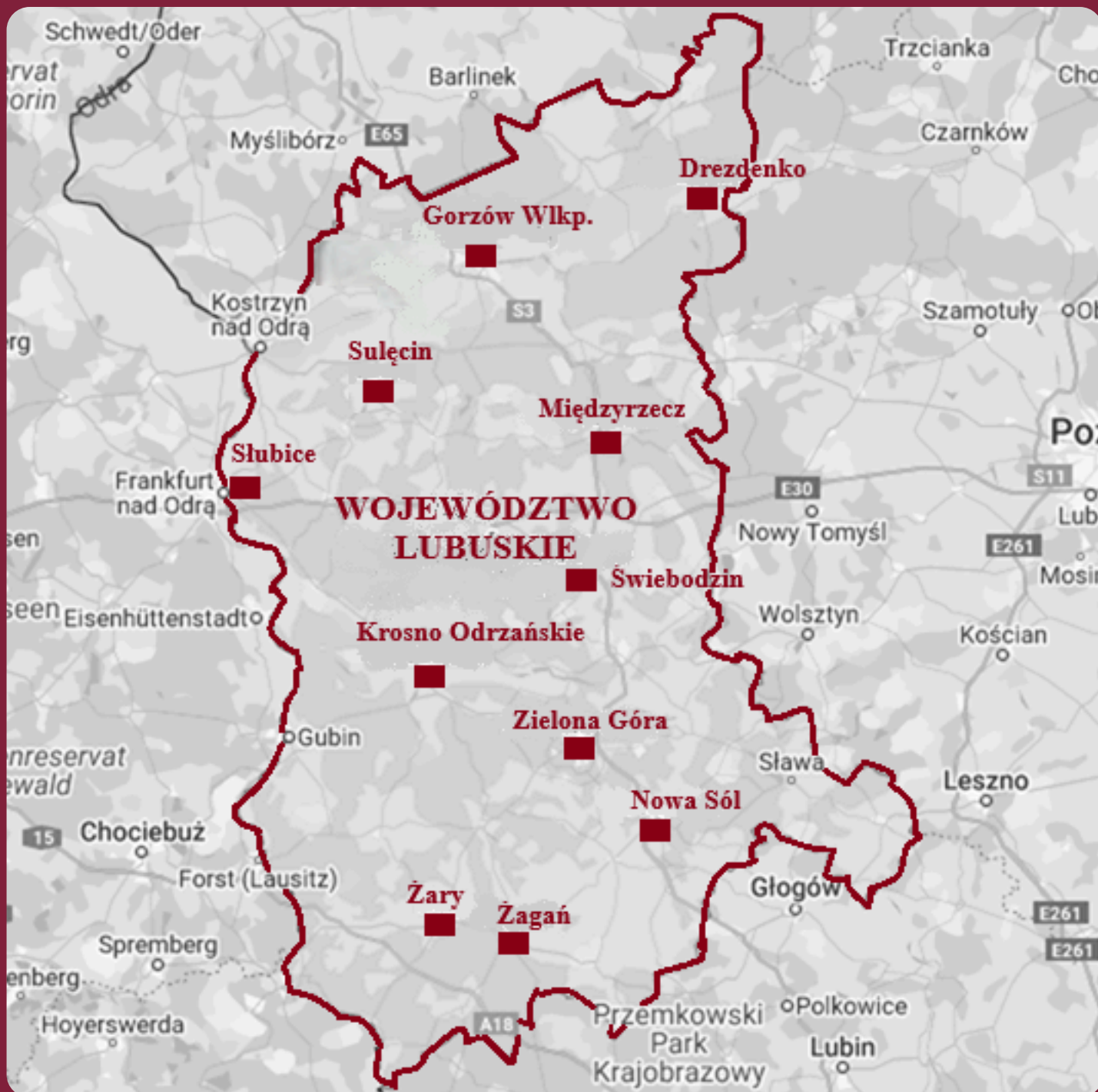

RAPORT

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W ROKU 2024

WOJEWÓDZKA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W GORZOWIE WLKP.

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu coroczne opracowanie obejmujące ocenę bezpieczeństwa sanitarnego i sytuację epidemiologiczną na terenie województwa lubuskiego oraz efekty monitoringu i zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie zdrowia publicznego w 2024 roku.

Miniony rok był rokiem jubileuszowym dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej, gdyż obchodziła 70-lecie swojego powstania. Z tej okazji w Warszawie zorganizowano Kongres Zdrowia Publicznego, podczas którego wyróżniających się zaangażowaniem pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej – w tym pracowników z terenu województwa lubuskiego, uhonorowano odznakami honorowymi Ministra Zdrowia „Za zasługi dla ochrony zdrowia”.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest instytucją, która działa w różnych obszarach życia człowieka, począwszy od udziału w opiniowaniu planów zagospodarowania przestrzennego, po nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia, zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, sposobu produkcji, przechowywania, przewożenia oraz sprzedaży żywności, czy higieny w zakładach pracy oraz placówkach oświatowych. Z uwagi na to nieustająco prowadzono liczne działania w zakresie profilaktyki i nadzoru, realizowano także badania laboratoryjne o zróżnicowanym zakresie parametrów m.in. badania jakości wody przeznaczonej do spożycia czy kontrolę żywności i żywienia.

Nowelizacja przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nałożyła na Państwową Inspekcję Sanitarną dodatkowe zadania, które związane są z uzgadnianiem projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu/lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych, co przełoży się na większą ochronę zdrowia ludności.

Sytuacja epidemiologiczna na terenie województwa w 2024 roku była stabilna, jednak zaczęto odnotowywać przypadki zachorowań na choroby dotychczas występujące w kraju sporadycznie m.in. krztusiec. Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. podkreślał jak ważna jest profilaktyka i szczepienia, aby uchronić siebie i innych przed zachorowaniem. W związku ze wzrostem zachorowań zorganizowano bezpłatną akcję szczepień dla kobiet w ciąży.

W ubiegłym roku pracownicy PIS reagowali również na sytuacje kryzysowe z uwagi na przejście przez województwo lubuskie fali powodziowej. Sytuacja zagrożenia powodziowego spowodowała zintensyfikowanie nadzoru nad jakością wody do spożycia na terenach narażonych na ryzyko powodzi zarówno w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jak i studni przydomowych będących jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę do spożycia.

Laboratoria działające przy WSSE w Gorzowie Wlkp. oraz PSSE w Zielonej Górze uzyskały nowe zakresy akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji, co stanowi istotny krok w kierunku rozwoju jakości usług diagnostycznych w zakresie ochrony zdrowia publicznego. Nowy zakres akredytacji to nie tylko odpowiedź na rosnące potrzeby związane z monitorowaniem zagrożeń zdrowotnych, ale również potwierdzenie wysokich standardów pracy laboratoriów, które w swoim codziennym funkcjonowaniu realizują kluczowe zadania w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym, monitorowania i eliminowania zagrożeń środowiskowych oraz bezpieczeństwa żywności i jakości wody.

W 2024 roku zrealizowano również szereg działań edukacyjnych i oświatowych, w tym programy profilaktyczne, strategie ogólnokrajowe oraz kampanie informacyjno-edukacyjne. Spośród wielu działań i inicjatyw promujących zdrowie, na zwrócenie szczególnej uwagi zasługuje zorganizowana przy współudziale Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej w Gorzowie Wielkopolskim AWF w Poznaniu konferencja pn. „Uzależnienia od czynności wśród dzieci i młodzieży wyzwaniem dla profilaktyki” podczas której eksperci w dziedzinie psychologii, terapii uzależnień, psychodietetyki i pedagogiki poruszyli kwestie związane z przyczynami, profilaktyką i walką z uzależnieniami wśród młodych ludzi.

Zachęcam Państwa do zapoznania się z raportem oraz do regularnego odwiedzania naszej strony internetowej i śledzenia naszych mediów społecznościowych, gdzie na bieżąco publikujemy informacje dotyczące nadzoru sanitarnego, działalności laboratorium, a także o podejmowanych inicjatywach w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

**Lubuski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny
w Gorzowie Wlkp.**

lek. med. Dorota Konaszczuk

Spis treści

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA DOTYCZĄCA CHOROÓB ZAKAŹNYCH	7
1. Krztusiec.....	7
2. Grypa.....	8
3. RSV	9
4. Odra	9
5. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.....	9
6. WZW typu A	10
7. Gruźlica	10
8. Choroba legionistów	11
9. Borelioza z Lyme i Kleszczowe zapalenie mózgu	11
10. Choroby i zakażenia występujące sporadycznie	12
11. Szczepienia ochronne	13
11.1 Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych na terenie województwa lubuskiego	13
12. Szczepienia zalecane	15
12.1. Powszechny Program Szczepień przeciwko HPV	15
12.2. Szczepienia przeciwko grypie.....	15
12.3. Narodowy Program Szczepień przeciwko COVID-19.....	16
12.4. Szczepienia przypominające przeciwko krztuścowi	16
13. Niepożądane odczyny poszczepienne	16
14. Osoby nierealizujące obowiązkowych szczepień ochronnych	16
PODMIOTY WYKONUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	17
1. Ocena dostosowania podmiotów leczniczych woj. lubuskiego w 2024 r.	17
2. Ogniska epidemiczne zakażeń szpitalnych	25
3. Postępowanie z odpadami medycznymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.....	28
WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA BYTOWANIA LUDZI	30
1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	30
1.1. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	32
1.2. Ocena jakości wody pod względem przekroczeń parametrów w zbiorowym zaopatrzeniu ..	32
1.3. Braki przydatności wody do spożycia	32
1.4. Warunkowa przydatność wody do spożycia	34
1.5. Monitoring substancji promieniotwórczych w wodzie	37
1.6. Odstępstwo w zakresie azotanów	37
1.7. Inne podmioty zaopatrujące w wodę	37

1.8. Stan infrastruktury innych podmiotów zaopatrujących w wodę	37
2. Nadzór nad kąpieliskami i miejscami wykorzystywanymi do kąpeli	39
2.1. Jakość wody na kąpieliskach i w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli	40
2.2. Informowanie społeczeństwa o jakości wody na kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli	41
2.3. Klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach w woj. lubuskim w 2024 r.	42
2.4. Kontrole plaż i infrastruktury kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli ...	43
3. Nadzór nad pływalniami	43
3.1. Obiekty basenowe w woj. lubuskim	43
3.2. Kontrole obiektów basenowych	45
3.3. Jakość wody na pływalniach w woj. lubuskim	45
3.4. Roczne oceny wody na pływalni	47
4. Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrywania obecności bakterii z rodzaju Legionella	48
4.1. Ambulatoryjne zakłady rehabilitacji leczniczej	50
4.2. Zaopatrzenie w wodę podmiotów wykonujących działalność leczniczą	52
4.3. Rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej 12-godzinny zapas	53
5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	53
5.1. Ocena sanitarna obiektów użyteczności publicznej	53
5.2. Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe i pola biwakowe oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	54
5.3. Branża beauty: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu	55
5.4. Domy Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, noclegownie i domy dla bezdomnych	57
5.5. Dworce autobusowe, dworce i stacje kolejowe, porty lotnicze i przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	58
5.6. Środki transportu publicznego	59
5.7. Tereny rekreacyjne	59
6. Działania związane z zagrożeniem powodziowym	60
STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH	61
1. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt, Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF), pomocy administracyjnej AAC oraz na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu żywności.....	62

2. Jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	63
3. Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	64
4. Produkcja pierwotna, sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny	65
5. Nadzór nad wprowadzaną do obrotu żywnością prozdrowotną	65
6. Ocena sposobu żywienia	66
7. Podsumowanie	67
WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	68
1. Nadzór i kontrola warunków pracy	68
2. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy	70
3. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi.....	71
4. Nadzór nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin	72
5. Nadzór nad podmiotami leczniczymi.....	73
6. Choroby zawodowe.....	74
7. Podsumowanie	76
NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I	77
1. Substancje i mieszaniny chemiczne.....	77
2. Detergenty	78
3. Produkty kosmetyczne	78
4. Produkty biobójcze.....	79
5. Prekursory narkotyków	80
6. Zakaz wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych	80
WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-ZDROWOTNYCH	82
1. Stan sanitarno-techniczny budynków	83
2. Warunki do utrzymania higieny w szkołach	84
3. Warunki pobytu dzieci i młodzieży	84
4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	85
5. Opieka medyczna	86
6. Dożywianie uczniów	86
7. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży	87
8. Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkołach.....	87
9. Podsumowanie	88
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM I NIEJONIZUJĄCYM.....	89
1. Ochrona radiologiczna w pracowniach rentgenowskich oraz nadzór nad aparaturą rentgenowską	89
2. Ochrona przed promieniowaniem i polami elektromagnetycznymi	90
3. Aktywności promieniotwórcze sztuczne i naturalne środowiska i żywności	91
4. Podsumowanie	92

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	93
1. Opiniowania dokumentów z zakresu planowania przestrzennego	93
2. Opiniowania w zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	93
3. Opiniowania w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	94
4. Uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	94
5. Postępowania w sprawie odstępstw od obowiązujących przepisów prawa	95
6. Uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	95
7. Inne sprawy	95
8. Podsumowanie	96
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	98
1. Profilaktyka nadwagi i otyłości	98
2. Profilaktyka palenia tytoniu	101
3. Profilaktyka innych uzależnień (uzależnienia od kofeiny, cukru, alkoholu i narkotyków, uzależnienia behawioralne)	104
4. Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym realizacja programu profilaktyki HIV/ AIDS.....	106
5. Profilaktyka nowotworów	109
6. Inne działania profilaktyczno-edukacyjne	111
DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	114
1. Kierunki i zakresy badań	114
2. Zakres wykonywanych badań laboratoryjnych na terenie województwa lubuskiego	117
3. Badania laboratoryjne	117
DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA	119

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA DOTYCZĄCA CHORÓB ZAKAŹNYCH

Jednym z najważniejszych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny monitoruje sytuację epidemiologiczną na terenie województwa lubuskiego poprzez rejestrację chorób zakaźnych, nadzór i koordynowanie dochodzeń epidemiologicznych prowadzonych przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych, kontrolę wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nadzór nad warunkami higieniczno –sanitarnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

W 2024 roku ogółem zarejestrowano **25 168 zachorowań na choroby zakaźne**, współczynnik zapadalności (liczba nowych zachorowań na 100000 mieszkańców) wyniósł 2588,93.

Z powodu podejrzenia bądź rozpoznania choroby zakaźnej hospitalizowano **3 495** osób.

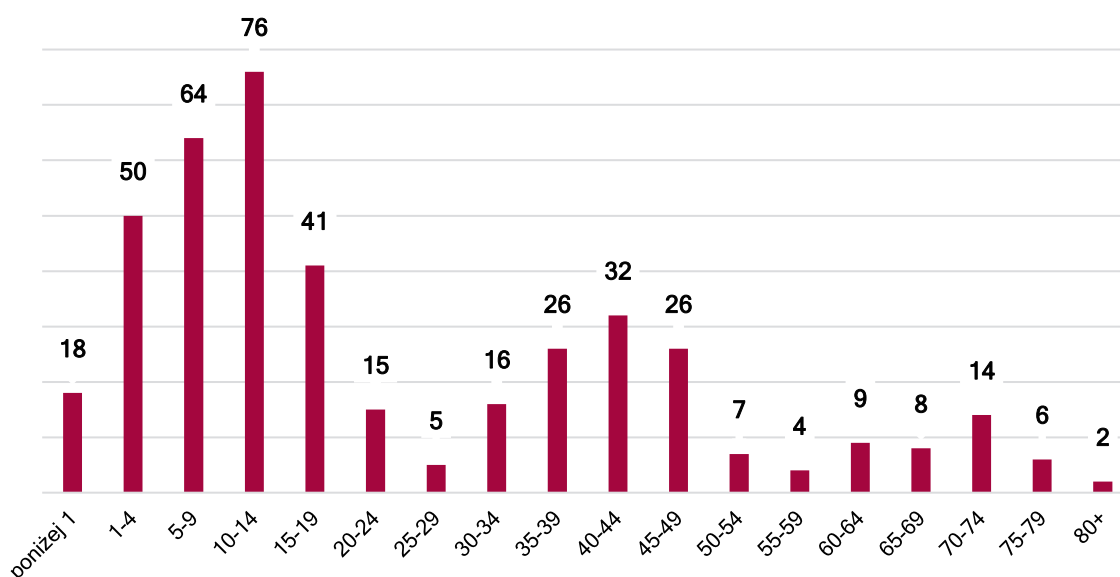
Choroby zakaźne zarejestrowane w województwie lubuskim w 2024 roku

Choroby zakaźne woj. lubuskie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba chorób zakaźnych	75 916	74 071	27 322	25 166

1. Krztusiec.

Wśród chorób, którym zapobiegać można poprzez szczepienia ochronne w 2024 r. największy wzrost zachorowań zarejestrowano w przypadku **krztuśca**, którego zarejestrowano **419 przypadków**. Dla porównania w roku 2023 w województwie lubuskim zarejestrowano **15 przypadków**. U ponad połowy zgłoszonych zachorowań krztuśca były to przypadki potwierdzone badaniami laboratoryjnymi (255 przypadków), w 88 przypadkach zachorowania wymagały hospitalizacji.

Przypadki krztuśca zarejestrowane w 2024 roku w województwie lubuskim wg wieku zachorowania

Analogicznie trend wzrostowy odnotowano w całym kraju. Według danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – PIB w 2024 r. w Polsce zanotowano 35 - krotny wzrost zachorowań na krztusiec w porównaniu z rokiem 2023. Łącznie w roku 2024 zgłoszono 32 430 przypadków zachorowań na tę chorobę.

Największe obawy związane są z ryzykiem wystąpienia powikłań krztusca (zapalenie płuc, bezdech, drgawki, encefalopatia). Grupą najbardziej obciążoną na wystąpienie powikłań są niemowlęta do 6 m-ca życia. Jest to również najczęściej hospitalizowana grupa chorych na krztusiec.

Podstawową metodą zapobiegania zachorowaniom na krztusiec są szczepienia ochronne. W ramach obowiązkowego programu szczepień dla dzieci, który obowiązuje w Polsce, ochronę przed ciężkim przebiegiem kokluszu zapewnia skoniugowana szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi i krztuscowi. W przypadku osób dorosłych warto pamiętać o szczepieniu zalecanym - przyjęciu dawki przypominającej co 10 lat.

Krztusiec w województwie lubuskim w latach 2021-2024

	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Krztusiec - woj. lubuskie	1	6	15	419

2. Grypa.

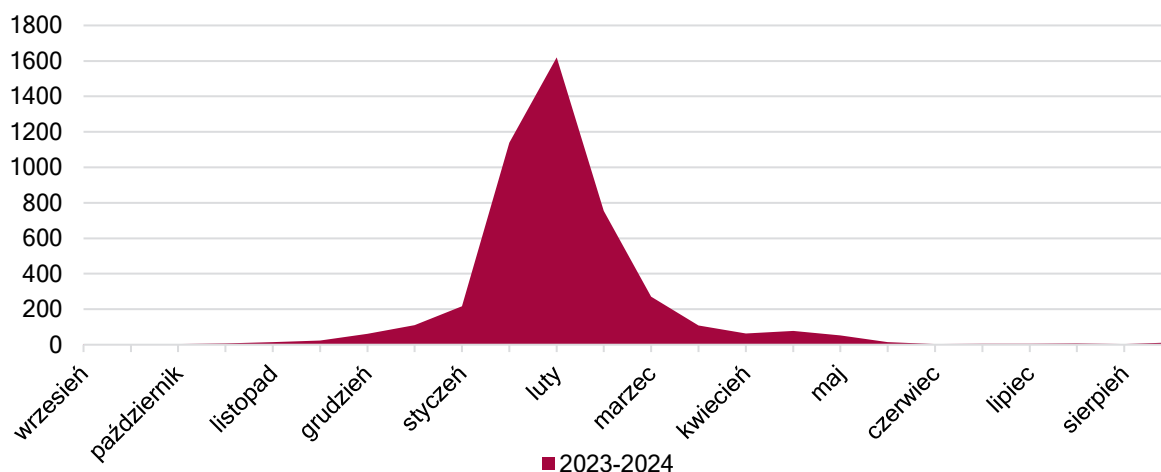
W roku 2024 grypa była przedmiotem szczególnego zainteresowania opinii publicznej. Grypa jest chorobą zakaźną cechującą się sezonowością.

Sezon epidemiczny grypy jest niestandardowy, gdyż rozpoczyna się 1 września i trwa do 31 sierpnia następnego roku.

Szczyt zachorowań przypada na II połowę lutego i początek marca.

W sezonie 2023/2024 odnotowano 4 485 przypadków zachorowań na grypę (205 potwierdzonych laboratoryjnie i 4 280 potwierdzonych szybkim testem antygenowym). Najwięcej zachorowań przypadło na luty 2024 roku (2 289 zachorowań).

Grypa w woj. lubuskim w sezonie epidemicznym 2023/2024

W laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp. w czasie omawianego sezonu zbadano 286 prób pobranych w kierunku grypy. W zintegrowanym *systemie nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą* - SENTINEL pobrano 67 prób, z czego 26 dało wynik dodatni grypy typu A, w tym 22 grypy podtypu AH1N1.

W 2024 r. w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną, Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne woj. lubuskiego otrzymywały informację o wystąpieniu ognisk wysoko zakaźnej grypy ptaków, będących pod bezpośrednim nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej. Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z osobami narażonymi na kontakt z ogniskami ptasiej grypy, zbierano informacje na temat: zastosowanej odzieży ochronnej, ewentualnych objawów chorobowych oraz zaszczepienia przeciwko grypie. Narażonych obejmowano 10-dniowym nadzorem epidemiologicznym.

Na terenie woj. lubuskiego w 2024 r. stwierdzono 9 ptasich ognisk HPAI. Nadzorem epidemiologicznym objęto łącznie 54 osoby z bezpośredniej styczności z chorymi ptakami.

3. RSV.

W roku 2024 zarejestrowano 889 zachorowań na RSV (wzrost o 570 przypadków w stosunku do poprzedniego roku), w tym u 424 dzieci do 2 roku życia (wzrost o 324 przypadki w stosunku do poprzedniego roku). Hospitalizowano 299 przypadków (w tym 211 dzieci do 2 roku życia).

RSV jest powszechnym wirusem układu oddechowego, który zwykle powoduje łagodne objawy przypominające przeziębienie. Większość osób zakażonych wraca do zdrowia w ciągu jednego do dwóch tygodni. Jednak u osób z osłabionym układem immunologicznym, w tym osób starszych, z chorobami płuc, serca lub chorujących na cukrzycę zakażenie RSV może prowadzić do ciężkiego przebiegu choroby wymagającego hospitalizacji.

Osoby w wieku 60 lat i starsze, osoby w wieku 50-59 lat ze zwiększonym ryzykiem zachorowania oraz niemowlęta, dzięki szczepieniom kobiet w ciąży, mają możliwość ochrony poprzez szczepienia przed chorobą wywołaną syncytialnym wirusem oddechowym (RSV).

4. Odra.

W 2024 r. w województwie lubuskim zarejestrowano 3 zachorowania na **odrę** (w tym dwa przypadki potwierdzone badaniem laboratoryjnym, trzeci przypadek prawdopodobny, powiązany epidemiologicznie z przypadkiem potwierdzonym - rodzeństwo, dzieci, nie szczepione p/odrze, na stałe mieszkające z rodzicami w Anglii, przyjechali z objawami chorobowymi do Polski, do babci na wakacje). Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na odrę (nie było potwierdzone badaniami laboratoryjnymi).

5. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2024 r. odnotowano **35 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową** (o 12 ognisk więcej w porównaniu do roku ubiegłego), zachorowało w nich 315 osób, hospitalizowano 74 osoby. Najwięcej ognisk wystąpiło na terenie powiatu gorzowskiego (15 ognisk), 6 na terenie powiatu świebodzińskiego, 5 na terenie powiatu żarskiego, 3 na terenie powiatu zielonogórskiego oraz krośnieńskiego oraz po 1 na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego, międzyrzeckiego oraz nowosolskiego. Czynnikiem etiologicznymi, które spowodowały ogniska pokarmowe były: pał. *Salmonella enteritidis*, *Clostridium difficile*, Norowirusy, Rotawirusy, Hepatitis i *Campylobacter*.

W roku 2023 zarejestrowano 23 ogniska, w których zachorowało 214 osób, a 30 hospitalizowano.

Ogniska pokarmowe w województwie lubuskim w latach 2021-2024

Rok	2021	2022	2023	2024
Ogniska pokarmowe- woj. lubuskie	11	18	23	35

6. WZW typu A.

W 2024 r. nastąpił wzrost zachorowań (w roku 2023 - 7 zachorowań) na **WZW typu A.**, zarejestrowano 9 przypadków zachorowań, które dotyczyły: czwórki dzieci i pięciu dorosłych. W związku z zachorowaniami zarejestrowano 2 ogniska:

- I ognisko- zgłoszone przez PSSE w Świebodzinie, dotyczyło 3 dorosłych osób, wszystkie osoby były hospitalizowane, ostatecznie wyzdrowiały. Ognisko zostało zamknięte.
- II ognisko zgłoszone przez PSSE w Gorzowie Wlkp. w grudniu 2024 r., dotyczyło 4 dzieci (jedno hospitalizowano). Ognisko na koniec 2024 r. miało charakter rozwojowy.

Pozostałe dwa zachorowania dot. 2 osób dorosłych zgłoszone przez PSSE Żagań (byli hospitalizowani), zachorowania sporadyczne, nie powiązane epidemiologicznie.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A w woj. lubuskim w latach 2021-2024

Jednostka chorobowa	2021	2022	2023	2024
WZW A – woj. lubuskie	1	1	7	9

7. Gruźlica.

W 2024 r. do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. zgłoszono 103 zachorowania na gruźlicę (zap. 10,70) o 13 przypadków więcej niż w 2023 r. Odnotowano 2 ogniska rodzinne gruźlicy zarejestrowane przez PSSE w Gorzowie Wlkp. oraz 1 ognisko zgłoszone przez PSSE w Żarach.

Gruźlica najczęściej przebiega pod postacią płucną, jednak może dotyczyć także wielu innych narządów, takich jak nerki, śledziona, wątroba, jelita, kości i stawy, czy układ nerwowy. Najbardziej narażeni na zakażenie prątkiem są pacjenci starsi, płci męskiej, z wrodzonymi lub nabytymi zaburzeniami odporności, chorujący na cukrzycę oraz osoby uzależnione od alkoholu lub narkotyków.

Duży problem w nadzorze epidemiologicznym nad gruźlicą stanowią: obcokrajowcy (utrudniony kontakt, brak wcześniejszej dokumentacji medycznej, brak zadeklarowanego lekarza rodzinnego), więźniowie (brak informacji na temat osób z kontaktu np. współosadzonych i personelu więzienia), osoby bezdomne i uzależnione (trudności w ustaleniu kontaktów oraz brak lekarza rodzinnego).

W większości przypadków choroba przebiegała pod postacią płucną. Spośród osób, które zachorowały 78 stanowili mężczyźni, natomiast 27 osób to kobiety. Najmłodszą osobą, która zachorowała był 10-letni chłopiec z terenu nadzorowanego przez PSSE w Żarach, najstarszym zaś 87-letni mężczyzna z terenu nadzorowanego przez PSSE w Gorzowie Wlkp.

W analizowanym okresie z powodu gruźlicy zmarło 9 osób.

Gruźlica w woj. lubuskim w latach 2022-2024

Powiatowa Stacja	2022	2023	2024
Drezdenko	3	2	1
Gorzów Wlkp.	20	22	30
Krosno Odrz.	5	1	2
Międzyrzecz	1	7	8
Nowa Sól	11	14	16
Słubice	2	0	6
Sulęcín	7	1	0
Świebodzin	7	4	3
Zielona Góra	30	15	14
Żagań	6	13	4
Żary	14	11	19
Ogółem	106	90	103

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie wzajemnego informowania o przypadkach zachorowań na gruźlicę u ludzi i zwierząt.

8. Choroba legionistów.

W 2024 roku na terenie województwa lubuskiego odnotowano 14 zachorowań na legionellozę (zap. 1,44). Większość przypadków zarejestrowano na terenie powiatu nowosolskiego (9 zachorowań), w Gorzowie Wlkp. (3 zachorowania) i w Zielonej Górze (2 zachorowania). Dla porównania w 2023 r. zarejestrowano 7 zachorowań (zap.0,72).

Zachorowania dotyczyły 11 mężczyzn w wieku od 42 do 78 lat z objawami zapalenia płuc oraz 3 kobiet w wieku od 74 do 86 lat. W większości przypadków występowały choroby współistniejące. W żadnym z powyższych przypadków nie ustalono jednoznacznie potencjalnego źródła zakażenia.

Legionelloza w woj. lubuskim w latach 2021-2024

Jednostka chorobowa	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Legionelloza	2	5	7	14

9. Borelioza z Lyme i Kleszczowe zapalenie mózgu.

Borelioza jest najczęściej występującą odkleszczową chorobą w Polsce. W 2024 r. w województwie lubuskim zachorowania na boreliozę były na podobnym poziomie, jak w roku ubiegłym. Odnotowano 755 zachorowań oraz 8 przypadków neuroboreliozy, podczas gdy w 2023 r. zarejestrowano 758 zachorowań (zap. 77,65), w tym 4 przypadków zachorowań na neuroboreliozę. W 2024 r.

współczynnik zapadalności na boreliozę w województwie lubuskim wynosił (77,66) i był niższy niż w Polsce (78,13).

Odnotowano 1 kleszczowe zapalenie mózgu (powiat słubicki), dla porównania w roku 2023 odnotowano 3 zachorowania.

Choroby odkleszczowe w woj. lubuskim w latach 2021-2024

Jednostka chorobowa	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Borelioza	218	497	758	755
Neuroborelioza	1	2	4	8
Kleszczowe Zapalenie Mózgu	1	0	3	1

10. Choroby i zakażenia występujące sporadycznie.

Na terenie województwa lubuskiego w roku 2024 zarejestrowano ponadto:

- 2 zachorowania na gorączkę Denga – infekcyjną chorobę tropikalną wywoływaną przez wirusa dengi. Zachorowania wystąpiły u 6 letniego dziecka, które przebywało z rodzicami na zorganizowanej wycieczce w Malezji oraz u dorosłego mężczyzny, który podróżował na Malediwy (przypadki z miasta Zielona Góra)
- 1 przypadek choroby wywołanej przez wirus Chikungunya UE dotyczył 10 letniego chłopca, który wraz z rodzicami podróżował na Sri Lankę (przypadek z m. Zielona Góra)
- 7 przypadków zachorowań na listeriozę (3 - miasto Gorzów Wlkp., 1 - w powiecie krośnieńskim, 1 – w powiecie świebodzińskim oraz 2 przypadki w mieście Zielona Góra)
- 4 przypadki zachorowań na tularemie, gdzie prawdopodobnymi drogami szerzenia się zakażenia było: ukąszenie przez owada, pokąsanie przez kleszcze, komara i kontakt z zakażonym zwierzęciem (2 przypadki zgłoszono przez PSSE w Gorzowie Wlkp. oraz 2 przypadki przez PSSE Zielona Góra)
- odnotowano 1 zachorowanie na bąblowicę, prawdopodobnym zakażeniem mogło być spożycie nie mytych zbieranych owoców/grzybów w lesie (przypadek został zgłoszony przez PSSE Zielona Góra)

Nie odnotowano zachorowań na dury, brucelozę, wąglik, włośnicę, jersiniozę pozajelitową oraz małą ospę.

W województwie lubuskim pomimo wzrostu zachorowań na niektóre choroby zakaźne oraz odnotowane incydentalne jednostki chorobowe (**np.** Denga, choroby wywołanej przez wirus Chikungunya^{UE}, odrę) sytuację epidemiologiczną można ocenić jako stabilną, jednakże wymagającą ciągłego monitorowania.

11. Szczepienia ochronne.

Skuteczność szczepień ochronnych zależy do pełnej realizacji obowiązujących schematów dla poszczególnych szczepionek.

W większości przypadków szczepienia są wielodawkowe. Oznacza to, że aby uzyskać pełną odporność wymagane jest przyjęcie kilku dawek szczepionki w określonych przez producentów schematach. Wśród szczepień obowiązujących w 2024 r. szczepieniem jednodawkowym było wyłącznie szczepienie przeciwko gruźlicy, które winno być wykonane po urodzeniu, przed wypisem noworodka ze szpitala.

11.1. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych na terenie województwa lubuskiego.

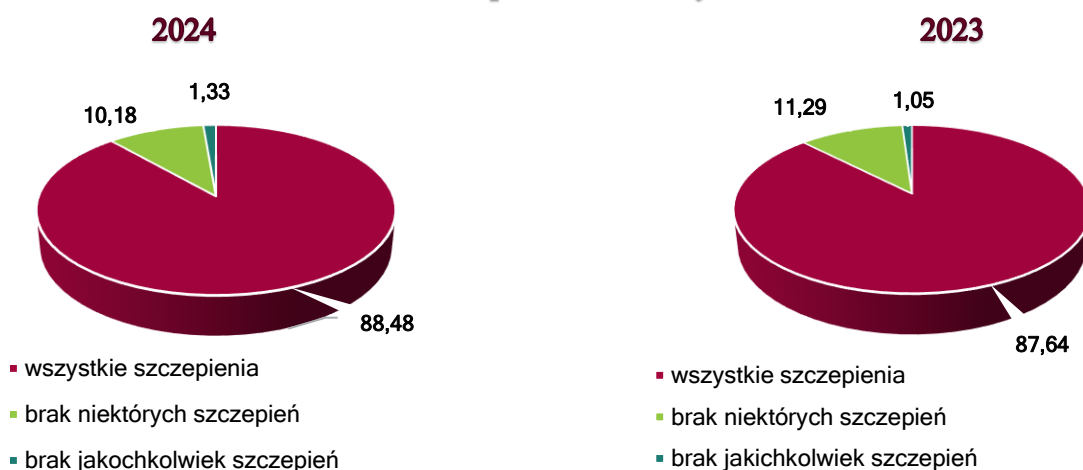
W roku 2024 szczepieniom obowiązkowym podlegała populacja 186416 dzieci i młodzieży (ilość kart uodpornienia przechowywanych w podmiotach leczniczych), natomiast kolejne cykle szczepień, zgodnie z obowiązującymi schematami, rozpoczynano u dzieci urodzonych w 2024, 2023, 2019, 2011 i 2006 roku życia.

Ogólna wyszczepialność wszystkich osób objętych obowiązkiem szczepień w roku 2024 wyniosła 90,62% i spadła w stosunku do roku poprzedniego o 4,2%.

Jak wskazują prowadzone analizy, pomimo dość korzystnej sytuacji w zakresie stanu uodpornienia mieszkańców województwa lubuskiego, istnieją obszary (powiaty, a nawet gminy), w których stan uodpornienia znacząco odbiega od średniej dla województwa. Dane zgromadzone na koniec III kwartału 2024 r. wskazują rozbieżności w średniej wyszczepialności w poszczególnych punktach szczepień w zakresie od 41 do 89%. W 2024 roku 30,4% placówek osiągnęło stan uodpornienia powyżej 85%, natomiast w 22,6% poziom ten był niższy niż 75% (w dwóch przypadkach nawet poniżej 25%). Sytuacja w zakresie liczby wykonanych szczepień przeciwko krztuścowi, odrze i polio, w 2024r. była monitorowana na terenie województwa lubuskiego w systemie kwartalnym.

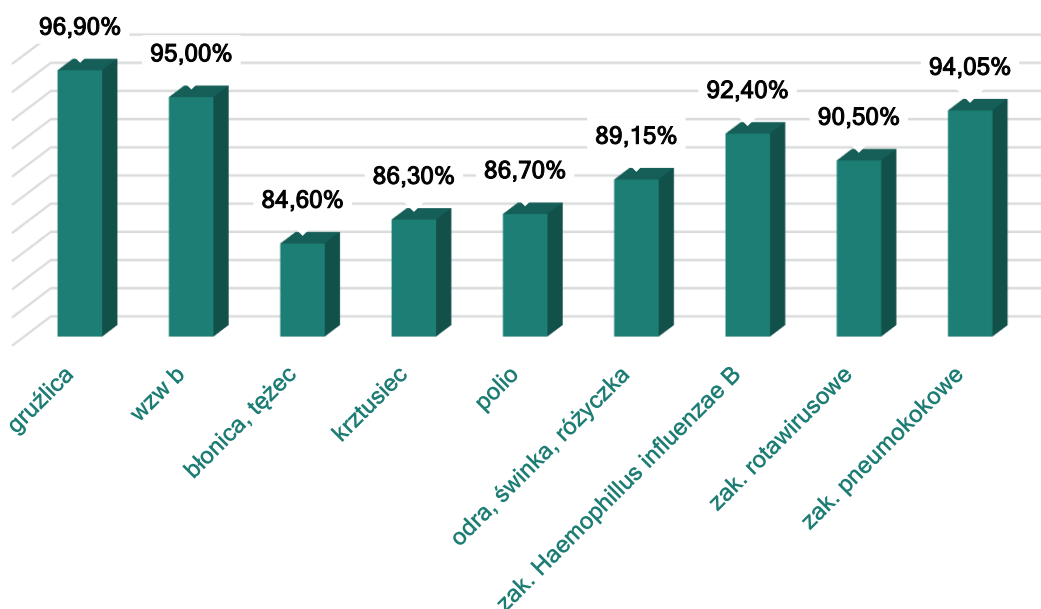
Analiza danych uzyskanych z rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych, sporządzonych wg druku MZ-54 wskazuje, iż na terenie województwa lubuskiego 88,48% dzieci urodzonych w roku 2022 ma podane pełne cykle szczepień podstawowych należnych dla wieku. Dla porównania w roku ubiegłym pełne cykle szczepień miało zakończone 87,64% dzieci trzyletnich.

Stan zaszczepienia dzieci trzyletnich

Wśród szczepień obowiązkowych, w 2024 roku, największy średni odsetek zaszczepionych odnotowano w zakresie szczepień przeciwko gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz inwazyjnym zakażeniom pneumokokowym.

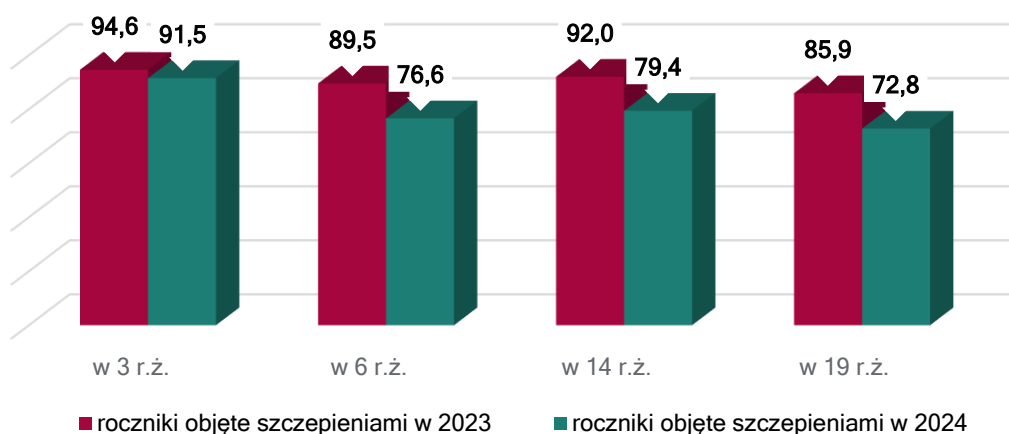
Średnie uodpornienie na wybrane choroby w województwie lubuskim w 2024 roku

Najwyższe odsetki dzieci zaszczepionych rejestrujemy w grupie dzieci do 3 r.ż., które podlegają szczepieniom podstawowym, nieco gorsze wskaźniki rejestrujemy w przypadku dawek przypominających. Dla przykładu w 2024r. pierwszą dawką szczepienia p/odrze w województwie lubuskim zaszczepiono 94,1% dzieci do trzeciego roku życia (w tym zgodnie z obowiązującym schematem do 15 m.ż. - 80%), natomiast dawkę przypominającą przyjęło 72,7% sześciolatków (wzrost w porównaniu do roku 2023 o 1,9%).

Akceptowalny poziom zaszczepienia roczników objętych szczepieniami winien wynosić ok. 85% w przypadku dzieci w 1-2. r.ż. i 90-95% wśród dzieci starszych. Nieosiągnięcie tego wskaźnika, budzi uzasadnione obawy utraty odporności populacyjnej Lubuszan.

Szczepienia wykonane w 2024 roku w wybranych grupach wiekowych

Z uwagi na długotrwały proces wyrównywania zaległości w szczepieniach należy dołożyć wszelkich starań zmierzających do zaszczepienia jak największego odsetka dzieci w rocznikach objętych szczepieniami. Istnieje zatem pilna potrzeba intensywnej współpracy z podmiotami leczniczymi, które w stopniu niezadowalającym realizują działania umożliwiające utrzymanie odporności populacyjnej.

12. Szczepienia zalecane.

12.1. Powszechny Program Szczepień przeciwko HPV.

Program realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030.

12.2. Szczepienia przeciwko grypie.

Podobnie, jak w latach ubiegłych coraz popularniejsze wśród Lubuszan stają się szczepienia przeciwko grypie. W roku 2024 szczepienie przeciwko grypie było refundowane w 100% dla dzieci powyżej 6 m-ca życia do ukończenia 18 r.ż. oraz osób w wieku pow. 65 r.ż. Natomiast z 50% refundacji mogły skorzystać wszystkie osoby w wieku od 18-64 r.ż.

Od września 2024 nie ma konieczności wizyty w POZ celem uzyskania recepty na szczepionkę. Taką receptę może wystawić farmaceuta i od razu wykonać szczepienie.

12.3. Narodowy Program Szczepień przeciwko COVID-19.

W roku 2024 kontynuowano również Narodowy Program Szczepień przeciwko COVID-19, w którym umożliwiano przyjęcie poszczególnym grupom obywateli kolejnej dawki przypominającej szczepienia. Szczegóły dotyczące wykonawstwa szczepień przeciwko COVID-19 dostępne są na stronie rządowej „Szczepienia przeciwko COVID – ważne informacje” pod adresem: <https://www.gov.pl/web/szczepimysie>.

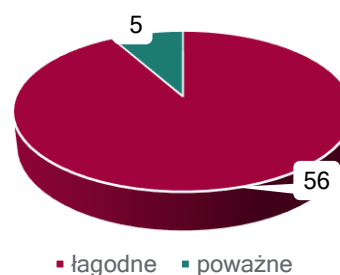
12.4. Szczepienia przypominające przeciwko krztuścowi.

Ani przechorowanie krztuśca, ani szczepienia nie dają odporności na całe życie, dlatego po podstawowych szczepieniach w dzieciństwie konieczne są dawki przypominające u starszych dzieci, młodzieży i dorosłych. Zgodnie z zaleceniami ekspertów ds. szczepień, dawki przypominające winny być przyjmowane co 10 lat. W związku z powyższym, w październiku 2024r. wprowadzono bezpłatne, zalecane szczepienia dla kobiet ciężarnych celem ochrony przed zachorowaniem matki oraz niemowlęcia w pierwszych miesiącach życia.

13. Niepożądane odczyny poszczepienne.

W województwie lubuskim w 2024 roku zgłoszono 61 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) – w roku 2023 – 44, a 2022 – 73. Wśród zgłoszonych odczynów 56 miało charakter łagodny (91,8%), 5 odczynów było o charakterze poważnym. Nie zarejestrowano odczynów ciężkich.

Niepożądane odczyny poszczepienne zgłoszone w 2024 roku w województwie lubuskim

14. Osoby nierealizujące obowiązkowych szczepień ochronnych.

Obowiązek szczepień wynika wprost z przepisów prawa. Szczegółowe zasady realizacji szczepień ochronnych określa ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Zgodnie z art. 5 ww. ustawy osoby przebywające na obszarze RP są obowiązane do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym. W stosunku do osób małoletnich odpowiedzialność za wykonanie tych szczepień spoczywa na rodzicach (opiekunach dziecka).

Wobec rodziców nierealizujących obowiązku szczepień Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi działania edukacyjne oraz postępowania administracyjne.

W roku 2024 Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp., działając jako organ egzekucyjny na mocy porozumienia z Wojewodą Lubuskim w sprawie powierzenia prowadzenia spraw z zakresu egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym, na wniosek wierzycieli, nałożył 29 grzywnien w celu przymuszenia, natomiast po uprawomocnieniu się wydanych postanowień do egzekucji pieniężnej przekazano 6 tytułów wykonawczych.

PODMIOTY WYKONUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Ocena dostosowania podmiotów leczniczych woj. lubuskiego w 2024 r.

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie lubuskim znajduje się 29 szpitali (8 publicznych i 21 niepublicznych) zlokalizowanych na terenie 14 powiatów województwa. Zgodnie z oceną ryzyka podmioty lecznicze są kontrolowane kompleksowo minimum raz w roku, a także kiedy zajdzie taka potrzeba.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydawane są merytoryczne decyzje administracyjne dotyczące usunięcia tych nieprawidłowości w obszarach: stanu funkcjonalnego, stanu technicznego oraz bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego.

Tabela 1. Szpitale, które zrealizowały program dostosowania i dostosowały oddziały i/lub komórki organizacyjne do obowiązujących przepisów prawa.

Lp.	Szpitale wojewódzkie, powiatowe, psychiatryczne i specjalistyczne
1.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychicznie Chorych SPZOZ w Ciburzu
2.	SPZOZ Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze
3.	Szpital Rehabilitacyjno-Leczniczy dla Dzieci SPZOZ w Wojnowie
4.	Szpital Powiatowy im. dr Henryka Jordana SPZOZ w Sulęcinie
5.	SPZOZ MSWiA w Zielonej Górze
6.	Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Drezdenku
7.	Szpital na Wyspie Sp. z o.o. w Żarach
8.	Nowy Szpital Sp. z o.o. w Szprotawie
9.	Lubuski Szpital Specjalistyczny Pulmonologiczno-Kardiologiczny Sp. z o.o. w Torzymiu
10.	Aldemed Centrum Medyczne Filia Zastal w Zielonej Górze
11.	Chirurgia Plastyczna Barańscy s.c. E. Parka-Barańska, A. Barański w Słubicach
12.	Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „Medinet” – Filia w Nowej Soli
Szpitale „jednodniowe”	
13.	NZOZ Ars Medica Bis Lekarska Sp. p. w Nowej Soli
Bliskie dostosowania są	
14.	Nowy Szpital Sp. z o.o. w Świebodzinie
15.	Nowy Szpital Sp. z o.o. w Kostrzynie nad Odrą Sp. z o.o.
16.	Nowy Szpital Sp. z o.o. we Wschowie
17.	SP ZOZ w Sulechowie
W tym szpitale „jednodniowe”	
18.	Specjalistyczne Centrum Medyczne UROLOG Sp. j. w Zielonej Górze
19.	Klinika Chirurgii Jednego Dnia „EZ” Sp. j. w Gorzowie Wlkp.

Wszystkie szpitale z wyjątkiem specjalistycznych szpitali psychiatrycznych oraz Szpitala Rehabilitacyjno-Leczniczego dla Dzieci w Wojnowie, posiadają oddziały i/lub komórki organizacyjne o kluczowym znaczeniu dla bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów.

W 2024 roku obszary o istotnym znaczeniu epidemiologicznym (m.in. bloki operacyjne, oddziały anestezjologii i intensywnej terapii, centralne sterylizatornie) wciąż wymagają największych nakładów inwestycyjnych. Niedostosowanie tych oddziałów i/lub komórek organizacyjnych ma znaczny wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne obywateli.

W szpitalach województwa lubuskiego funkcjonuje:

- 14 Sterylizatori /Punktów Sterylizacji, z których 12 spełnia wymagania rozporządzenia;
- 23 Bloki Operacyjne, z których 16 spełnia wymagania rozporządzenia;
- 13 Oddziałów Anestezjologii i Intensywnej Terapii, z których 8 spełnia wymagania rozporządzenia;
- 9 Oddziałów Pediatrycznych, z których 8 spełnia wymagania rozporządzenia;
- 14 Oddziałów Chirurgicznych Ogólnych, z których 10 spełnia wymagania rozporządzenia;
- 16 Oddziałów Wewnętrznych, z których 13 spełnia wymagania rozporządzenia;
- 7 Oddziałów Położniczo-Ginekologicznych, z których 4 spełniają wymagania rozporządzenia;
- 7 Oddziałów Noworodkowych, z których 6 spełnia wymagania rozporządzenia;
- 2 Oddziały Położniczo-Ginekologiczno-Noworodkowe, z których 1 spełnia wymagania rozporządzenia;

Tabela 2. Zmiany stanu sanitarno-higienicznego oddziałów i/lub komórek organizacyjnych podmiotów leczniczych w 2024 r.

Nazwa podmiotu leczniczego	Oddziały i/lub komórki organizacyjne, których stan sanitarno-higieniczny uległ poprawie w 2024 r.	Oddziały i/lub komórki organizacyjne, których stan sanitarno-higieniczny uległ pogorszeniu w 2024 r.
Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o. w Międzyrzeczu		Położniczo-Ginekologiczno- Noworodkowy (zakończenie działalności)
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. prof. Z. Religi Sp. z o.o. w Słubicach	Blok Operacyjny	
Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim	Blok Operacyjny	
Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o. o. w Skwierzynie	Chorób Wewnętrznych	
Nowy Szpital Sp. z o.o. we Wschowie	Chirurgii Ogólnej	Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego Sp. z o.o. w Zielonej Górze	Wewnętrzny	Dziecięcy
Specjalistyczne Centrum Medyczne UROLOG Sp. j. w Zielonej Górze	Blok Operacyjny (nowy)	
Dolnośląskie Centrum Chorób Serca - MEDINET Sp. z o.o. w Nowej Soli	Blok Operacyjny Anestezjologii i Intensywnej Terapii	
Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli	Chorób Wewnętrznych	
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie		Anestezjologii i Intensywnej Terapii

Spośród 24 szpitali województwa lubuskiego, na których zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa spoczywa obowiązek posiadania rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę 7 podmiotów leczniczych nie spełnia tego obowiązku (Tab. 3).

Tabela 3. Wykaz obiektów szpitalnych na terenie województwa lubuskiego, które nie posiadają rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę gwarantującego co najmniej 12 godzinny jej zapas (stan na dzień 31 grudnia 2024 r.)

Lp.	Nazwa obiektu
1.	Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o., ul. Piastów 3, 66-600 Krosno Odrzańskie
2.	Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o., ul. Konstytucji 3 Maja 35, 66-300 Międzyrzecz
3.	Nowy Szpital w Świebodzinie Sp. z o.o., ul. Młyńska 6, 66-200 Świebodzin
4.	Lubuskie Centrum Ortopedii Sp. z o.o., ul. Zamkowa 1, 66-200 Świebodzin
5.	NZOZ Szpital im. prof. Z. Religi w Słubicach Sp. z o.o., ul. Nadodrzańska 6, 69-100 Słubice
6.	NZOZ Szpital im. R. Śmigielskiego w Skwierzynie Sp. z o.o., ul. Szpitalna 5, 66-440 Skwierzyna
7.	Zespół Szpitalny przy ul. Walczaka 42 – obiekt należący do Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.

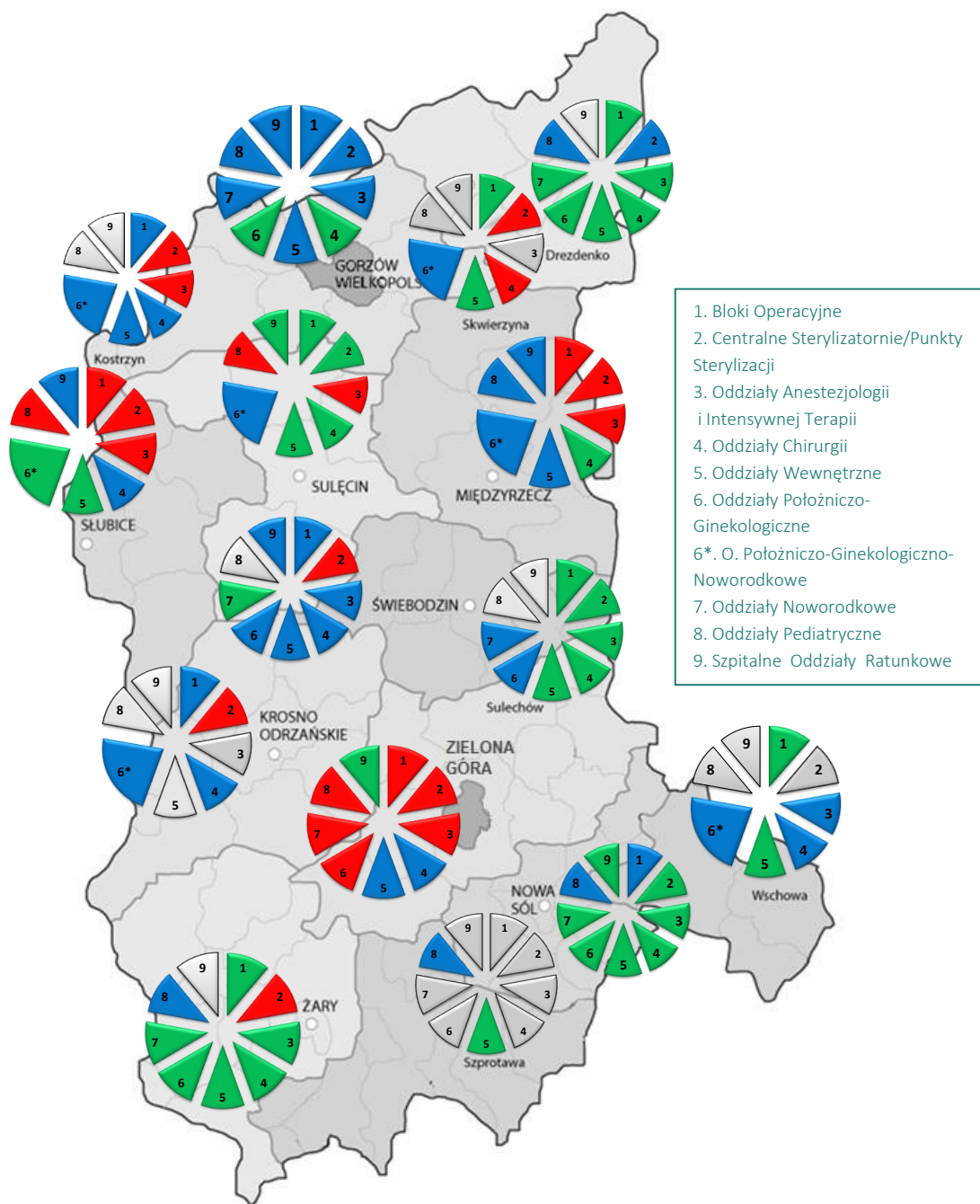
Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa „szpitale jednodniowe” podlegają tylko niektórym wymaganiom, dlatego też obowiązek zapewnienia rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę na co najmniej 12 godzin ich nie dotyczy.

Tabela 4. Typ podstawowego źródła zaopatrzenia obiektów szpitalnych w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w 2024 r.

Typ źródła wody	Liczba obiektów szpitalnych
wodociągi publiczne	16
indywidualne ujęcia wody	8
mieszane	3
indywidualne ujęcie wody należące do innego obiektu szpitalnego	2

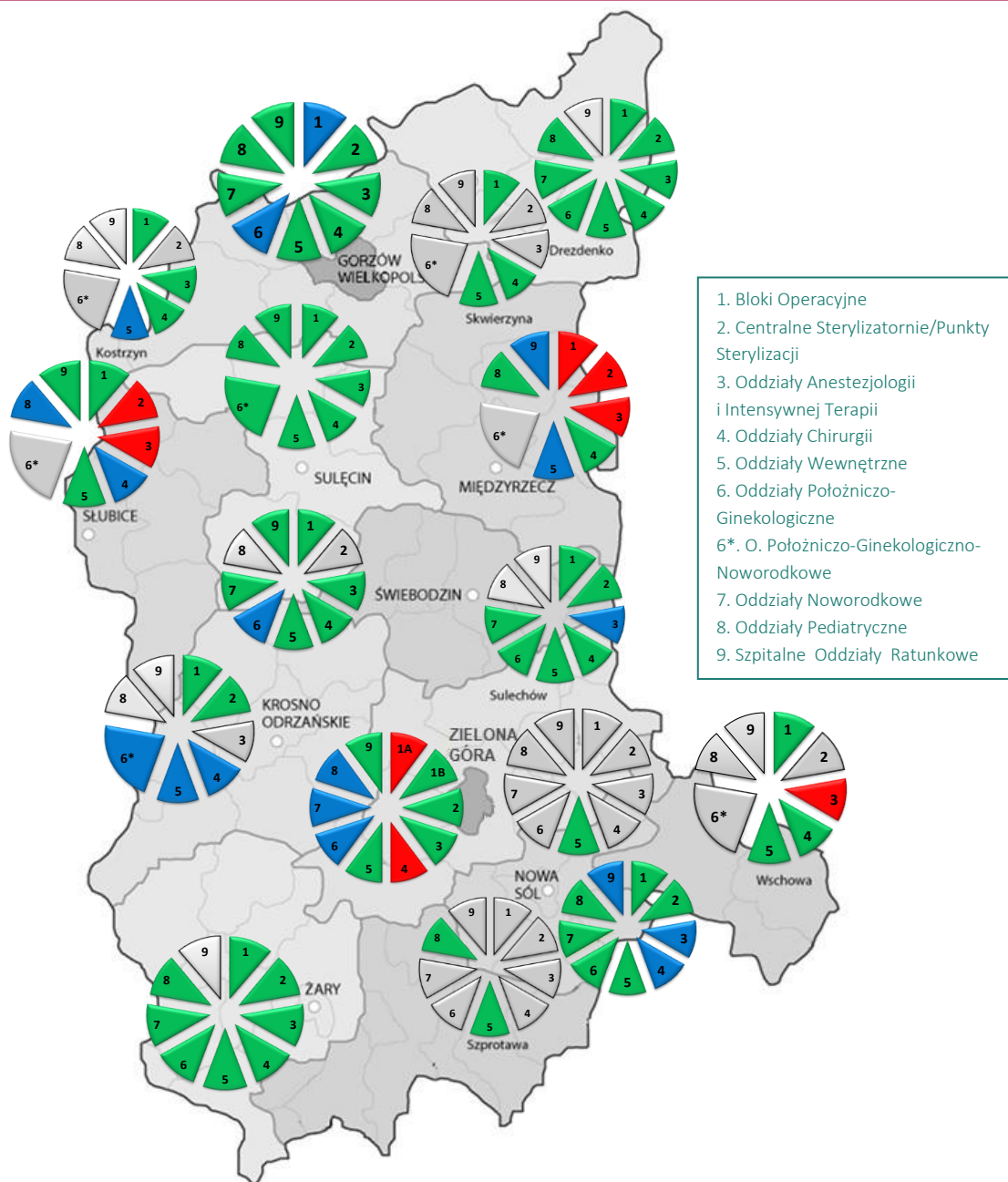
Na poniższych mapach przedstawiono progres w stanie dostosowania podmiotów leczniczych do rozporządzenia Ministra Zdrowia w 2018 i 2024 roku.

Stan dostosowania szpitali wielospecjalistycznych, powiatowych, specjalistyczno-zabiegowych, nadzorowanych przez organy PIS w 2018 r.

- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne dostosowane do wymagań Rozporządzenia
- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne częściowo dostosowane do wymagań rozporządzenia
- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne niedostosowane do wymagań Rozporządzenia
- ▲ Brak Oddziałów\ komórek organizacyjnych w strukturach szpitali

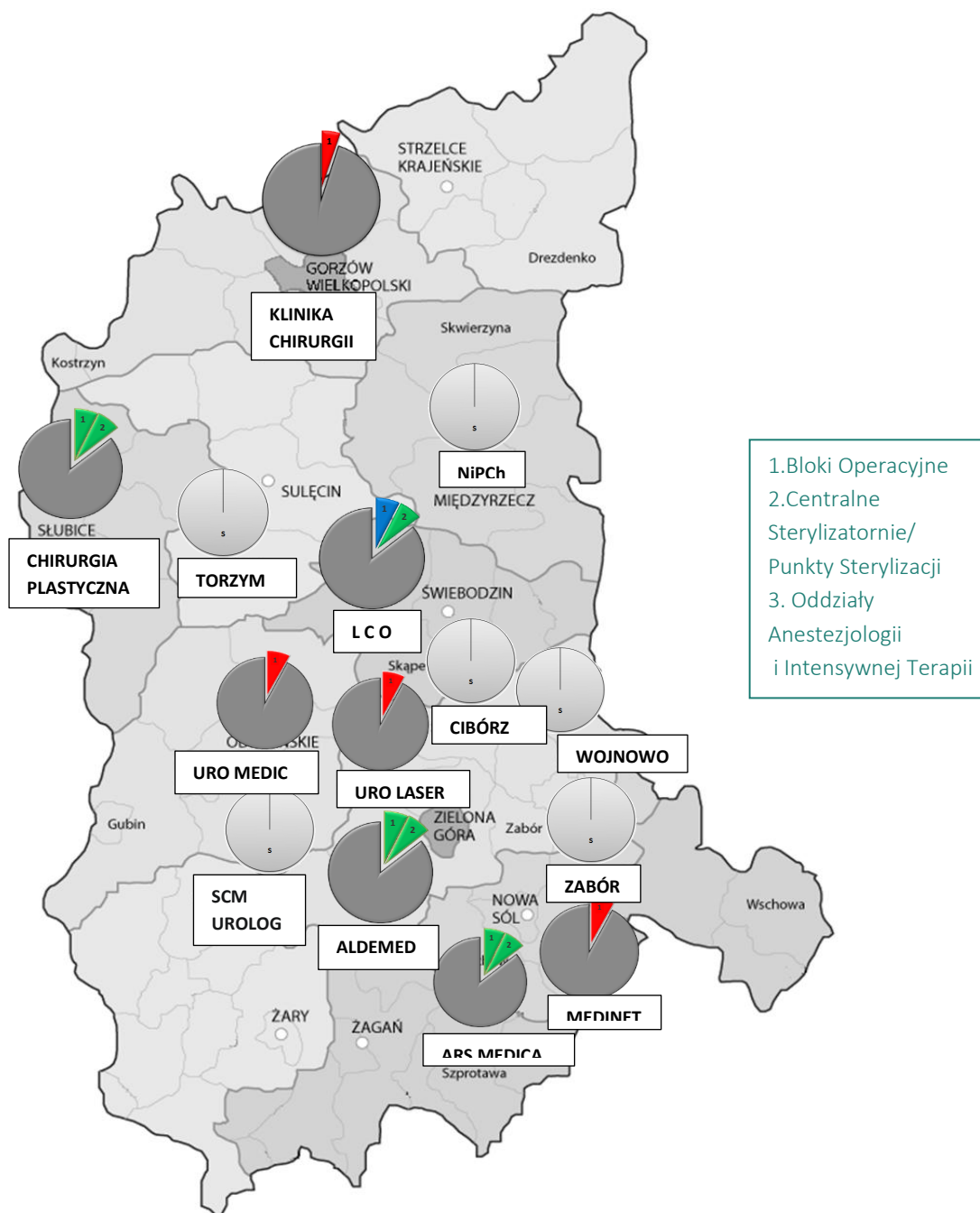
Stan dostosowania szpitali wielospecjalistycznych, powiatowych, specjalistyczno-zabiegowych, nadzorowanych przez organy PIS w 2024 r.

- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne dostosowane do wymagań Rozporządzenia
- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne częściowo dostosowane do wymagań rozporządzenia
- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne niedostosowane do wymagań Rozporządzenia
- ▲ Brak Oddziałów\ komórek organizacyjnych w strukturach szpitali

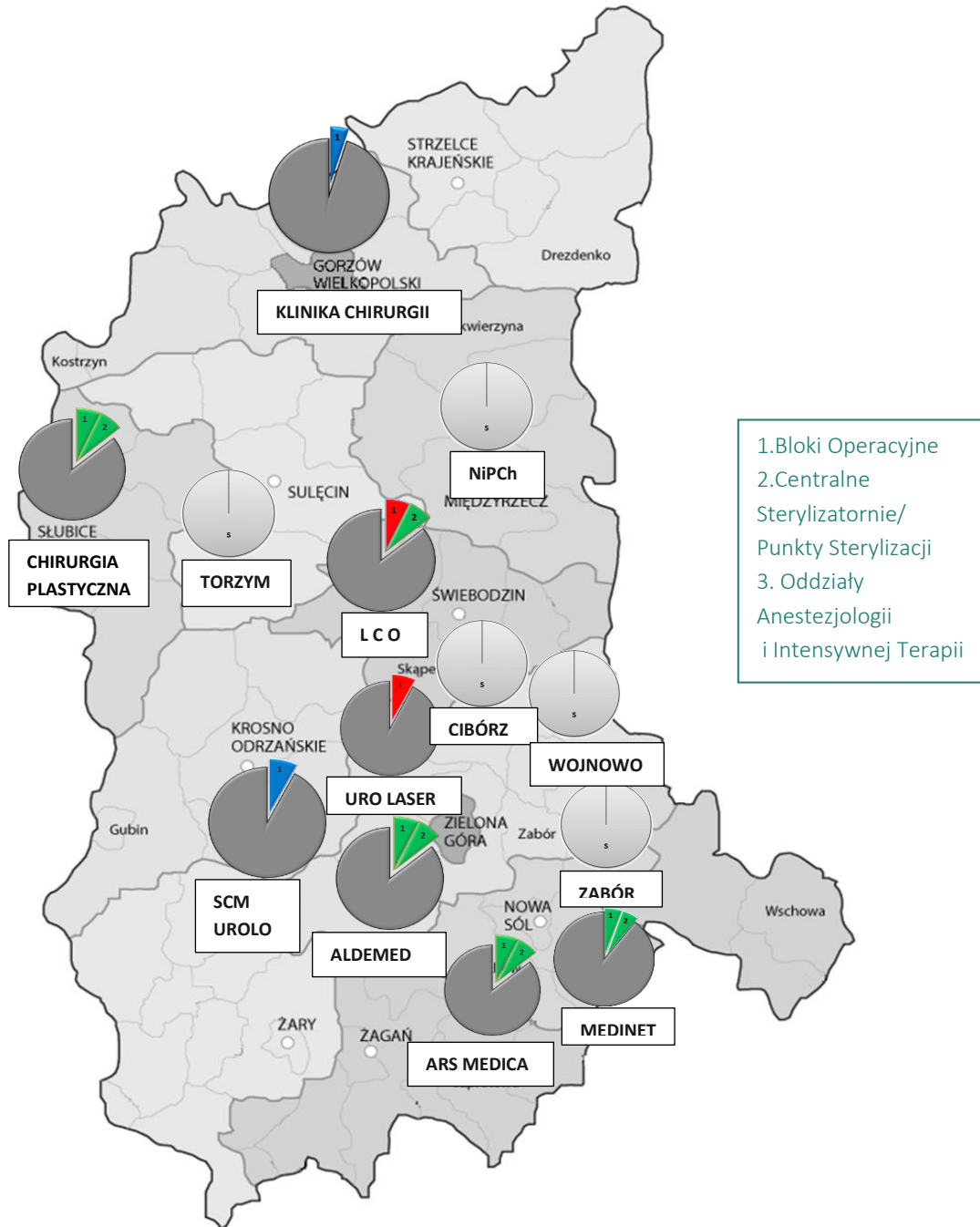
*w przypadku Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze zostały uwzględnione dwa bloki operacyjne:
 1A – Centralny Blok Operacyjny,
 1B – Blok Operacyjny w budynku Centrum Zdrowia Matki i Dziecka (CZMiD).

Stan dostosowania szpitali specjalistycznych nadzorowanych przez organy PIS w 2018 r.

- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne dostosowane do wymagań Rozporządzenia
- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne częściowo dostosowane do wymagań rozporządzenia
- ▲ Oddziały\ komórki organizacyjne niedostosowane do wymagań Rozporządzenia
- ▲ Brak Oddziałów\ komórek organizacyjnych w strukturach szpitali

Stan dostosowania szpitali specjalistycznych nadzorowanych przez organy PIS w 2024 r.

Załącznik 1. Szpitale województwa lubuskiego, wchodzące w skład sieci szpitali (stan na 3 stycznia 2025 r., źródło: NFZ Wykaz szpitali zakwalifikowanych do PSZ).

Lp.	Miasto	Powiat	Nazwa placówki	Adres	Poziom
1.	Wschowa	wschowski	Nowy Szpital Sp. z o.o.	67-400 Wschowa, ul. Ks. Kostki 33	Szpital I stopnia
2.	Sulęcín	sulęciński	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	69-200 Sulęcín, ul. Witosa 7	Szpital I stopnia
3.	Sulechów	zielenogórski	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	66-100 Sulechów, ul. Zwycięstwa 1	Szpital I stopnia
4.	Drezdenko	strzelecko- drezdenecki	Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o.	66-530 Drezdenko, ul. Piłsudskiego 8	Szpital I stopnia
5.	Skwierzyna	międzyrzecki	Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o. o.	66-440 Skwierzyna, ul. Szpitalna 5	Szpital I stopnia
6.	Krosno Odrzańskie	krośnieński	Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	66-600 Krosno Odrzańskie, ul. Piastów 3	Szpital I stopnia
7.	Żary	żarski	Szpital Na Wyspie Sp. z o.o.	68-200 Żary, ul. Pszenna 2	Szpital I stopnia
8.	Kostrzyn nad Odrą	gorzowski	Nowy Szpital Sp. z o.o.	66-470 Kostrzyn nad Odrą, ul. Narutowicza 6	Szpital I stopnia
9.	Świebodzin	świebodziński	Nowy Szpital Sp. z o.o.	66-200 Świebodzin, ul. Młyńska 6	Szpital I stopnia
10.	Szprotawa	żagański	Nowy Szpital Sp. z o.o.	67-300 Szprotawa, ul. Henrykowska 1	Szpital I stopnia
11.	Słubice	słubicki	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. prof. Z. Religi Sp. z o.o.	69-100 Słubice, ul. Nadodrzańska 6	Szpital I stopnia
12.	Świebodzin	świebodziński	Lubuskie Centrum Ortopedii im. dr. Lecha Wierusza Sp. z o.o.	66-200 Świebodzin, ul. Zamkowa 1	Szpital II stopnia
13.	Międzyrzecz	międzyrzecki	Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o.	66-300 Międzyrzecz, ul. Konstytucji 3 Maja 35	Szpital II stopnia
14.	Gorzów Wielkopolski	Miasto Gorzów Wielkopolski	Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki Sp. z.o.o.	66-400 Gorzów Wlkp., ul. Dekerta 1	Szpital III stopnia
15.	Nowa Sól	nowosolski	Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	67-100 Nowa Sól, ul. Chałubińskiego 7	Szpital III stopnia
16.	Nowa Sól	nowosolski	Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „Medinet” – Filia w Nowej Soli	67-100 Nowa Sól, ul. Chałubińskiego 7	Szpital III stopnia
17.	Torzym	sulęciński	Lubuski Szpital Specjalistyczny Pulmonologiczno- Kardiologiczny Sp. z o.o.	66-235 Torzym, ul. Wojska Polskiego 52	Poziom szpitali pulmonologicznych

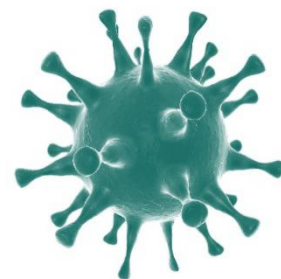
18.	Zielona Góra	Miasto Zielona Góra	Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego Sp. z o.o.	65-046 Zielona Góra, ul. Zyty 26	Poziom szpitali ogólnopolskich
19.	Żary	żarski	105. Kresowy Szpital Wojskowy z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	68-200 Żary, ul. Domańskiego 2	Poziom szpitali ogólnopolskich
20.	Zielona Góra	Miasto Zielona Góra	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	65-044 Zielona Góra, ul. Wazów 42	Poziom szpitali ogólnopolskich

2. Ogniska epidemiczne zakażeń szpitalnych.

W 2024 r. odnotowano mniejszą liczbę ognisk epidemicznych zarejestrowanych w szpitalach woj. lubuskiego.

W 2024 r. zarejestrowano:

- 78 ognisk epidemicznych zakażeń,
- 403 zakażonych pacjentów,
- 19 zakażonych osób personelu medycznego,
- 358 osób z potwierdzonym laboratoryjnie czynnikiem etiologicznym.

W 2024 r. przedstawiciele PPIS województwa lubuskiego nadzorując podmioty lecznicze przeprowadzali kontrole tematyczne związane z wystąpieniem ognisk epidemicznych wywołanych patogenami alarmowymi wielolekoopornymi oraz innymi czynnikami chorobotwórczymi.

Liczba ognisk epidemicznych i przeprowadzonych kontroli w ogniskach związanych z prowadzonym dochodem epidemiologicznym

Rok	Liczba ognisk epidemicznych	Liczba przeprowadzonych kontroli w ogniskach epidemicznych
2024	78	65

Monitoring sytuacji epidemiologicznej szpitali prowadzono poprzez:

- analizę tygodniowych raportów dotyczących sytuacji epidemiologicznej poszczególnych szpitali w zakresie występowania w szpitalach województwa podejrzeń zakażeń, zakażeń i kolonizacji wywołanych pałeczkami jelitowymi Enterobacteriaceae wytwarzającymi karbapenemazy (CPE),
- analizę raportów wstępnych o występowaniu ognisk epidemicznych.

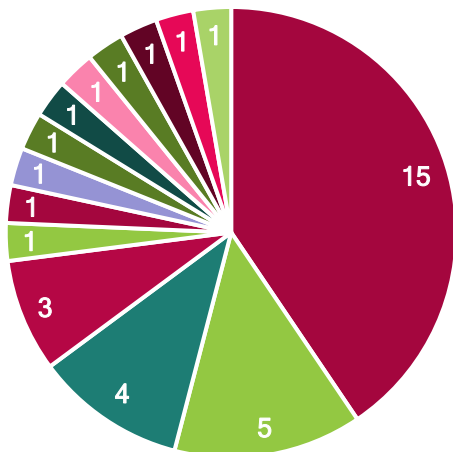
Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. w ramach działalności Wojewódzkiego Zespołu Monitorowania i Zwalczania Zakażeń Patogenami Opornymi na Antybiotyki Kluczowe dla leczenia oraz prowadzonego monitoringu bieżącej sytuacji epidemiologicznej, po przeanalizowaniu otrzymanych w 2024 r. raportów za 2023 r., przedstawił kierownikom szpitali i zespołom kontroli zakażeń szpitalnych analizę zakażeń związanych z opieką zdrowotną.

Tematyka spotkania

09.07.2024 r.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Analiza czynników alarmowych i ognisk epidemicznych rejestrowanych w województwie lubuskim w latach 2022-2023, 2) Wyniki raportowania badań mikrobiologicznych w szpitalach województwa lubuskiego na przykładzie wybranych oddziałów w 2023 r. 3) Krztusiec, odra - sytuacja epidemiologiczna w Europie, w Polsce, w województwie lubuskim, aktualne zalecenia.
---------------	---

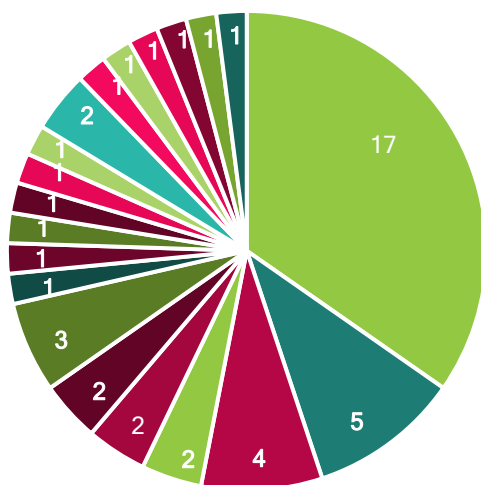
Najczęstsze czynniki biologiczne. inne niż SARS-CoV-2, które wywołały ogniska epidemiczne w szpitalach województwa lubuskiego w latach 2022-2023

2022

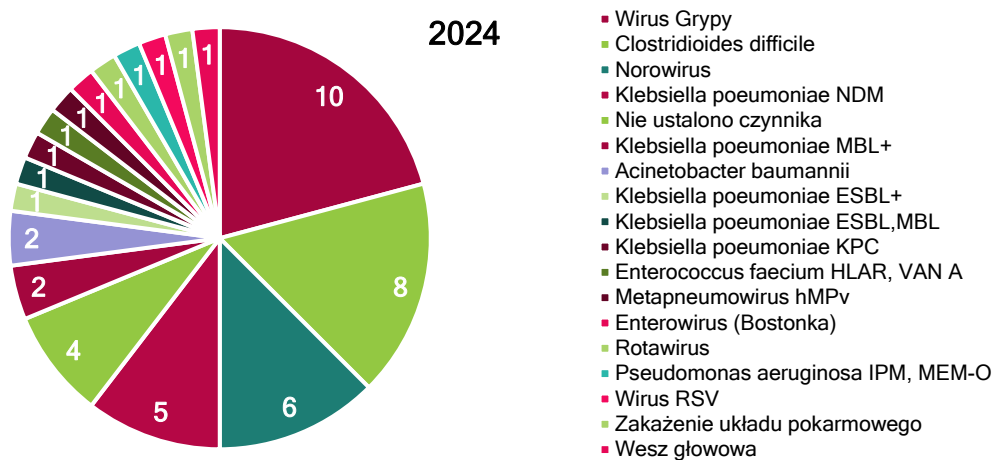
- Clostridioides difficile
- Klebsiella pneumoniae NDM
- Acinobacter bauannii
- Klebsiella pneumoniae typu OXA-48
- Klebsiella pneumoniae ESBL+
- Escherichia coli OXA-48
- Grypa typu A
- Nie ustalono czynnika
- Etiologia wirusowa
- Etiologia bakteryjna
- Biegunka o nieustalonej etiologii
- Sarcoptes scarbei (Roztocze świerzbowca)
- Pediculus humanus capitis (Wesz ludzka)
- Staphylococcus aureus MRSA

2023

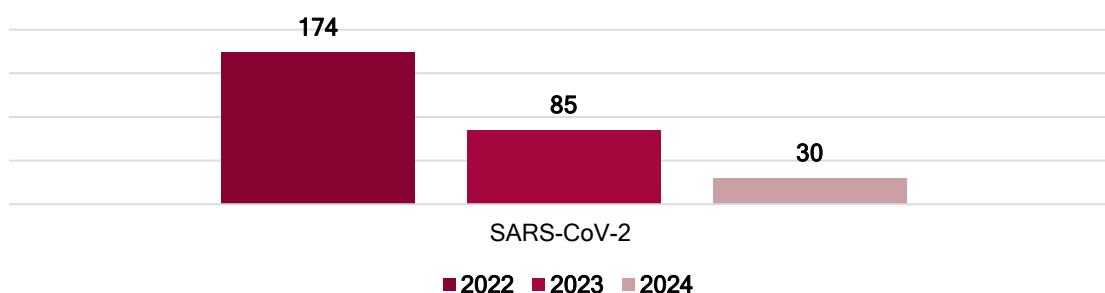

- Clostridioides difficile
- Klebsiella pneumoniae NDM
- Acinobacter bauannii
- Klebsiella pneumoniae typu OXA-48
- Klebsiella pneumoniae ESBL+
- Klebsiella pneumoniae MBL
- Escherichia coli OXA-48
- Escherichia coli OXA-244
- Enterococcus faecalis Van B
- Enterococcus faecium HLAR+ Van A
- Pseudomonas aeruginosa MBL +
- Pseudomonas aeruginosa IPM-O; MEM-O
- Norowirusy
- Grypa typu A
- Grypa typu B
- Etiologia wirusowa nieokreślona
- Etiologia bakteryjna nieokreślona
- Sarcoptes scarbei (Roztocze świerzbowca)
- Pediculus humanus capitis (Wesz ludzka)
- Staphylococcus aureus MRSA

Najczęściej rejestrowane ogniska epidemiczne w 2024 r. wywołane innym niż SARS-CoV-2 czynnikiem etiologicznym

Obserwujemy spadek ognisk wywołanych przez SARS-CoV-2

W 2024 r. pod względem postaci klinicznych zakażeń w ogniskach epidemicznych sytuacja epidemiologiczna w województwie lubuskim kształtowała się następująco:

- 52,6% stanowiły zakażenia układu oddechowego w tym 9% stanowiły zapalenia płuc (głównym czynnikiem wywołującym zakażenia był wirus SARS-CoV-2),
- 28,2,6% stanowiły zakażenia przewodu pokarmowego (głównym czynnikiem wywołującym zakażenia było Clostridioides difficile),
- 6,4% stanowiły zakażenia przebiegające bezobjawowo (kolonizacje),
- 6,4% stanowiły zakażenia , w których nie określono czynnika chorobotwórczego,
- 3,8% stanowiły zakażenia skóry,(czynnikiem wywołującym zakażenia była m.in. wesz ludzka),
- 1,3% stanowiły zakażenia miejsca operowanego,
- 1,3% stanowiły zakażenia układu moczowego.

W odniesieniu do powyższego należy stwierdzić, że odsetek zarejestrowanych zakażeń miejsca operowanego oraz zakażeń układu moczowego, w porównaniu z rokiem ubiegłym, zmalał prawie o połowę. Niska liczba ww. zakażeń może być skutkiem prowadzenia biernego systemu monitorowania zakażeń szpitalnych.

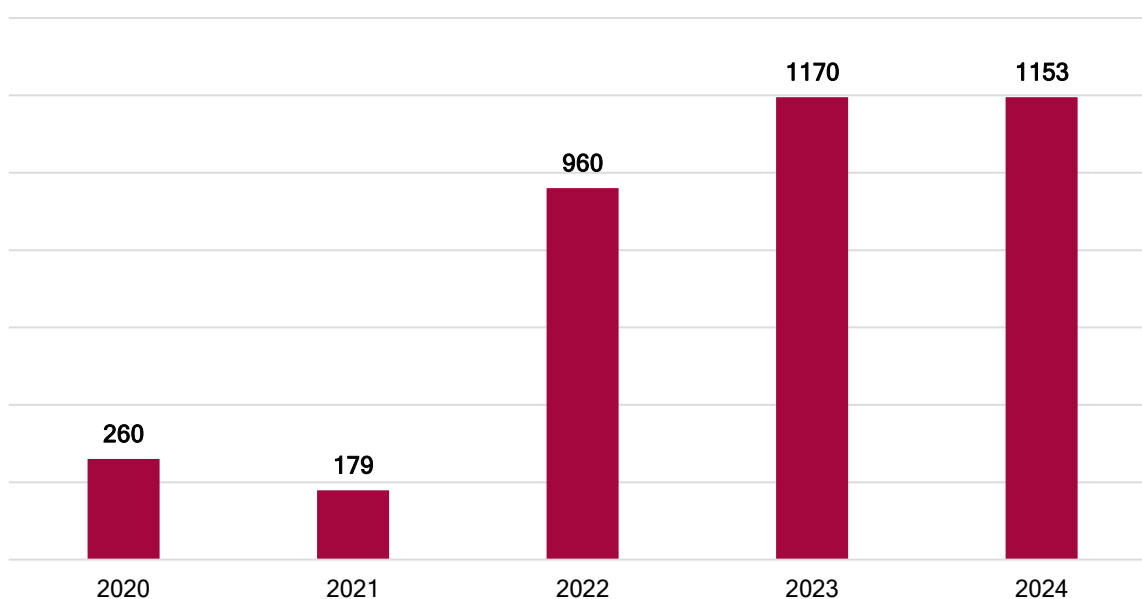
3. Postępowanie z odpadami medycznymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

W roku 2024 skontrolowano gospodarkę odpadami medycznymi w:

- 29 szpitalach (co stanowi 100 %),
- 1124 innych podmiotach leczniczych (na 1961 działających w województwie - co stanowi ok. 57 %).
- Łącznie skontrolowano 1153 podmioty działalności leczniczej.
- W 29 szpitalach oraz 869 pozostałych podmiotach leczniczych przeprowadzono działania edukacyjne.

Kontrole sanitarne w zakresie odpadów medycznych w latach 2020-2024

Decyzje i zalecenia

Wydano 46 decyzji zobowiązujące podmioty lecznicze do usunięcia **nieprawidłowości**, natomiast drobne uchybienia (nie wymagające dużych nakładów finansowych) egzekwowano w formie wydanych **115 doraźnych zaleceń**. Uchybienia z zakresu gospodarki odpadami medycznymi zakaźnymi stwierdzono w **8** szpitalach województwa lubuskiego oraz w **113** pozostałych podmiotach leczniczych

Za poważne uchybienia ukarano osoby odpowiedzialne **4** mandatami na łączną kwotę 500 zł.

Najczęściej stwierdzano nieprawidłowości związane z niewłaściwym gospodarowaniem niektórymi grupami tych odpadów:

<p>Odpady medyczne o kodzie 180103* i 180104</p>	<ul style="list-style-type: none"> - brak opisanych worków i pojemników na odpady medyczne - w 25 placówkach medycznych, - brak było pojemników bezdotykowych – w 6 placówkach medycznych, - brak aktualnej procedury postępowania z odpadami medycznymi – w 37 placówkach medycznych, - przekroczenie czasu gromadzenia odpadów ostrych na stanowisku pracy – w 4 placówkach medycznych.
<p>Dokumentacja wymagana przepisami prawa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - brak dostępu do dokumentacji w zakresie ewidencji ilościowej i jakościowej odpadów o kodach 180103*, tj. kart przekazu odpadów (KPO) w systemie BDO w podmiotach oraz brak dostępu do informacji złożonej do Urzędu Marszałkowskiego za poprzedni rok o wytworzonych odpadach w placówce medycznej - w 21 przypadkach, - brak dostępu do umowy na odbiór odpadów medycznych – 4 przypadki, - brak umowy na odbiór odpadów zakaźnych 1 przypadek.
<p>Magazynowanie odpadów w miejscach ich wytwarzania</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nie przestrzegano ustalonej częstotliwości wywozu odpadów medycznych o kodzie 180103*. Czas wstępnego magazynowania odpadów w temperaturze do 10°C przekraczał 30 dni - w 15 przypadkach, - niewłaściwa klasyfikacja odpadów medycznych w - 3 podmiotach leczniczych.
<p>Wózki i pojemniki transportowe wewnętrzne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - brak pomieszczenia do mycia, dezynfekcji i przetrzymywania wózków i pojemników transportowych - w 1 szpitalu, - brak wózka i pojemników do transportu odpadów medycznych – 3 placówkach medycznych.
<p>Magazyn odpadów medycznych zakaźnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zastrzeżenia dotyczące stanu sanitarno-higieniczno-technicznego m.in. ścian, podłóg, sufitów, drzwi, braku umywalki oraz środków do mycia i dezynfekcji, braku wentylacji, nie zabezpieczone pomieszczenie magazynowe przed osobami nieupoważnionymi, braku lodówki na odpady medyczne - w 20 podmiotach leczniczych, - brak termometrów w urządzeniach/ magazynach chłodniczych (a także brak rejestru temperatury) – w 18 podmiotach leczniczych.
<p>Amalgamaty</p>	<p>W placówkach medycznych stomatologicznych, w których udzielano świadczeń zdrowotnych nie odnotowano nieprawidłowości postępowania z wypełnieniami amalgamatowymi.</p>

WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA BYTOWANIA LUDZI

1. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI.

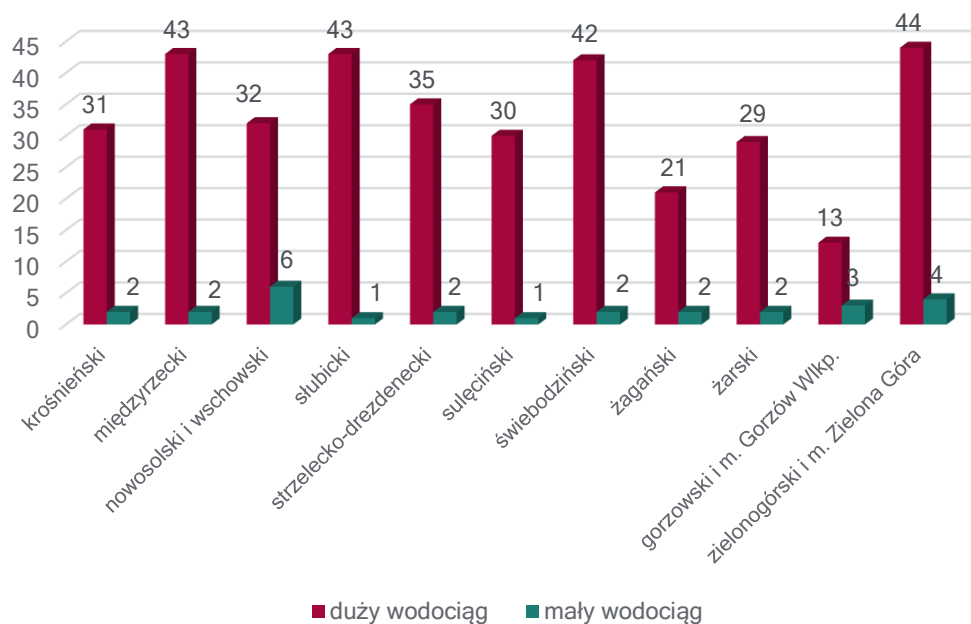
Zasadnicze źródło wody na terenie województwa lubuskiego dla zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę do spożycia stanowią ujęcia głębinowe oraz 1 ujęcie wody powierzchniowej zlokalizowane na rzece Obrzycy w miejscowości Sadowa, zaopatrujące mieszkańców Zielonej Góry. Ze względu na specyfikę hydrogeologiczną terenu województwa lubuskiego, w celu uzyskania wody przydatnej do picia, często niezbędne jest uzdatnianie wody w zakresie żelaza i manganu.

W 2024 r. w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego znajdowało się 539 urządzeń dostarczających wodę, w tym:

- 390 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- 149 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

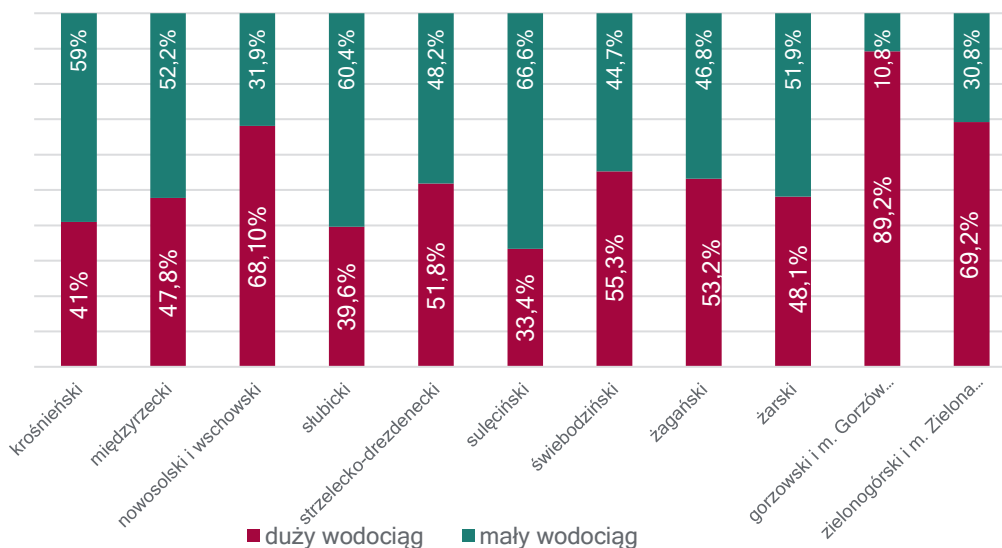
	Liczba urządzeń dostarczających wodę						Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)			
	wg ewidencji	w tym skontrolowane	odpowiadająca wymaganiom	nieodpowiadająca wymaganiom mikrobiologicznym	nieodpowiadająca wymaganiom fizykochemicznym	nieodpowiadająca wymaganiom dla substancji promieniotwórczych	zaopatrywanej w wodę odpowiadającą wymaganiom	objętej brakiem przydatności w zakresie wymagań mikrobiologicznych	zaopatrywanej w wodę nieodpowiadającą wymaganiom fizykochemicznym	zaopatrywanej w wodę nieodpowiadającą wymaganiom dla substancji promieniotwórczych
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - ogółem	390	390	390	1	0	0	954,667	0,038	0,0	0,0
	≤100	204	204	1	0	0	68,165	0,038	0,0	0,0
	101-1000	159	159	0	0	0	276,454	0,0	0,0	0,0
Wodociągi o produkcji [m ³ /d]	1001-10000	25	25	0	0	0	381,349	0,0	0,0	0,0
	10001-100000	2	2	0	0	0	228,709	0,0	0,0	0,0
	>100001	0	0	0	0	0	0,000	0,0	0,0	0,0
B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę	149	147	147	0	0	0	23,322	0,0	0,0	0,0

Struktura wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w poszczególnych powiatach

Zdecydowaną większość na terenie województwa lubuskiego stanowiły tzw. małe wodociągi, czyli produkujące ≤ 100 m³/d oraz 101-1000 m³/d – było ich łącznie 363. Natomiast dużych wodociągów produkujących 1001-10000 m³/d i 10001-100000 m³/d w 2024 roku było 27.

Procent ludności zaopatrywanych z wodociągów dużych i małych

Podstawę zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę stanowią wodociągi publiczne zaopatrujące ponad 98,2 % wszystkich mieszkańców województwa lubuskiego (tj. ok. 954,677 osób spożywających wodę o kontrolowanej jakości).

Powyższy wykres obrazuje procent ludności zaopatrywanych z wodociągów dużych i małych. Wynika z niego, iż na terenie 7 powiatów ludność w większości zaopatrują duże wodociągi – szczególnie widoczne jest to w powiecie gorzowskim i mieście Gorzów Wlkp.

Stan infrastruktury wodociągów zbiorowego zaopatrzenia

Liczba skontrolowanych urządzeń wodociągowych	Liczba urządzeń wodociągowych, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba obiektów, w których uzyskano poprawę	Liczba nieskontrolowanych obiektów
390	27	7	0

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono na producentów wody 10 mandatów karnych na łączną kwotę 3800 złotych, nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny.

1.1. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego w 2024 roku przeprowadziły badania blisko 2 tysięcy próbek wody. Producenci wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzili badania jakości wody i terminowo przekazywali wyniki.

Badania wody wykonywane były przez akredytowane laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej, funkcjonujące w WSSE w Gorzowie Wlkp. i w PSSE w Zielonej Górze, a także przez 5 laboratoriów zewnętrznych znajdujących się na terenie województwa lubuskiego, posiadających aktualne zatwierdzenia systemu jakości do badań wody do spożycia, wydane przez PPIS.

Laboratoria o zatwierdzonym systemie jakości na terenie woj. lubuskiego

1. Laboratorium Zakładowe MZGK w Nowej Soli,
2. Laboratorium Badania Wód i Ścieków Zielonogórskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.,
3. Laboratorium Zakładowe Spółki Komunalnej we Wschowie,
4. Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.,
5. „Ekosystemy – JT. Jerzy Teterycz, Laboratoria – Badania i analizy techniczne” w Zielonej Górze

1.2. Ocena jakości wody pod względem przekroczeń parametrów w zbiorowym zaopatrzeniu.

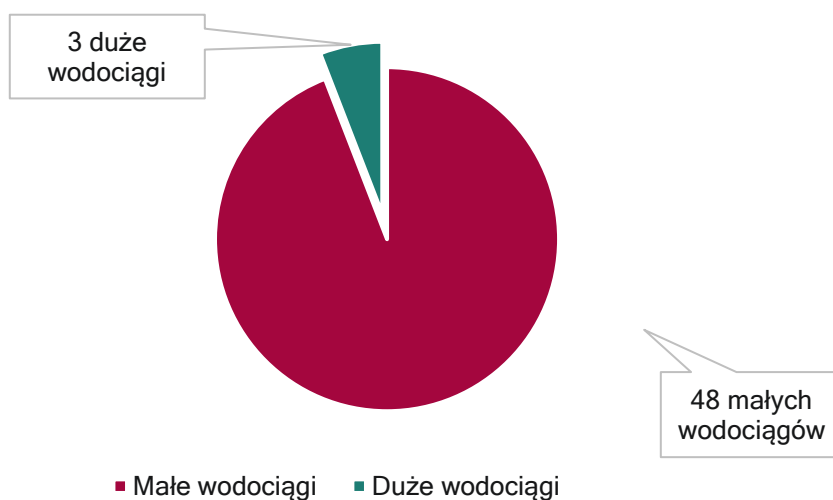
Woda do picia musi być wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w ilości stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego.

1.3. Braki przydatności wody do spożycia.

W roku 2024 stwierdzono okresowy brak przydatności wody do spożycia dla 51 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wydając 63 decyzje.

Lp.	Powiat	Liczba decyzji stwierdzających brak przydatności		
		Brak przydatności (ogółem)	Małe wodociągi	Duże wodociągi
1	krośnieński	7	5	2
2	międzyrzecki	4	4	0
3	nowosolski i wschowski	6	6	0
4	słubicki	12	10	2
5	strzelecko-drezdenecki	2	2	0
6	sulęciński	12	12	0
7	świebodziński	12	12	0
8	żagański	1	1	0
9	żarski	4	4	0
10	Miasto Gorzów Wlkp. i powiat gorzowski	1	1	0
11	Miasto Zielona Góra i powiat zielonogórski	2	2	0
Razem		63	59	4

Ilość wodociągów, na których stwierdzono braki przydatności

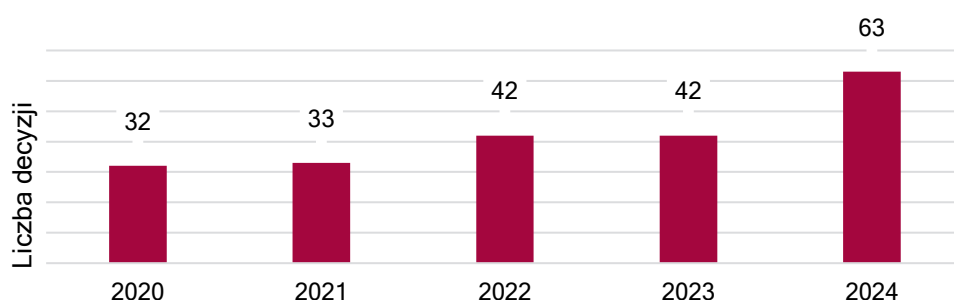

W ciągu roku zdarzały się sytuacje, gdzie kilkakrotnie stwierdzano brak przydatności w jednym wodociągu. Jak wynika z zamieszczonej tabeli w grupie dużych wodociągów tylko w 3 wodociągach w ciągu roku obowiązywał brak przydatności wody do spożycia ze względu na stwierdzenie przekroczeń parametrów mikrobiologicznych.

W pozostałych przypadkach okresowo nieodpowiadającą obowiązującym wymaganiom wodę stwierdzano w grupie małych wodociągów, ze względu na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych w wodzie, tj.: bakterii grupy coli, enterokoków i Escherichia coli oraz dwukrotnie ze względu na przekroczenie ołowiu.

W przypadku stwierdzenia braku zgodności wymagań parametrów jakości wody, zarządcy ujęć podejmowali działania mające na celu zapewnienie mieszkańcom wody o odpowiedniej jakości z alternatywnych źródeł wody. Po przeprowadzonych przez zarządców działaniach naprawczych jakość wody ulegała poprawie we wszystkich wodociągach. Na koniec 2024 roku wszystkie decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia zostały wyegzekwowane.

Liczba wydanych decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia

Przyczyny pogorszenia się jakości wody pod względem mikrobiologicznym m.in.:

- niewłaściwa gospodarka wodno-ściekowa
- awarie urządzeń
- mały rozbiór wody
- wysoki stan wód gruntowych
- prace techniczne na sieci wodociągowej

Działania naprawcze:

- dezynfekcja chemiczna wody
- płukanie sieci oraz urządzeń uzdatniających wodę
- modernizacje stacji uzdatniania wody, przepompowni, sieci wodociągowych, studni głębinowych
- wymiana złóż filtracyjnych

1.4. Warunkowa przydatność wody do spożycia.

Stwierdzana była każdorazowo w przypadku, gdy wartość parametryczna przekraczała obowiązujące wymagania. Dopuszczenia warunkowe udzielane były po przeprowadzeniu oceny bezpieczeństwa zdrowotnego na czas określony, niezbędny do doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań.

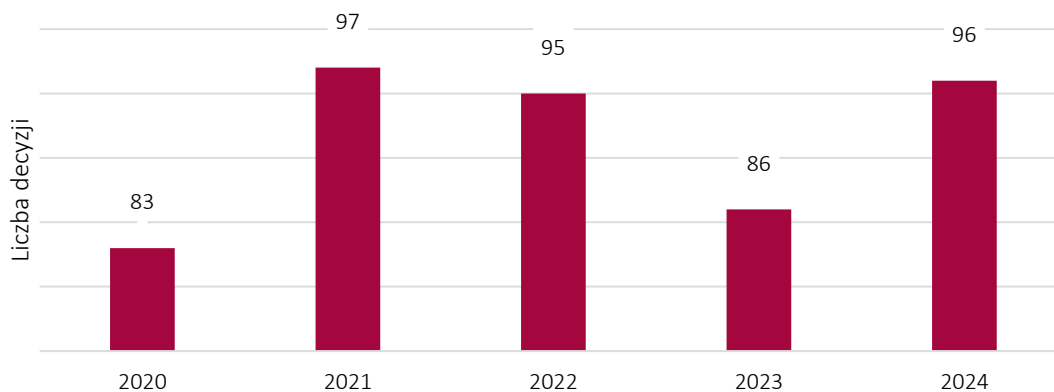
Jakość wody kwestionowano ze względu na przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych takich jak:

- mangan
 - żelazo
 - mętność
- oraz mikrobiologicznych:
- bakterie grupy coli
 - ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C

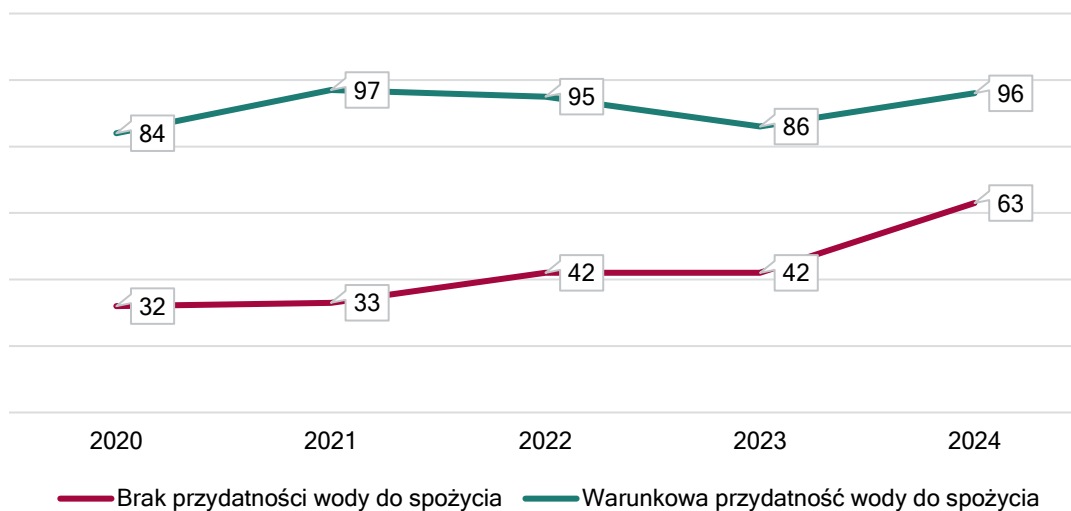
Lp.	Powiat	Liczba decyzji stwierdzających warunkową przydatność		
		Warunkowe przydatności (ogółem)	Małe wodociągi	Duże wodociągi
1	krośnieński	6	3	3
2	międzyrzecki	10	10	0
3	nowosolski i wschowski	1	1	0
4	słubicki	15	12	3
5	strzelecko-drezdenecki	15	12	3
6	sulęciński	25	25	0
7	świebodziński	4	4	0
8	żagański	6	6	0
9	żarski	7	7	0
10	Miasto Gorzów Wlkp. i powiat gorzowski	1	1	0
11	Miasto Zielona Góra i powiat zielonogórski	6	6	0
Razem		96	87	9

W 2024 roku wydano 96 decyzji administracyjnych stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia. Przeważająca ilość postępowań prowadzona była w odniesieniu do małych wodociągów. Na koniec roku jakość wody do picia uległa poprawie, 91 decyzji zostało wyegzekwowanych.

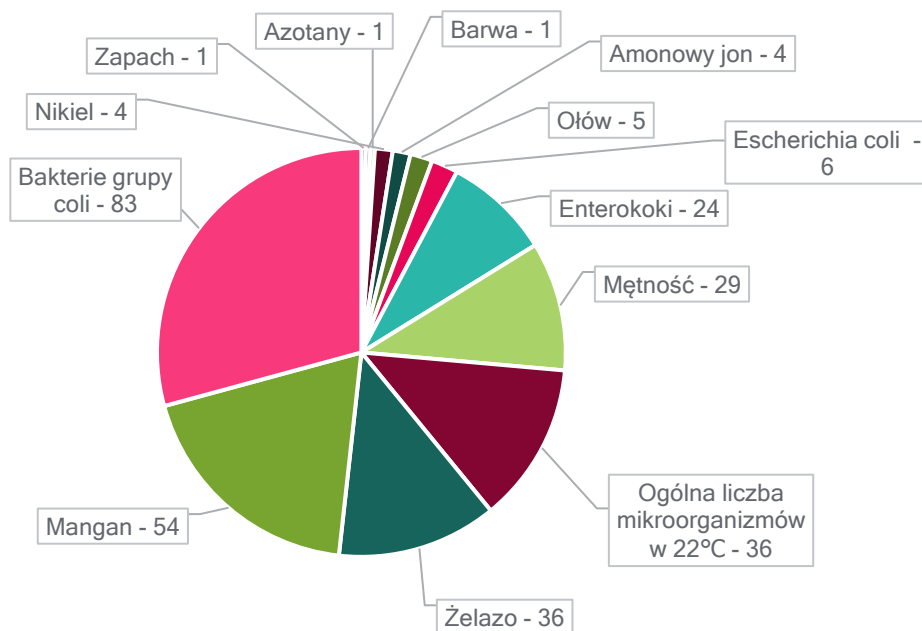
Liczba wydanych decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia

Liczba wydanych decyzji dotyczących braku przydatności oraz warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Zestawienie liczby przekroczeń wartości parametrycznych jakości wody w wodociągach zbiorowego zaopatrzeni, w związku z którymi prowadzone były postępowania administracyjne w ciągu 2024 r.

Z wykresu wynika, iż większość przekroczeń w województwie lubuskim dotyczyła parametrów mikrobiologicznych (149 przekroczeń), niewiele mniej było przekroczeń fizykochemicznych (135 przekroczeń).

1.5. Monitoring substancji promieniotwórczych w wodzie.

W 2024 r. nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznych:

- trytu
- izotopów promieniotwórczych Radu: Ra-226 i Ra-228
- radonu Rn-222

1.6. Odstępstwo w zakresie azotanów.

Do końca 2024 roku obowiązywała jedna decyzja wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świebodzinie, dotycząca zgody na odstępstwo od wartości parametrycznej azotanów w wodociągu publicznym w miejscowości Buczyna, zaopatrującym w wodę mieszkańców miejscowości Buczyna i Zagaje. Przeprowadzone przez administratora wodociągu działania naprawcze przyniosły pozytywny skutek, na podstawie badań jakości wody przeprowadzonych w ciągu 2024 roku PPIS w Świebodzinie stwierdził, iż woda spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

1.7. Inne podmioty zaopatrujące w wodę.

Nadzorem nad jakością wody przeznaczanej do spożycia objęte są również podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia m.in. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej i budynkach zamieszkania zbiorowego.

W województwie lubuskim w 2024 roku pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej było 149 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Liczba osób korzystająca z kontrolowanej jakości wody wynosi 23 322, tj. 2,4 % wszystkich mieszkańców województwa lubuskiego.

1.8. Stan infrastruktury innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Liczba skontrolowanych urzędzeń	Liczba urzędzeń, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba obiektów, w których uzyskano poprawę	Liczba nieskontrolowanych obiektów
149	2	1	2

Nie skontrolowano 2 indywidualnych ujęć wody nadzorowanych przez PPIS w Nowej Soli, ponieważ objekty te zawiesiły działalność w 2024 r.

Na koniec roku uzyskano poprawę w zakresie infrastruktury w jednym z dwóch urzędzeń, w których stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2024 dla 6 podmiotów dostarczających wodę w omawianej grupie stwierdzono okresowy brak przydatności wody do spożycia.

Najwięcej braków przydatności w tej grupie obiektów stwierdzono w powiecie zielonogórskim – 4 krotnie (dla jednego ujęcia brak przydatności stwierdzono dwukrotnie). Łącznie wydano 7 decyzji.

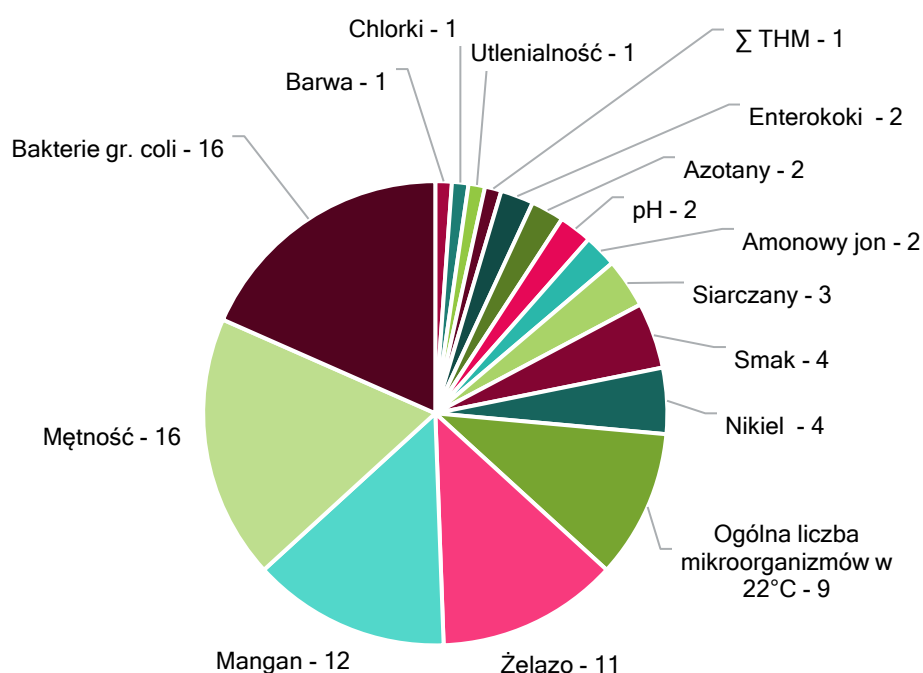
Decyzje wydawane były ze względu na przekroczenie wartości parametrycznych dla bakterii grupy coli, enterokoków oraz niklu i azotanów. Powyższe przekroczenia wystąpiły w powiatach: krośnieńskim, strzelecko-drezdeneckim, gorzowskim, zielonogórskim.

Na koniec 2024 roku wszystkie decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia zostały wyegzekwowane.

Warunkowa przydatność wody do spożycia stwierdzana była każdorazowo w przypadku, gdy wartość parametryczna przekraczała wymagania zawarte w załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia. W 2024 roku wydano łącznie 27 decyzji w tym zakresie, w powiatach: krośnieńskim, słubickim, strzelecko-drezdeneckim, sulęcińskim i gorzowskim.

Na koniec 2024 roku 21 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia zostało wyegzekwowanych.

Zestawienie liczby przekroczeń wartości parametrycznych jakości wody w innych podmiotach zaopartujących w wodę, w związku z którymi prowadzone były postępowania administracyjne w ciągu 2024 r.

Na podstawie gromadzonych danych w zakresie zaopatrzenia lubuszan w wodę do spożycia obserwuje się, że coraz więcej osób ma dostęp do wody kontrolowanej jakości. Wzrasta również świadomość konsumentów w zakresie wymagań jakie powinna spełniać bezpieczna woda do picia. Producenci wody kontynuują działania celem polepszenia posiadanej infrastruktury wodociągowej, co przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa zdrowotnego wody.

2. NADZÓR NAD KĄPIELISKAMI I MIEJSCAMI WYKORZYSTYWANYMI DO KĄPIELI.

Zdjęcie. Kąpielisko „Nowiniec” powiat żarski

W sezonie kąpielowym na terenie województwa lubuskiego terminowo otwarto **28** kąpielisk – o 2 kąpieliska więcej niż w 2023 r. oraz **12** miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli – o 2 mniej niż w 2023 r.

W 2024 r. utworzone zostało **1** nowe kąpielisko na jeziorze Marwicko w miejscowości Wysoka (powiat gorzowski) funkcjonujące w poprzednich latach jako miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

Ponadto ponownie zostały otwarte, zawieszone w 2023 r., 2 kąpieliska, tj.:

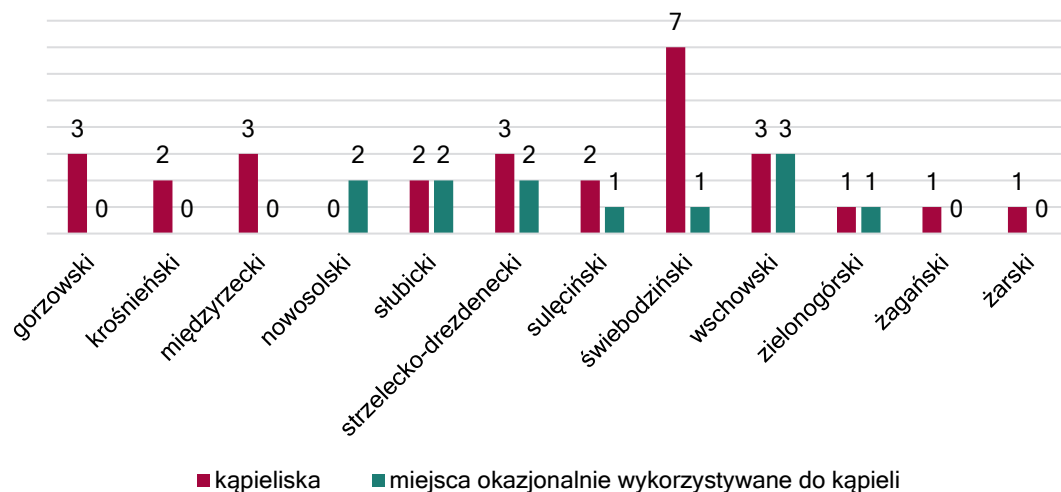
- kąpielisko „Plaża Gminna Niesulice 2” na jeziorze Niestysz (powiat świebodziński)
- kąpielisko strzeżone w miejscowości Lgiń nad jeziorem Lgińsko Lgiń Duży.

W 2024 r. nie wyznaczono uchwałą rady gminy kąpieliska Gryżyce (powiat żagański).

Utworzone miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli wiązały się z potrzebą zorganizowania krótkotrwałego wypoczynku nad wodą np. obozów harcerskich, zawodów triathlonowych połączonych z bezpieczną kąpielą.

Liczba kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli w woj. lubuskim w 2024 r.

2.1. Jakość wody na kąpieliskach i w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. lubuskiego brały udział w opiniowaniu projektów uchwał w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, a także wydawały bieżące oceny z kontroli jakości wody. Badania wody w kąpieliskach wykonywane były zgodnie z harmonogramami uzgodnionymi z właściwymi miejscowo PPIS woj. lubuskiego.

Ocena jakości wody obejmowała oznaczenia wskaźników bakteriologicznych (*Escherichia coli*, enterokoki) oraz ocenę wizualną (zakwity sinic, rozmnażanie się makroalg lub fitoplanktonu, obecność w wodzie zanieczyszczeń, tj.: materiały smoliste, szkło, guma oraz inne zanieczyszczenia nie dające się natychmiast usunąć).

Liczba wydanych bieżących ocen o jakości wody do kąpeli dla kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

Liczba wydanych ocen	Przydatność wody do kąpeli 	Nieprzydatności wody do kąpeli
Kąpieliska	120	2
Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli	25	0

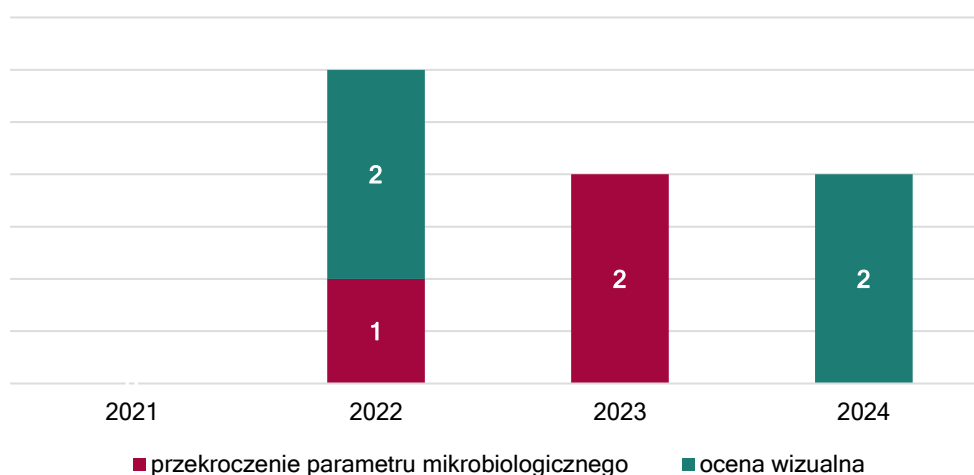
W przypadku 2 kąpielisk na podstawie oceny wizualnej wydano bieżące oceny o braku przydatności wody do kąpieli i wprowadzono tymczasowe zakazy kąpieli z uwagi na zakwity wody:

- kąpielisko Długie w powiecie słubskim (zakaz kąpieli obowiązywał od 2 do 6 sierpnia 2024 r.),
- kąpielisko zbiornik retencyjny „Nowiniec” w powiecie żarskim (zakaz kąpieli obowiązywał od 13 do 23 sierpnia 2024 r.).

Zdjęcie. Zakwit sinic tworzący widoczne w wodzie smugi

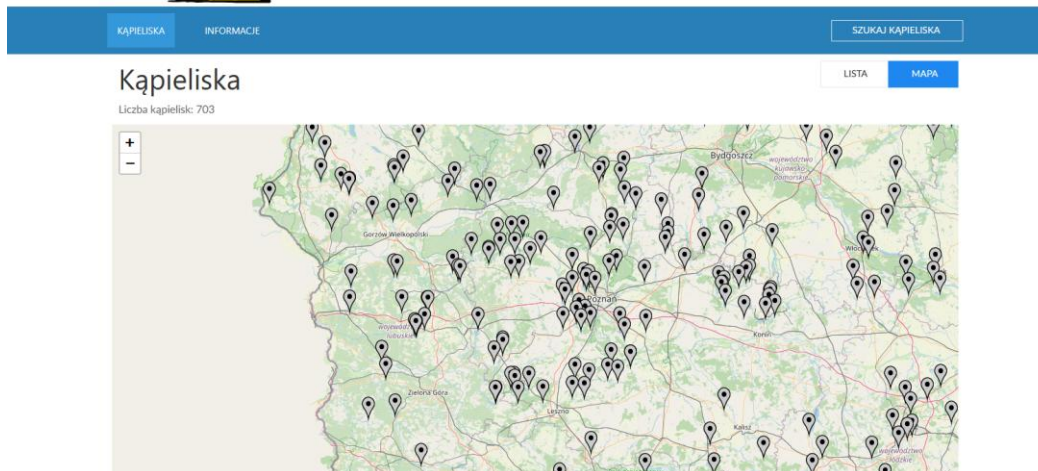
Tymczasowe zakazy kąpieli w nadzorowanych kąpieliskach/miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli woj. lubuskim w latach 2021-2024

W analizowanym okresie 2021-2024 w woj. lubuskim wydano 7 zakazów kąpieli, które dotyczyły głównie zakwitów wody.

2.2. Informowanie społeczeństwa o jakości wody na kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Informacje o jakości wody w kąpieliskach były systematycznie umieszczane na stronie internetowej Serwisu Kąpieliskowego oraz na stronach powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, a także na tablicach informacyjnych umieszczonych na terenach kąpielisk.

Zdjęcie. Strona sk

2.3. Klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach w woj. lubuskim w 2024 r.

Po sezonie kąpielowym 2024 dla każdego kąpieliska wydano ocenę sezonową podsumowującą działania podejmowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. lubuskiego jak i organizatorów, jednostki samorządowe oraz inne zainteresowane podmioty w zakresie zapewnienia bezpiecznej kąpeli.

Ponadto dokonano klasyfikacji jakości wody dla 25 kąpielisk na podstawie zestawu danych obejmujący okres czteroletni.

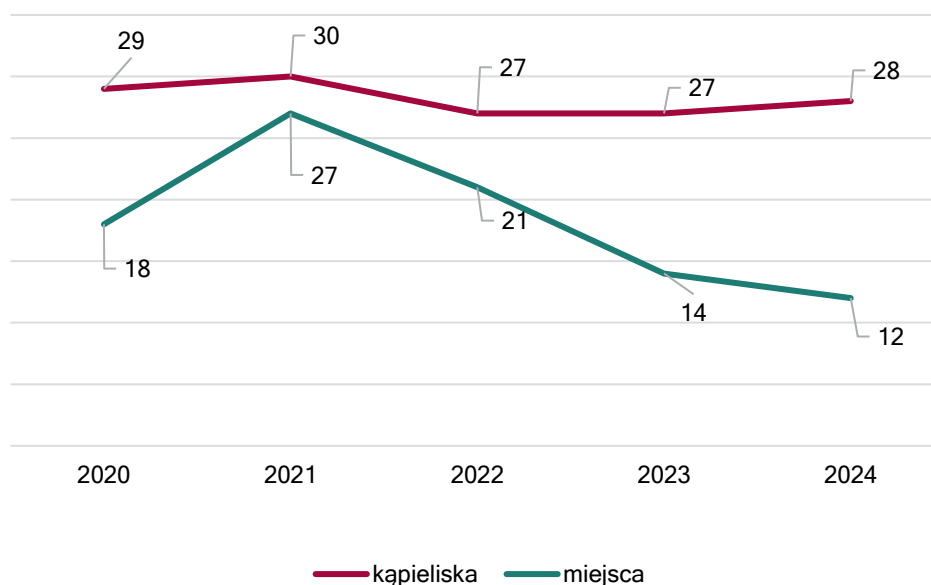
Klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach w woj. lubuskim w 2024 r.

Klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach w woj. lubuskim w 2024 r.	
<p>Doskonała jakość wody w kąpielisku</p> <ul style="list-style-type: none"> ★★★ doskonała ★★ dobra ★ dostateczna — niedostateczna 	24
<p>Dobra jakość wody w kąpielisku</p> <ul style="list-style-type: none"> ★★★ doskonała ★★ dobra ★ dostateczna — niedostateczna 	1

Jakość wody w 24 kąpieliskach zaklasyfikowano jako doskonałą zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli, za wyjątkiem kąpieliska „Nowiniec”, którego jakość wody oceniono jako dobrą (uzyskano poprawę z oceny dostatecznej).

W trzech kąpieliskach, tj.: Marwicko (powiat gorzowski), Zalew wodny w Małomicach (powiat żagański) oraz kąpielisku Osiek (powiat strzelecko-drezdenecki) nie dokonano klasyfikacji jakości wody w kąpielisku z uwagi na zbyt krótki okres funkcjonowania kąpielisk/brak wystarczających danych do ww. oceny.

Liczba wyznaczonych kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli w latach 2020-2024

W latach 2020-2024 na terenie województwa lubuskiego nie obserwuje się znacznego wzrostu nowych kąpielisk, dlatego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. lubuskiego stale promują tworzenie nowych kąpielisk oraz biorą udział w identyfikacji miejsc niestrzeżonych, tzw. „dzikich plaż”.

Każdego lata także miejsca niestrzeżone wykorzystywane są w celach rekreacyjnych i sportowych, dlatego zarówno edukacja, jak i wyznaczanie nowych kąpielisk ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z kąpeli na obszarach wodnych.

2.4. Kontrole plaż i infrastruktury kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

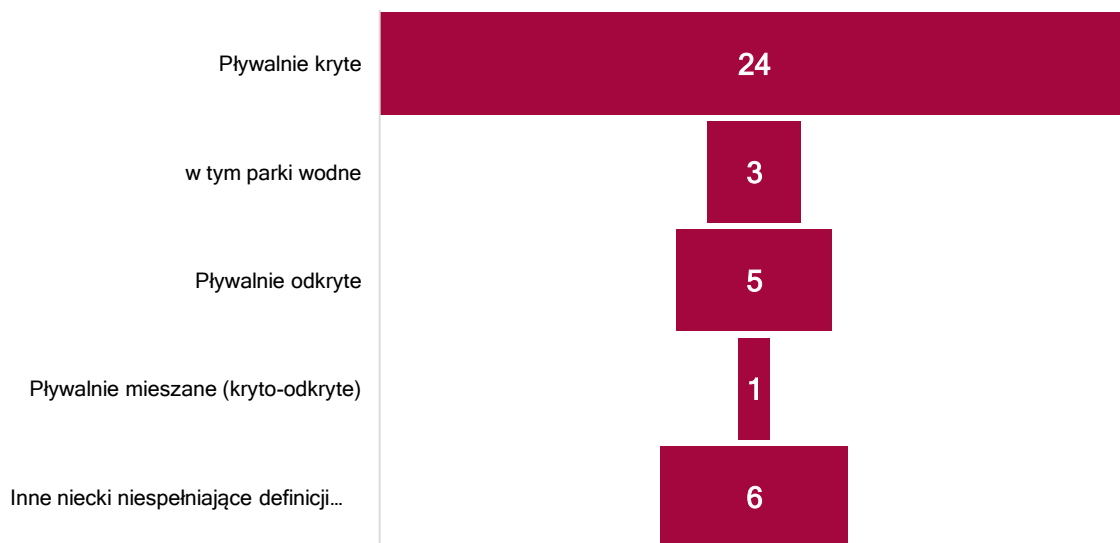
W 2024 r. skontrolowano wszystkie obiekty. Kąpieliska jak i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli były właściwie zorganizowane i przygotowane do sezonu letniego. Podobnie jak w poprzednich latach stan sanitarno-higieniczny plaż i infrastruktury nie budził większych zastrzeżeń. W przypadku wydawanych zaleceń, nieprawidłowości były usuwane na bieżąco.

3. NADZÓR NAD PŁYWALNIAMI.

3.1. Obiekty basenowe w woj. lubuskim.

W ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na koniec 2024 roku znajdowało się 36 obiektów basenowych.

Liczba nadzorowanych w roku 2024 pływalni i innych niecek w woj. lubuskim

W 2024 r. objęto nadzorem 3 nowe obiekty:

- pływalnia odkryta H2Ochla (powiat zielonogórski),
- park wodny przy ul. Fabrycznej 7 w Kostrzynie nad Odrą (powiat gorzowski),
- pływalnia odkryta „Karaś” w Lubsku (powiat żarski).

Zdjęcie. Pływalnia odkryta „Karaś” w Lubsku (powiat żarski)

Pod nadzorem znajdowało się 6 obiektów wyposażonych w niecki basenowe, które nie spełniają ustawowej definicji pływalni.

Czynnikiem zapewniającym bezpieczeństwo zdrowotne użytkowników basenu jest zapewnienie stałej dezynfekcji wody basenowej. Najczęściej wykorzystywany na pływalniach w woj. lubuskim środkami dezynfekcyjnymi są związki na bazie chloru.

3.2. Kontrole obiektów basenowych.

W roku 2024 skontrolowano **34** obiekty (24 pływalnie kryte - w tym 3 parki wodne; 4 pływalnie odkryte, 1 pływalnię kryto-odkrytą oraz 5 obiektów niespełniających ustawowej definicji pływalni). Przeprowadzono łącznie **85** kontroli podczas których wydano **8** zaleceń pokontrolnych dotyczących stanu sanitarnego obiektów.

Liczba obiektów skontrolowanych ze stwierdzonym złym stanem		
higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
2	1	3

Wydano łącznie **6** decyzji administracyjnych merytorycznych, z których **2** zostały wyegzekwowane.

3.3. Jakość wody na pływalniach w woj. lubuskim.

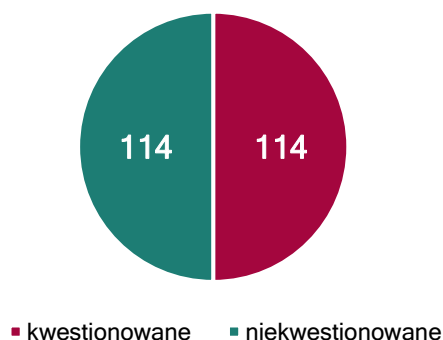
Zarządzający pływalniami w uzgodnieniu z organami PIS ustalali harmonogramy poboru próbek wody z pływalni, w których określone zostały częstotliwość i punkty pobierania próbek wody oraz zakres wymaganych badań.

W ramach uzgodnionych harmonogramów na rok 2024, do pobrania zostało zaplanowanych 2819 próbek wody z pływalni. Z uwagi na trwające remonty niecek i pomieszczeń podbasenia oraz prace nad technologią basenową - 171 próbek wody nie zostało pobranych.

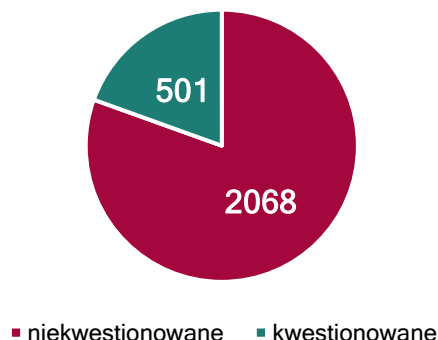
Pobrano łącznie 2797 próbek wody, z których 2182 spełniało wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Zestawienie próbek wody z pływalni za rok 2024 pobranych/kwestionowanych w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej

Liczba próbek pobranych z pływalni - nadzór sanitarny

Liczba próbek wody pobranych z pływalni - kontrola wewnętrzna

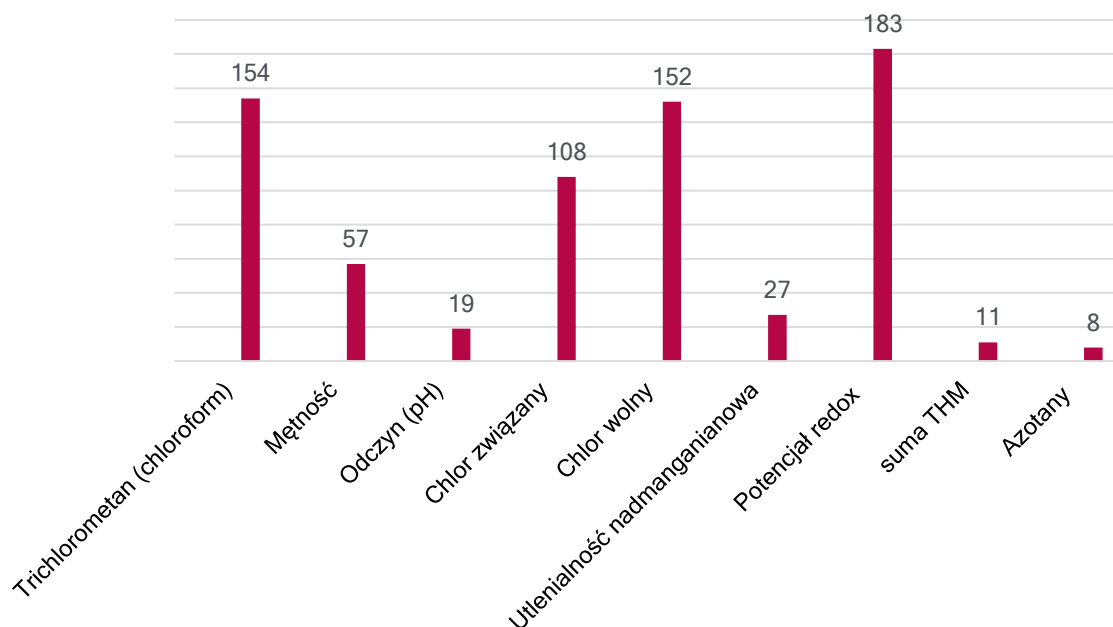

W 2024 r. w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody basenowej wydano 25 decyzji:

- 3 decyzje stwierdzające czasowy brak przydatności wody do kąpieli ze względu na przekroczenie parametrów mikrobiologicznych, tj. Legionella sp. i Pseudomonas aeruginosa oraz na długotrwałe przekroczenia paramentów chloru wolnego i związanego w nieckach wytwarzających aerozol wodno-powietrzny;
- 20 decyzji w zakresie jakości wody basenowej;
- 2 decyzje dotyczyły prowadzonych postępowań administracyjnych w innych obiektach niespełniających definicji pływalni.

Badania parametrów fizykochemicznych wody basenowej na pływalniach w woj. lubuskim w 2024 r.

Liczba stwierdzonych przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych w wodzie basenowej na pływalniach w woj. lubuskim w 2024 r.

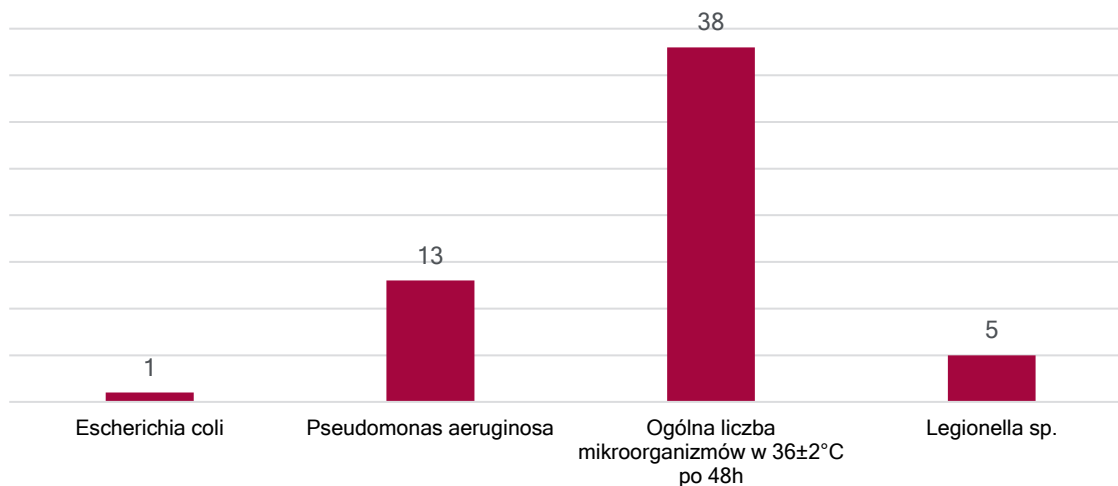

Najczęściej stwierdzano przekroczenia wartości parametrycznej: redox, chloroformu oraz chloru wolnego.

W 1 obiekcie basenowym w ciągu roku stwierdzano długotrwałe przekroczenia paramentów chloru wolnego i związanego w niecce wytwarzającej aerozol wodno-powietrzny – uzyskano poprawę wartości parametrycznych, a także w 1 obiekcie stwierdzono przekroczenia: mętności, potencjału redox, chloroformu i chloru związanego w wodzie wprowadzanej do niecki z systemu cyrkulacji oraz Legionelli sp. w ciepłej wodzie użytkowej w natryskach - wszczęte postępowanie administracyjne kontynuowane jest w 2025 r. W przypadku pozostałych obiektów basenowych, uzyskano poprawę wszystkich przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych w 2024 r.

Ocena ryzyka skażenia bakteriologicznego wody basenowej na pływalniach w woj. lubuskim w 2024 r.

Liczba przekroczonych parametrów mikrobiologicznych w wodzie basenowej w 2024 r.

Bakterie wskaźnikowe

W 2024 r. najczęściej stwierdzanym przekroczeniem mikrobiologicznym był parametr *Ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C po 48h*. W 1 niecce basenowej wytwarzającej aerozol wodno-powietrzny nie uzyskano poprawy ze względu na przekroczenie parametru Legionella sp. (decyzję stwierdzającą nieprzydatność wody do kąpieli wyegzekwowano w styczniu 2025 r.) Ponadto stwierdzono **13** przekroczeń parametru Legionella sp. w ciepłej wodzie użytkowej w **7** obiektach.

W związku z przekroczeniami parametrów jakości wody, zarówno w zakresie parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych wydano **48** zaleceń (wszystkie wyegzekwowano), jednocześnie zobowiązano zarządców do przeprowadzania działań naprawczych i okazania sprawozdań z badań. Zarządzający podejmowali działania niezwłocznie po otrzymaniu wyników badań.

Najczęściej podejmowanymi działaniami naprawczymi było czyszczenie niecek, gruntowe płukanie filtrów, kalibracja systemu uzdatniania wody, uzupełnienie obiegu „świeżą” wodą, całkowita wymiana wody w niecce, a także zwiększono bądź zmniejszono stężenie środka dezynfekującego w wodzie basenowej. Wskazywano na konieczność wykonywania dodatkowych badań wody w związku z planowanymi w obiektach przerwami technologicznymi, umieszczania informacji na temat jakości wody na tablicy informacyjnej w obiektach oraz na stronach internetowych, a także zobowiązywano do opracowania i wdrożenia w obiektach procedur dotyczącej zapobiegania namnażania się bakterii Legionella sp.

3.4. Roczne oceny wody na pływalni.

Za rok 2024 dla 30 pływalni wydane zostały zbiorcze roczne oceny jakości wody potwierdzające spełnienie wymagań określonych w przepisach lub spełnienie wymagań z nieprawidłowościami.

4. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ W KIERUNKU WYKRYWANIA OBECNOŚCI BAKTERII Z RODZAJU LEGIONELLA.

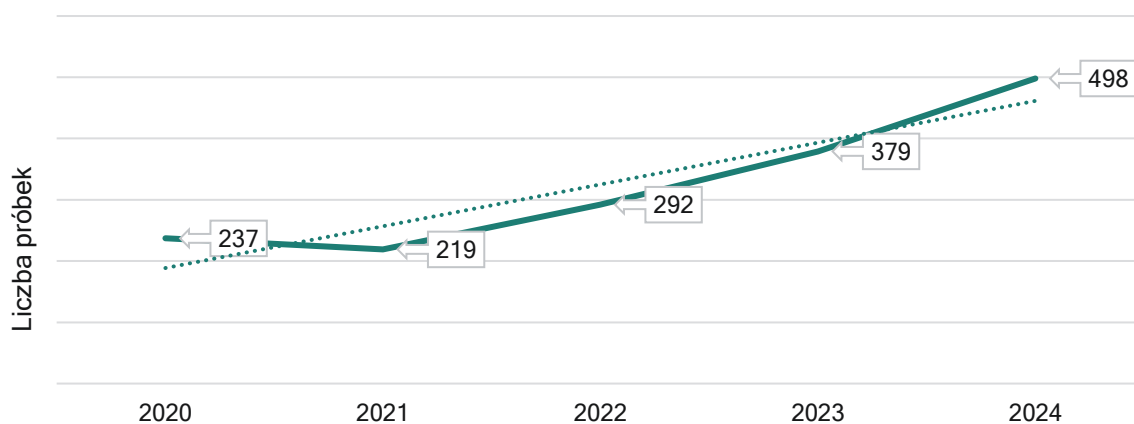

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie lubuskim corocznie wykonują w ramach nadzoru sanitarnego badania ciepłej wody użytkowej w ww. grupach obiektów na podstawie analizy ryzyka. Ponadto organy PIS wykonują badania po zakończeniu działań naprawczych prowadzonych przez administratorów związanych ze skażeniem wewnętrznej instalacji ciepłej wody obiektów.

W RAMACH NADZORU SANITARNEGO POBRANO PRÓBKI:

Rodzaj obiektu	Liczba pobranych próbek
szpitale	208
pozostałe podmioty lecznicze (hospicja, szpitale jednego dnia, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, ośrodki dla osób uzależnionych)	42
domy pomocy społecznej	46
areszty śledcze/zakłady karne	30
pozostałe obiekty oświatowe oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze	72
ambulatoryjne zakłady rehabilitacji leczniczej	94
pozostałe obiekty (noclegownia, miejsce obsługi podróżnych)	6

Poniższy wykres wskazuje, iż z roku na rok wzrasta liczba pobieranych próbek ciepłej wody w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. w ramach nadzoru sanitarnego.

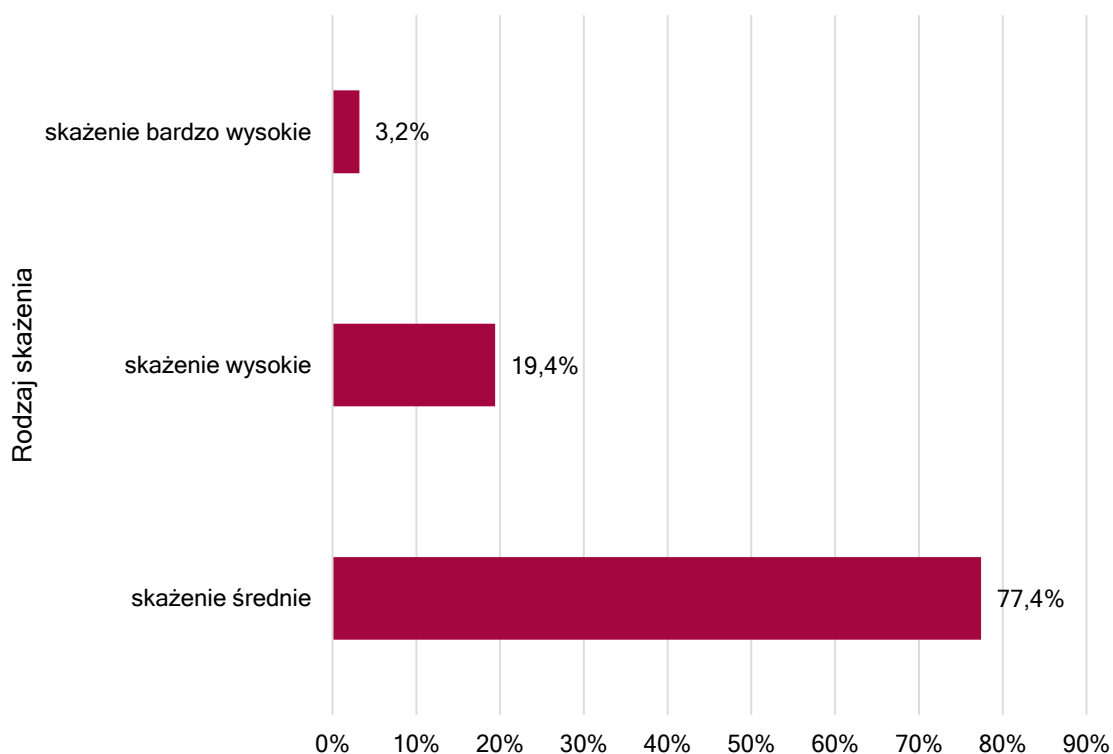

Administratorzy obiektów w ramach kontroli wewnętrznej prowadzili również badania w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella w instalacji wewnętrznej ciepłej wody w związku ze stwierdzonymi wcześniej przekroczeniami oraz zgodnie z zatwierdzonym przez Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. harmonogramem monitoringu jakości wody na 2024 rok.

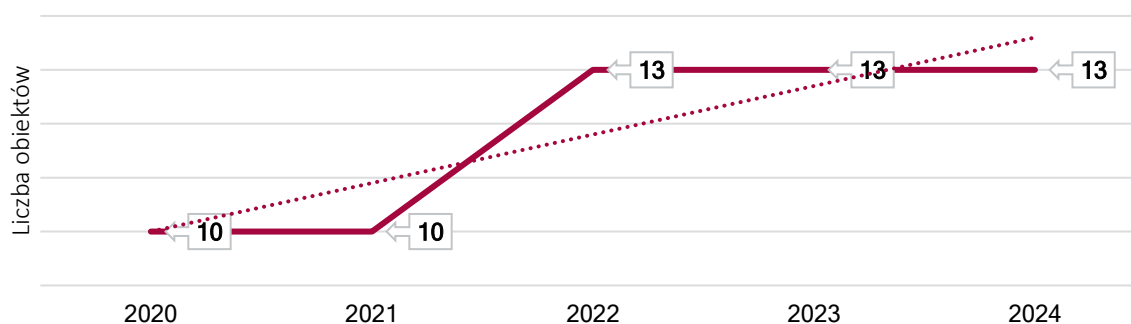
Na podstawie sprawozdań z badań wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej stwierdzono występowanie bakterii z rodzaju Legionella w wewnętrznej sieci ciepłej wody.

Rodzaj obiektów	Liczba podmiotów, w których stwierdzono występowanie bakterii z rodzaju Legionella w instalacji wewnętrznej sieci ciepłej wody
szpitale	13
zakład pielęgnacyjno - opiekuńczy	1
hospicja	2
domy pomocy społecznej	5
areszty śledcze	2
zakłady karne	3
placówki opiekuńczo-wychowawcze	2
ośrodki szkolno-wychowawcze	3
schronisko młodzieżowe	1
hotel	1
noclegownia	1
placówka zapewniająca całodobową opiekę	1
zakłady rehabilitacji leczniczej	5

Rodzaje skażeń w obiektach (procentowo)

Liczba szpitali, w których stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii z rodzaju legionella w instalacji ciepłej wody użytkowej na przestrzeni lat

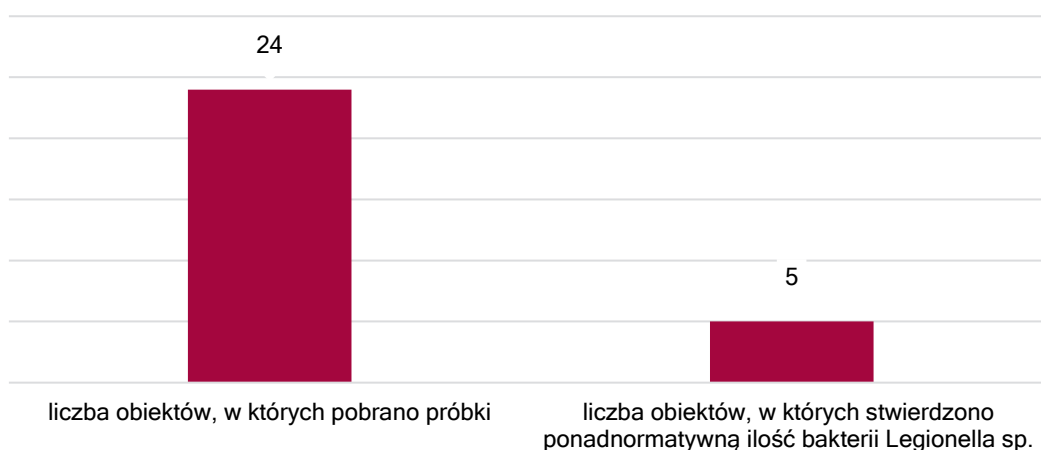

4.1. Ambulatoryjne zakłady rehabilitacji leczniczej.

W związku ze zgłoszeniami zachorowań na legionellozę osób korzystających z ambulatoryjnej rehabilitacji leczniczej, w ostatnim kwartale 2024 roku poszerzono grupę obiektów objętych badaniami o obiekty, w których wykonywane były zabiegi hydroterapii.

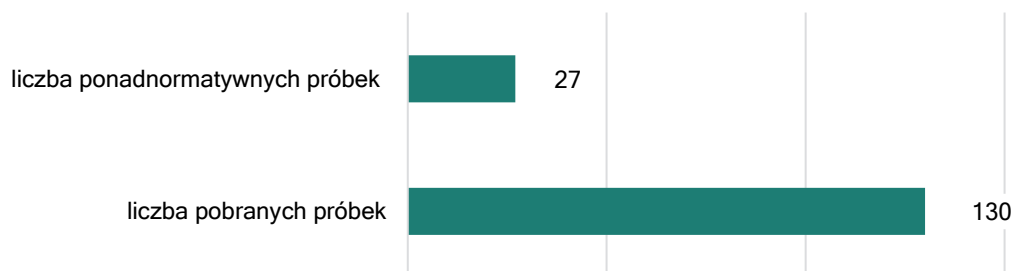
Pobrano próbki ciepłej wody użytkowej w 24 zakładach ambulatoryjnej rehabilitacji leczniczej, w których w trakcie wykonywania zabiegów wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny - stwierdzono obecność bakterii z rodzaju Legionella w 5 obiektach.

Ambulatoryjne zakłady rehabilitacji leczniczej

Zarządcy ww. obiektów przeprowadzili również badania ciepłej wody użytkowej w ww. obiektach po przeprowadzonych działaniach naprawczych w związku z wystąpieniem skażenia wewnętrznej instalacji ciepłej wody. Łącznie w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej pobrano 130 próbek ciepłej wody:

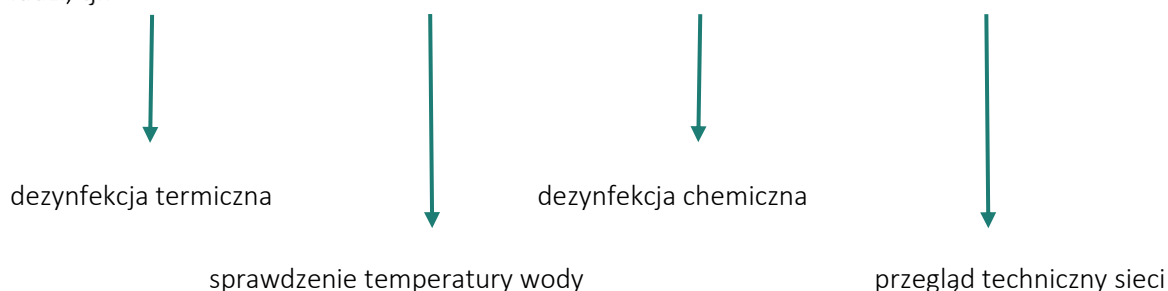
Liczba pobranych próbek/liczba ponadnormatywnych próbek ciepłej wody użytkowej w ambulatoryjnych zakładach rehabilitacji leczniczej

130 próbek zostały pobrane w 24 obiektach świadczących usługi ambulatoryjnej rehabilitacji leczniczej

w 27 próbkach (5 obiektów) stwierdzono ponadnormatywną wartość bakterii z rodzaju Legionella, co stanowi ok. **21 %**

W każdym przypadku wykrycia ponadnormatywnej ilości bakterii z rodzaju Legionella wdrożone zostało postępowanie dostosowane do stopnia skażenia sieci ciepłej wody, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj.:

Główne przyczyny występowania skażenia instalacji ciepłej wody bakteriami Legionella sp.

- brak lub nieprawidłowo przeprowadzana dezynfekcja termiczna
- zbyt niska temperatura ciepłej wody
- martwe/ślepe odcinki sieci
- obecność osadów i biofilmu w instalacji
- stagnacja wody (awarie, remonty, przerwy w dostawie prądu, niepełne obłożenie obiektów)

4.2. Zaopatrzenie w wodę podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W roku 2024 r. pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się:

29 szpitali
(w tym 5 jednodniowych)

Skontrolowano wszystkie szpitale

Źródła zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi obiektów szpitalnych:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia – 16 podmiotów (w tym 4 szpitale jednodniowe),
- indywidualne ujęcia wody - 8 podmiotów,
- mieszane, tzn. część budynków podłączona jest do sieci wodociągowej, a część posiada indywidualne ujęcie wody – 3 podmioty,
- 2 szpitale korzystają z indywidualnych ujęć wody innego szpitala (w tym 1 szpital jednodniowy).

4.3. Rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej 12-godzinny zapas.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, każdy szpital powinien posiadać rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej 12 godzinny zapas. W stosunku do 5 szpitali zostały wydane decyzje dotyczące zapewnienia rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę, w tym wobec 2 szpitali trwają postępowania egzekucyjne.

Wykaz obiektów szpitalnych, które nie posiadają rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę (stan na 31.12.2024 r.)
Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim
NZOZ Szpital im. R. Śmigielskiego Sp. z o.o. w Skwierzynie
Lubuskie Centrum Ortopedii Sp. z o.o. w Świebodzinie
Zespół Szpitalny przy ul. Walczaka 42 – obiekt należący do Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.
NZOZ Szpital im. prof. Z. Religi w Słubicach Sp. z o.o.
Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o. w Międzyrzeczu
Nowy Szpital w Świebodzinie Sp. z o.o.

5. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

5.1. Ocena sanitarna obiektów użyteczności publicznej.

W 2024 r. nadzorem objęto **2221 [53 %]** obiektów użyteczności publicznej, spośród **4186** ujętych w ewidencji. Działania prowadzone były przede wszystkim w tych obiektach, w których istniało większe prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi – kontrolowano:

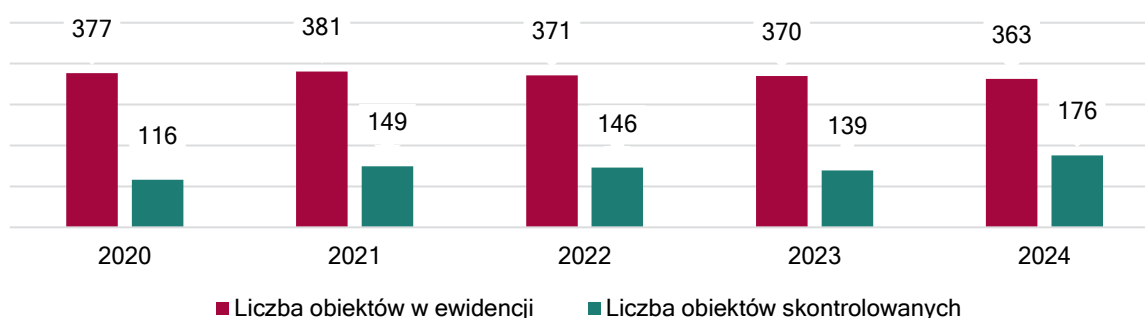
- zakłady: fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu – skontrolowano **1551** spośród **2445** zewidencjonowanych;
- obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – skontrolowano **176** spośród **363**;
- domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, noclegownie i domy dla bezdomnych oraz placówki zapewniające całodobową opiekę – skontrolowano **63** spośród **97**;
- ustępy publiczne i ogólnodostępne – skontrolowano **34** spośród **76**;
- tereny rekreacyjne – skontrolowano **54** spośród **164**;
- pływalnie – skontrolowano **29** spośród **30**;
- dworce autobusowe, dworce i stacje kolejowe oraz port lotniczy – skontrolowano **16** spośród **40**;
- przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych – skontrolowano **2** spośród **4**;
- cmentarze – skontrolowano **115** spośród **401**;
- domy przedpogrzebowe – skontrolowano **30** spośród **44**;

- zakłady karne i areszty śledcze – skontrolowano **3** spośród **5**;
- inne obiekty użyteczności publicznej, które nie należą do żadnej z wyżej wymienionych podgrup – skontrolowano **148** spośród **516**.

5.2. Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe i pola biwakowe oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

Na obszarze województwa lubuskiego w 2024 r. pod nadzorem znajdowały się **363** obiekty świadczące usługi hotelarskie, z których skontrolowano **176 [48%]**. Przy ocenie stanu sanitarno – technicznego i sanitarno – porządkowego wymienionych obiektów brano pod uwagę między innymi: jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, gospodarkę ściekową i odpadową, postępowanie z czystą i brudną bielizną oraz pościelą, procedury utrzymania czystości, w tym zaopatrzenie i właściwe przechowywanie środków czystości i preparatów dezynfekcyjnych, dbałość o stan bieżącej czystości i higieny pomieszczeń zwłaszcza na pobyt ludzi.

Zestawienie liczby obiektów zewidencjonowanych do liczby obiektów skontrolowanych z obiektów hotelowych w woj. lubuskim w latach 2020-2024

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny większości obiektów z analizowanej grupy uznano za dobry. W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono szereg działań edukacyjno – informacyjnych zwracając w szczególności uwagę na potrzeby wykonywania badań ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella, informowania o zagrożeniach związanych z jej obecnością, opracowania i wdrożenia procedur, postępowania z bielizną czystą i brudną, zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie), stanu higieniczno – sanitarnego i technicznego pomieszczeń/urządzeń obiektu.

Stwierdzane nieprawidłowości najczęściej dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego i sanitarno – higienicznego ścian, sufitów, podłóg oraz stolarki okiennej i drzwiowej w pokojach mieszkalnych, kuchni ogólnodostępnej, ciągach komunikacyjnych, klatkach schodowych, świetlicy, a także wyposażenia tych pomieszczeń;
- złego stanu sanitarno – technicznego i sanitarno – higienicznego pomieszczeń i urządzeń sanitarnych;
- niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego i sanitarno – higienicznego pomieszczeń pralni;
- nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi oraz brak dokumentów potwierdzający odbiór odpadów.

Wydano **8** decyzji administracyjnych (4 wyegzekwowano), nałożono **3** mandaty karne.

W związku z drobnymi uchybieniami stwierdzanymi w trakcie kontroli wydawano 47 doraźnych zaleceń (33 wyegzekwowano).

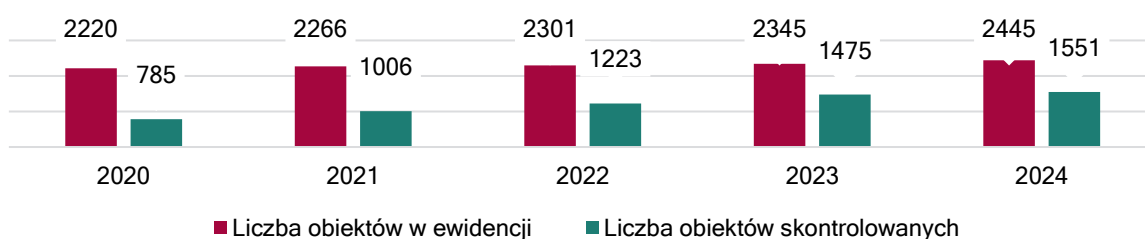
W porównaniu do lat ubiegłych stwierdza się dbałość o stan sanitarno – higieniczny i estetyczny obiektów hotelarskich. Właściciele obiektów dążą do podnoszenia standardów świadczonych usług noclegowych poprzez remonty, wymianę wyposażenia pomieszczeń i miejsc ogrodowych, rozbudowę części rekreacyjnych obiektów, a także rozbudowywanie istniejącej już infrastruktury noclegowej.

5.3. Branża beauty: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.

W 2024 r. na terenie województwa lubuskiego w ewidencji ujęto **2445** obiektów, z czego skontrolowanych zostało **1551 [63 %]**.

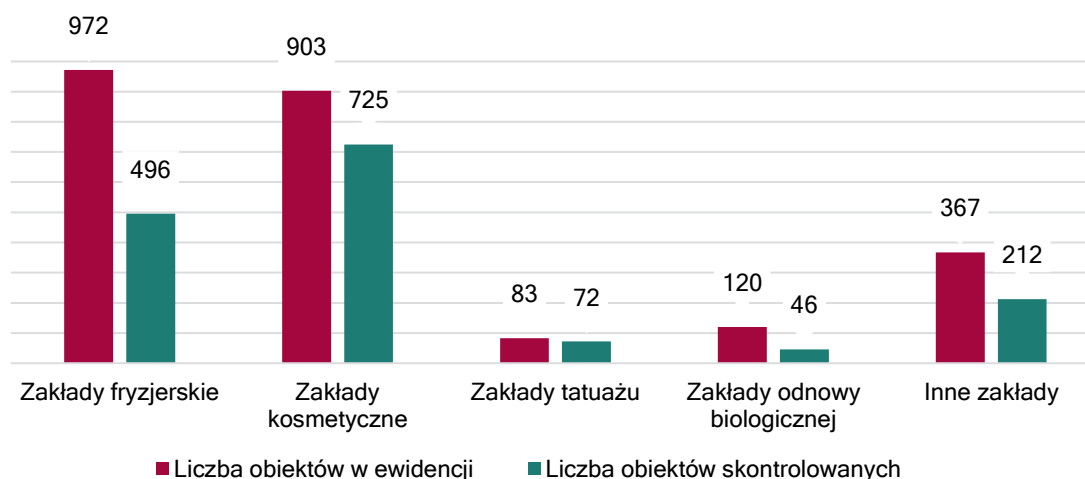
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej stanowią najliczniejszą grupę wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Zestawienie liczby obiektów zewidencjonowanych do liczby obiektów skontrolowanych z branży beauty w woj. lubuskim w latach 2020-2024

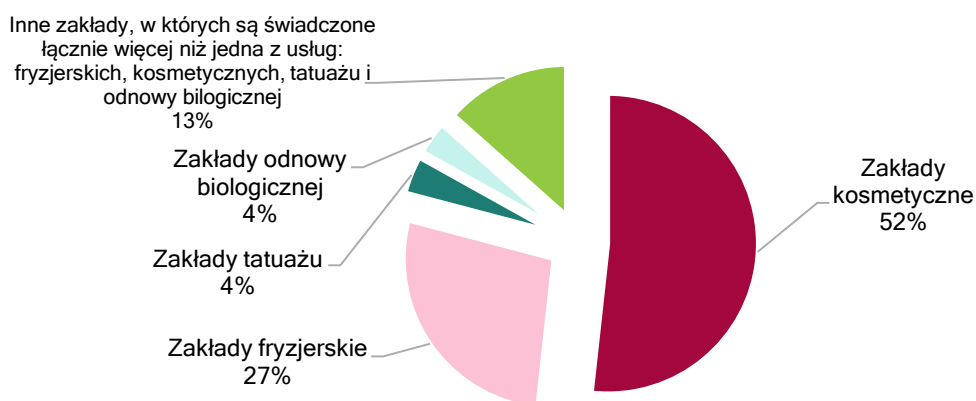
Najczęściej kontrolowano zakłady, świadczące usługi w trakcie których istnieje ryzyko naruszenia ciągłości tkanek, tj.: zakłady tatuażu (skontrolowano 87% będących w ewidencji) i salony kosmetyczne (skontrolowano 80% będących w ewidencji).

Zestawienie liczby obiektów zewidencjonowanych do liczby obiektów skontrolowanych z branży beauty w woj. lubuskim w roku 2024 r.

Prowadzono działania informacyjno – edukacyjne m.in. w zakresie: prawidłowego wyposażenia zakładów, opracowania procedur, wytycznych i rekomendacji Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH oraz Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej mające na celu poprawę, jak i skuteczność przeprowadzania procesów dekontaminacji narzędzi.

Liczba zakładów w branży beauty w 2024 r., które uzyskały ocenę bardzo dobrą pod względem stanu sanitarno technicznego

W 2024 r. mając na uwadze stan sanitarno–higieniczny i techniczny pomieszczeń, urządzeń, wyposażenia, narzędzi wykorzystywanych w czasie świadczenia usług oraz bieżącą czystość i gospodarowanie odpadami, ocenę bardzo dobrą uzyskało łącznie 201 obiektów, 1 obiekt został oceniony niedostatecznie, natomiast pozostałe skontrolowane obiekty zostały ocenione dobrze lub dostatecznie.

Zestawienie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli przeprowadzonych w zakładach branży beauty w 2024 r.

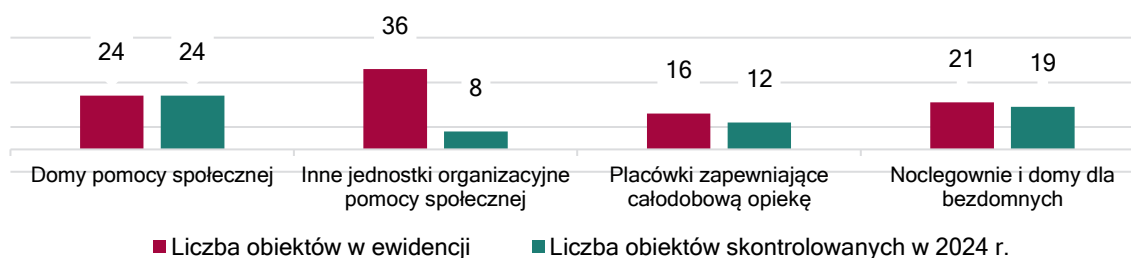
Grupa obiektów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów skontrolowanych ze stwierdzonym złym stanem		
		higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Zakłady fryzjerskie	496	0	15	1
Zakłady kosmetyczne	725	4	20	7
Zakłady tatuażu	72	1	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	46	0	1	2
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu	212	0	6	0
SUMA	1551	5	42	10

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami sanitarnymi wydano **49** decyzji administracyjnych (32 z nich wyegzekwowano). Wydano również **329** zaleceń pokontrolnych (z czego wyegzekwowano 191).

5.4. Domy Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, noclegownie i domy dla bezdomnych.

Spośród **97** obiektów ujętych w ewidencji kontrolą objęto **63 [65 %]** domów pomocy społecznej i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, znajdujących się w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego. Łącznie przeprowadzono **85** kontroli.

Zestawienie liczby obiektów pomocy społecznej zewidencjonowanych do liczby obiektów skontrolowanych w woj. lubuskim w roku 2024 r.

Skontrolowano wszystkie domy pomocy społecznej. W ewidencji najwięcej obiektów stanowią inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, w których przeprowadzane są głównie terapie zajęciowe. Obiekty te zostały ocenione najlepiej, natomiast kontrole noclegowni wykazały najwięcej uchybień.

Zakres kontroli obiektów pomocy społecznej	Ocena zaopatrzenia obiektu w wodę
	Ocena stanu sanitarnego obiektu
	Postępowanie z bielizną
	Postępowanie z odpadami
	Utrzymanie czystości i porządku na terenie obiektu
	Sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych
	Postępowanie w zakresie bakterii z rodzaju Legionella

W 2024 r. w **6** domach pomocy społecznej (powiat sulęciński, powiat świebodziński, powiat żarski, powiat grodzki Zielona Góra) i w **5** noclegowniach (powiat grodzki Gorzów Wlkp., powiat krośnieński, powiat międzyrzecki, powiat świebodziński, powiat zielonogórski) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- złego stanu sanitarnego-higienicznego pomieszczeń obiektów,
- braku ciepłej wody użytkowej w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych noclegowni,
- braku wentylacji.

Zestawienie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli przeprowadzonych w obiektach pomocy społecznej w 2024 r.

Grupa obiektów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów skontrolowanych ze stwierdzonym złym stanem		
		higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Domy pomocy społecznej	24	3	0	1
Inne jednostki organizacji pomocy społecznej	8	0	0	0
Placówki zapewniające całodobową opiekę	12	0	0	0
Noclegownie i domy dla bezdomnych	19	1	0	4
SUMA	63	4	0	5

Stwierdzono zły stan sanitarny w 6 domach pomocy społecznej (w 2 obiektach uzyskano poprawę, a w 1 prolongowano postępowanie administracyjne dotyczące zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego pomieszczeń obiektu) i w 5 noclegowniach.

Stan porządkowy skontrolowanych pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Obiekty były wyposażone w wystarczającą ilość środków higienicznych, czystości oraz środków do dezynfekcji. Teren wokół obiektów był ogrodzony i utrzymany w należytym porządku.

Wydano **19** decyzji administracyjnych:

- 9 decyzji merytorycznych zobowiązujące podmioty do usunięcia nieprawidłowości,
- 5 decyzji opłatowych,
- 4 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków,
- 1 decyzja umarzająca postępowanie.

Wydano **13** zaleceń pokontrolnych w zakresie m. in. uszczegółowienia procedur higienicznych.

Liczba obiektów pomocy społecznej, których stan uległ poprawie w 2024 r.

Liczba obiektów, w których uzyskano poprawę stanu sanitarnego w 2024 r.		
Domy pomocy społecznej	Inne jednostki organizacji pomocy społecznej	Noclegownie i domy dla bezdomnych
2	1	1

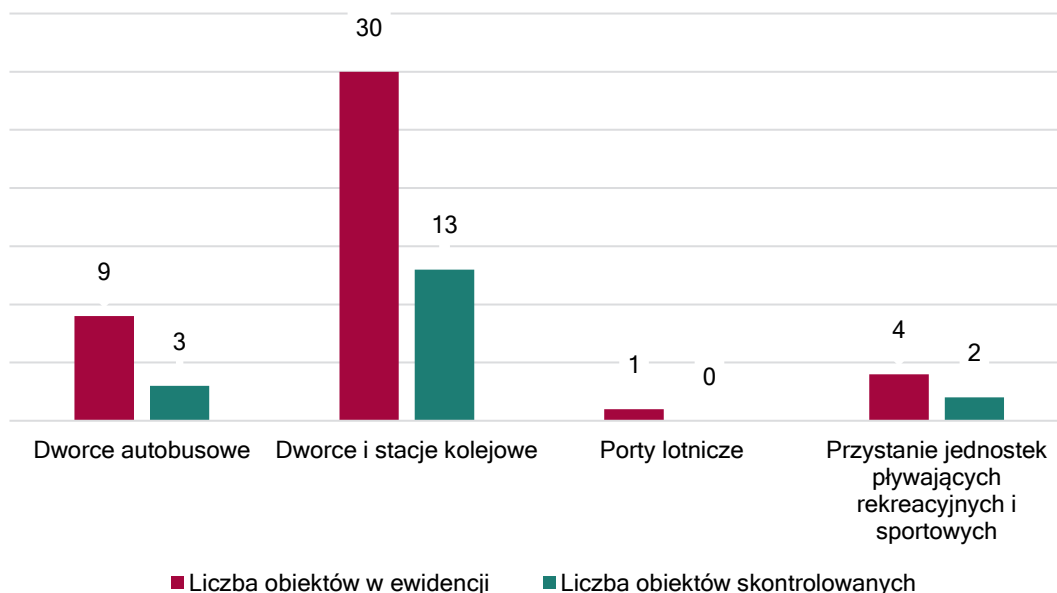
5.5. Dworce autobusowe, dworce i stacje kolejowe, porty lotnicze i przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna skontrolowała:

- 9 dworców autobusowych;
- 30 dworców i stacji kolejowych;

- 1 port lotniczy;
- 4 przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych.

Zestawienie liczby obiektów zewidencjonowanych do liczby obiektów skontrolowanych w obiektach transportu publicznego w woj. lubuskim w roku 2024 r.

Łącznie przeprowadzono **18** kontroli w tych obiektach. Stan sanitarno – techniczny większości skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry lub dostateczny.

5.6. Środki transportu publicznego.

Nadzorowi sanitarnemu podlegają takie środki transportu jak autobusy, tramwaje, wagony w pociągach osobowych, statki pasażerskie żeglugi śródlądowej, a także pojazdy przeznaczone do przewozu chorych, bielizny szpitalnej oraz zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarno – techniczny, jak i porządkowy nie budził zastrzeżeń. W roku 2024 skontrolowano **59** środków transportu:

- **10** autobusów komunikacji publicznej;
- **4** autobusów turystycznych;
- **1** wagon w pociągach dalekobieżnych włącznie z miejscami do siedzenia;
- **1** statek pasażerski żeglugi śródlądowej;
- **2** samochody do przewozu chorych;
- **36** samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich;
- **5** samochodów do przewozu bielizny.

5.7. Tereny rekreacyjne.

Podgrupa ta obejmuje różnorodne obiekty i urządzenia przeznaczone do odpoczynku poza budynkami tj.: parki, skwery z wydzielonymi miejscami do odpoczynku, ośrodki rekreacji przy akwenach wodnych oraz wydzielone tereny do zabaw dla dzieci: ogródki, place zabaw, piaskownice, skateparki i parki linowe. W 2024 r. skontrolowano **54** takich obiektów i urządzeń ze **164** ujętych w ewidencji. Większość skontrolowanych terenów rekreacyjnych oceniono pozytywnie pod względem sanitarnym.

6. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ZAGROŻENIEM POWODZIOWYM.

W 2024 roku przez województwo lubuskie przeszła fala powodziowa obejmująca swym zasięgiem koryta rzek Bóbr, Nysa Łużycka i Odra, w powiatach żagańskim, żarskim, nowosolskim, zielonogórskim, krośnieńskim, słubickim i gorzowskim.

Skatalogowano m. in. obiekty infrastruktury krytycznej, obiekty użyteczności publicznej, obiekty żywnościowo-żywnieniowe, obiekty oświatowe, zakłady pracy, zlokalizowane wzdłuż rzek na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Zaktualizowano również wykaz ujęć zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia (studni i infrastruktury wodociągowej) pod kątem wyposażenia w elektroniczne systemy alarmowego powiadamiania.

Sytuacja zagrożenia powodziowego spowodowała zintensyfikowanie nadzoru nad jakością wody do spożycia na terenach narażonych na ryzyko powodzi zarówno w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jak i studni przydomowych będących jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę do spożycia. Na terenie województwa lubuskiego nie odnotowano podtopień/zalań ujęć zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Prowadzony monitoring jakości wody do spożycia z ww. ujęć nie wykazał przekroczeń badanych parametrów spowodowanych sytuacją powodziową.

Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni w ramach prowadzonego nadzoru w związku z sytuacją powodziową, monitorowali tereny ujęć wody/studni, obiekty infrastruktury krytycznej, stan urządzeń wodno-kanalizacyjnych, udzielali istotnych informacji na temat stosowania środków dezynfekcyjnych do studni i pomieszczeń mieszkalnych/gospodarczych w celu doprowadzenia ich do właściwego stanu sanitarnego i uczestniczyli w ich dystrybucji.

Na stronach internetowych zamieszczono materiały informacyjne pn. „Informacja dla powodziaków o wodzie przeznaczonej do spożycia” oraz „Zasady postępowania w przypadku zalania budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych ściekami bytowymi”, a także publikowano komunikaty na temat jakości wody przeznaczonej do spożycia.

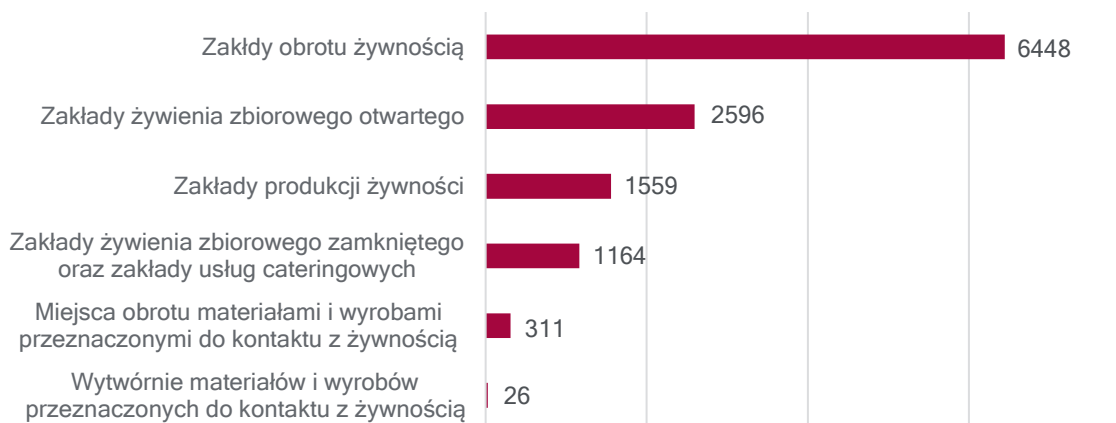
W związku z przejściem fali powodziowej przez województwo lubuskie nie stwierdzono zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zachorowań ludności.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Pion bezpieczeństwa żywności i żywienia nadzorował 11 767 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz 337 zakładów prowadzących działalność związaną z produkcją lub obrotem materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. Liczba nadzorowanych obiektów zmniejszyła się o 20 w porównaniu z 2023 rokiem.

Obiekty objęte nadzorem w 2024 roku

Skontrolowano 5 345 zakładów żywnościowo-żywnościowych, co stanowi 45% wszystkich nadzorowanych obiektów. Kontrole były przeprowadzane pod kątem oceny stanu sanitarno-higienicznego oraz w związku z: otrzymanymi zgłoszeniami klientów i powiadomieniami z systemu RASFF, poborem próbek jak również kontrolami akcyjnymi (np. „akcja lato”, kontrole owoców i warzyw na giełdach). W zakładach tych przeprowadzono 7 844 kontrole sanitarnych (2023 r. – 7 806), w tym 536 kontrole interwencyjnych (w 2023 r. – 434). Za stwierdzone zaniedbania sanitarno-higieniczne nałożono 889 mandatów karnych na łączną kwotę 263 350 zł. (w 2023 r. – 842 mandaty karnych na łączną kwotę 239 900 zł.). Do najczęstszych niezgodności należały:

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia mającego kontakt z żywnością;
- nieprzestrzeganie w zakładzie zasad systemu GHP /GMP i HACCP (brak zapisów wynikających z ww. dokumentacji);
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości.

Wydano 1 577 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i/lub prolongujących termin wykonania nałożonych obowiązków w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego (2023 r. – 1 447), w tym 17 decyzji w zakresie unieruchomienia działalności całego lub części zakładu.

Decyzje unieruchamiające zostały wydane z uwagi na stwierdzenie w trakcie kontroli m.in. rażących nieprawidłowości sanitarno-higienicznych i technicznych oraz w związku z wykryciem pałeczek *Salmonella Enteritidis* u pracowników zakładu, jak również z uwagi na niewłaściwą jakość zdrowotną wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. wymierzył 62 kary pieniężne na łączną kwotę 100 000 zł. (w roku 2023 – 51 kar pieniężnych na kwotę 63 260 zł.). Kary zostały wymierzone w związku m.in. z: niezgłoszeniem organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej rozpoczęcia działalności nowych zakładów, prowadzeniem działalności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą zakład, nieprawidłowym znakowaniem środków spożywczych.

1. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt, Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF), pomocy administracyjnej AAC oraz na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu żywności.

Z Krajowego Punktu Kontaktowego przy Głównym Inspektorze Sanitarnym oraz od państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych otrzymano 107 powiadomień (w roku 2023 otrzymano 93 powiadomienia):

- 35 powiadomień alarmowych (powiadomienia o zagrożeniu),
- 59 powiadomień informacyjnych (powiadomienia w celu zwrócenia uwagi lub celem podjęcia działań),
- 1 powiadomienie o odrzuceniu produktu na granicy.

W ramach systemu AAC przekazano 12 powiadomień o niezgodności w żywności oraz na rzecz przeciwdziałania jej fałszowaniu.

Najwięcej powiadomień alarmowych i informacyjnych podobnie jak w latach ubiegłych dotyczyło:

- obecności bakterii chorobotwórczych (25 powiadomień): 21 powiadomień dotyczących obecności bakterii *Salmonella* (w mięsie, wyrobach mięsnych drobiowych i wieprzowych, przyprawach, świeżych warzywach, produktach z nasion oleistych, mlecznych, wyrobach cukierniczych), 3 powiadomienia dotyczące bakterii *Listeria monocytogenes* (w mleku dla dzieci, metce łososiowej i sałatce – śledź z porem) i 1 powiadomienie dotyczące stwierdzenia *E. coli* (naturalnej wodzie mineralnej niegazowanej);
- obecności substancji niedozwolonych (nieautoryzowanych) w suplementach diety – 10 powiadomień.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. przekazał do Pojedynczego Punktu Kontaktowego RASFF przy Głównym Inspektorze Sanitarnym 29 zgłoszeń (w roku 2023 przekazano ich 13), dotyczących:

- stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydów w warzywach, owocach, miodzie, herbacie, kaszy;
- stwierdzenia w środkach spożywczych obecności bakterii *Salmonella* w mięsie drobiowym;
- stwierdzenia przekroczenia NDP metali w herbatce dla dzieci oraz nasionach oleistych;
- stwierdzenia obecności histaminy w rybach i produktach;
- stwierdzenia wysokich poziomów furanu w kawie;
- podejrzenie stosowania oleju sojowego (pochodzącego z Ukrainy) przeznaczonego do celów niespożywczych jako do celów spożywczych;
- stwierdzenia niedozwolonego składnika w produkcie KAVA KAVA.

Po otrzymaniu wyżej wymienionych informacji organy PIS prowadziły działania zgodne z obowiązującym w tym zakresie prawodawstwem, weryfikując działania podejmowane przez podmioty

sektora spożywczego, ponieważ to one odpowiadają za bezpieczeństwo produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podejmowano również działania wyjaśniające i zaradcze stosowne do stanu faktycznego.

2. Jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Do badań laboratoryjnych w województwie lubuskim pobrano 2 656 próbek żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbki badano w głównej mierze w laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp. oraz w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej spoza województwa jak również laboratoriach zewnętrznych, tj. Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach, Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach oraz Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu.

Liczba wykonanych badań przez poszczególne laboratoria w Polsce w roku 2024, próbek pobranych w województwie lubuskim

Wśród kwestionowanych było 95 próbek (3,57 %) nie spełniało wymagań prawa żywnościowego (w 2023 r. – było to 2,3 %). Przyczyną dyskwalifikacji zbadanych próbek żywności, były:

- zanieczyszczenia mikrobiologiczne (64 próbki);
- przekroczenie NDP dla: pestycydów (14 próbek), metali (2 próbki);
- inne parametry: stwierdzenie antybiotykooporności (7 próbek), przekroczenie poziomu odniesienia dla obecności furanu (1 próbka);
- niedeklarowane białko soi (1 próbka);
- niewłaściwe cechy organoleptyczne (6 próbek).

Jednocześnie 29 próbek lodów z automatu nie spełniało kryteriów higieny procesu w związku z wykryciem bakterii *Enterobacteriaceae*. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podjęły działania w celu poprawy higieny procesu produkcji.

Kontynuowano rozpoczęty w 2021 roku program badań pozostałości pestycydów w żywności importowanej realizowany we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Próbki były wysyłane do badań do laboratorium Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. W ramach tego programu w roku 2024 wskazano do pobrania dodatkową pulę próbek owoców rolnych pochodzących z Ukrainy. Próbki były wysyłane do badań do laboratorium Instytutu Ochrony Roślin – Państwowym Instytucie Badawczym w Poznaniu.

3. Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Skontrolowano 10 wytwórni, przeprowadzając w nich 15 kontroli sanitarnych, w tym 2 kontrole interwencyjne oraz 101 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, przeprowadzając w nich 126 kontroli sanitarnych, w tym 5 kontroli interwencyjnych (2 – w związku z powiadomieniami RASFF oraz 3 – w związku ze zgłoszeniami klientów).

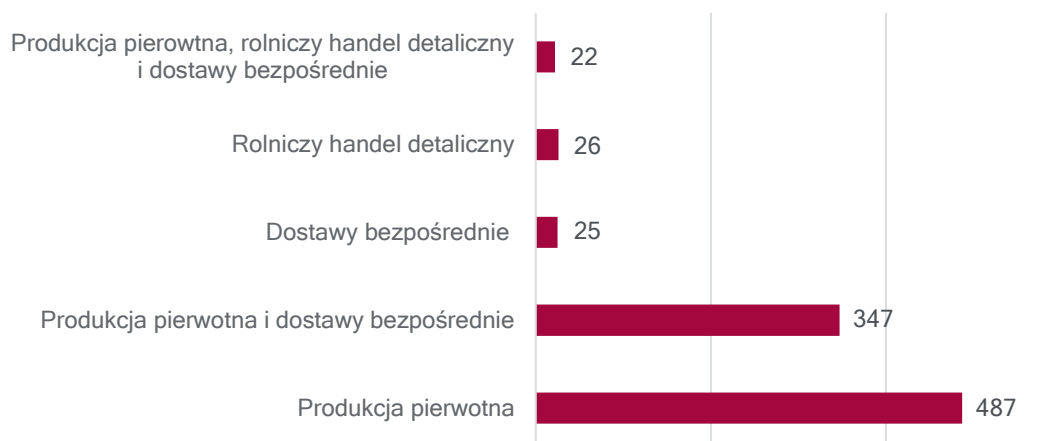
Wydano 26 decyzji administracyjnych, które dotyczyły: poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektu – 2, wydania zgody na rozszerzenie działalności obiektu – 2, obowiązku posiadania zgodności deklaracji na wyroby ceramiczne w siedzibie sklepu – 3, wykreślenia obiektów z rejestru zakładów – 19 (w 2023 r. wydano łącznie 9 decyzji). Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1 400 zł (w 2023 r. – nie nałożono mandatów karnych). Do badań pobrano 31 próbek (w 2023 r. pobrano 25 próbek). Podobnie jak rok wcześniej pobrane próbki do badań laboratoryjnych nie zostały zakwestionowane.

4. Produkcja pierwotna, sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny.

Nadzorowanych jest 859 gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną – uprawa roślin i/lub dostawami bezpośrednimi (w 2023 r. – 837) oraz 64 rolników prowadzących działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego (w 2023 r. – 56). Strukturę tych producentów przedstawia poniższy wykres.

Podmioty produkcji pierwotnej, dostaw bezpośrednich i rolniczy handel detaliczny

Skontrolowano 221 podmiotów, przeprowadzając 240 kontroli sanitarnych, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Zgłoszenie dotyczyło nielegalnego prowadzenia działalności w zakresie produkcji pierwotnej (interwencja potwierdziła się). W związku z powyższym do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. skierowano 1 wniosek o ukaranie podmiotu karą pieniężną z uwagi za rozpoczęcie działalności bez rejestracji przez właściwego PPIS.

W ramach Porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, przeprowadzono 38 wspólnych kontroli gospodarstw rolnych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.

5. Nadzór nad wprowadzaną do obrotu żywnością prozdrowotną.

W roku 2024 kontynuowano ocenę znakowania środków spożywczych zaliczanych do żywności prozdrowotnej, 170 suplementów diety zarówno w sprzedaży stacjonarnej jak i przez Internet. Stwierdzono nieprawidłowości polegające na przypisywaniu właściwości leczniczych oraz zamieszczania niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych.

W przypadku 29 skontrolowanych produktów oferowanych przez Internet stwierdzono nieprawidłowości.

Informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach z przepisami prawa żywnościowego

w zakresie znakowania środków spożywczych zostały przekazane właściwym terenowo państwowym powiatowym inspektorom sanitarnym ze względu na siedzibę producenta lub dystrybutora produktów.

6. Ocena sposobu żywienia.

Żywnie zbiorowe zamknięte to żywnie określonych grup ludności (pacjentów szpitali, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, dzieci w przedszkolach i szkołach oraz żłobkach, wychowanków domów dziecka itp.). Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności nie są uregulowane prawnie, a opracowują je jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia.

Ocena sposobu żywienia została przeprowadzona w 645 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego na podstawie 674 jadłospisów dekadowych. Oceny te obejmowały, m.in. pory spożywania posiłków, uwzględnianie produktów spożywczych pochodzących z różnych grup środków spożywczych, wykorzystywanie produktów sezonowych, dobór technik kulinarnych przygotowywanych potraw.

Najwięcej nieprawidłowości w zakresie żywienia stwierdzono w domach pomocy społecznej (19% skontrolowanych), przedszkolach (13%) i szkołach (12%) oraz w szpitalach (12%), a także w zakładach specjalnych i wychowawczych (11%).

Nieprawidłowości w zakresie jakości żywienia dzieci i młodzieży stwierdzono w 56 przypadkach (na 617 ocenionych zakładów) i dotyczyły one najczęściej:

- niezapewnienia porcji ryby co najmniej raz w tygodniu;
- braku co najmniej jednej porcji z grupy: mięso, jaja, orzechy lub nasiona roślin strączkowych w jednym z posiłków;
- niedostatecznej podaży warzyw oraz owoców podawanych w ciągu dnia w zależności od sposobu żywienia w placówkach oświatowych;
- serwowania potraw smażonych częściej niż dwa razy w tygodniu;

Analiza jadłospisów dekadowych w zakresie diety podstawowej na podstawie „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” wykazała w 9 przypadkach (na 57 ocenionych zakładów) nieprawidłowości w żywieniu pacjentów w szpitalach oraz pensjonariuszy w domach pomocy społecznej. Dotyczyły one najczęściej:

- niepodawania białka pełnowartościowego do wszystkich posiłków głównych;
- małej podaży warzyw oraz owoców w tym surowych w dziennej racji pokarmowej;
- małej podaży ryb i/lub przetworów rybnych podawanych w dekadzie;
- serwowania zbyt dużej ilości potraw smażonych w dekadzie;

W skontrolowanych obiektach (tj. w 10 szpitalach i 8 DPS) do badań pobrano 5 posiłków obiadowych i 13 całodziennych posiłków w kierunku: określenia wartości energetycznej oraz zawartości białka, węglowodanów ogółem, tłuszczu i soli. Przeprowadzone badania laboratoryjne pobranych posiłków obiadowych w zakresie diet podstawowych wykazały zaniżone wartości energetyczne w 4 próbkach, zawyżoną zawartość białka (2 próbki) i zaniżony udział tłuszczu i węglowodanów (1 próbka). Analizy laboratoryjne wykazały, że zawartość soli w 5 posiłkach obiadowych została przekroczona i wyniosła od 4 do 13g. Według WHO, dzienne spożycie soli nie powinno przekraczać 5 gramów.

Badania laboratoryjne całodziennych posiłków w zakresie diet podstawowych wykazały również zaniżone wartości energetyczne w 5 próbkach w stosunku do wartości deklarowanych na dzień pobrania posiłków ujętych w jadłospisach bądź w umowach zawartych z firmami cateringowymi. Stwierdzono także zaniżony udział poszczególnych składników odżywczych, tj. białka (3 próbki), tłuszczów (4 próbki) i węglowodanów (5 próbki) jak również zawyżony udział białka (1 próbka) i tłuszczu (3 próbki) oraz węglowodanów (2 próbki). Zawartość soli została znacznie przekroczona we wszystkich całodziennych posiłkach i wyniosła od 11 do 25 g.

W domach pomocy społecznej stwierdzane nieprawidłowości wynikają między innymi z nawyków żywieniowych pensjonariuszy, którzy mają wpływ na sporządzane jadłospisy. Wiek osób przebywających w tych obiektach oraz nabyte nawyki żywieniowe, powodują trudności we wdrożeniu prawidłowych zasad żywienia. Natomiast w porównaniu do ubiegłego roku jakość żywienia pacjentów w szpitalach uległa znacznej poprawie, ponieważ wiele placówek leczniczych przystąpiło od czerwca 2023 r. do programu pilotażowego „Dobry posiłek w szpitalu” finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia, którego celem jest poprawa jakości żywienia w szpitalach oraz edukacja żywieniowa pacjentów. Program przyczynił się również do wzrostu stawki żywieniowej w szpitalach.

Stwierdzane nieprawidłowości w żywieniu zarówno w placówkach oświatowych, szpitalach bądź domach pomocy społecznej są omawiane z dyrekcją w trakcie kontroli i wydawane są stosowne zalecenia pokontrolne, które zapisuje się w protokołach kontroli sanitarnych.

7. Podsumowanie.

- Liczba obiektów żywnościowo-żywieniowych nadzorowanych przez organy PIS zmniejszyła się w stosunku do roku 2023.
- W 2024 roku LPWIS w Gorzowie Wlkp. przekazał do Pojedynczego Punktu Kontaktowego RASFF przy Głównym Inspektorze Sanitarnym 29 zgłoszeń (zdecydowanie więcej niż w roku 2023). Z kraju otrzymano 107 powiadomień (więcej niż w roku 2023).
- W porównaniu z 2023 rokiem jakość zdrowotna środków spożywczych wyrażona procentem kwestionowanych próbek, pogorszyła się.
- Jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego w dalszym ciągu wymaga poprawy.
- Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów pogorszył się w odniesieniu do lat ubiegłych.

WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Jednym z głównych kierunków działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne, chemiczne i fizyczne, rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne występujące w środowisku pracy.

1. Nadzór i kontrola warunków pracy.

W 2024 r. ewidencja pionu higieny pracy woj. lubuskiego obejmowała 2514 zakładów pracy, w których zatrudnianych było 126 399 pracowników. Struktura wielkości zakładów pracy w woj. lubuskim według liczby zatrudnionych pracowników została przedstawiona na poniższym wykresie.

Liczba zakładów pracy objętych ewidencją w latach 2021-2024				
	2021	2022	2023	2024
Liczba zakładów pracy	2411	2516	2582	2514
Liczba zatrudnionych	122 795	127 087	127 325	126 399

Liczba nadzorowanych zakładów pracy w woj. lubuskim w 2024 r. w zależności od zatrudnienia

W 2024 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 1 683 kontrole w 1 265 zakładach pracy, w których łącznie zatrudnionych było 71 804 pracowników.

Nadzór nad warunkami pracy w woj. lubuskim w latach 2021-2024

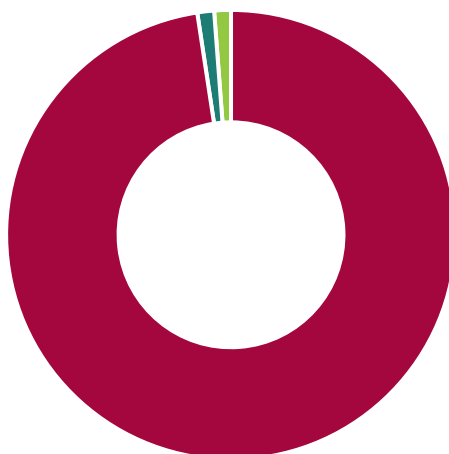
	2021	2022	2023	2024
Liczba skontrolowanych zakładów	862	1152	1219	1265
Liczba pracowników	63 689	73 377	74 762	71 804
Liczba kontroli	966	1343	1429	1683
Liczba decyzji	268	385	381	407

Jak wynika z powyższego od 2021 r. liczba kontroli z roku na rok rośnie. Aktualna liczba kontroli pozwoliła na skontrolowanie ok 50% podmiotów znajdujących się w ewidencji pionu higieny pracy.

Opierając się na wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w 181 zakładach pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN). W stosunku do 2023 roku odnotowano spadek liczby zakładów pracy z przekroczeniami (o ok. 15%).

Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach w 2024 r. w zależności od czynnika szkodliwego

■ hałas i drgania - 6248 ■ czynniki chemiczne - 77 ■ pyły - 77

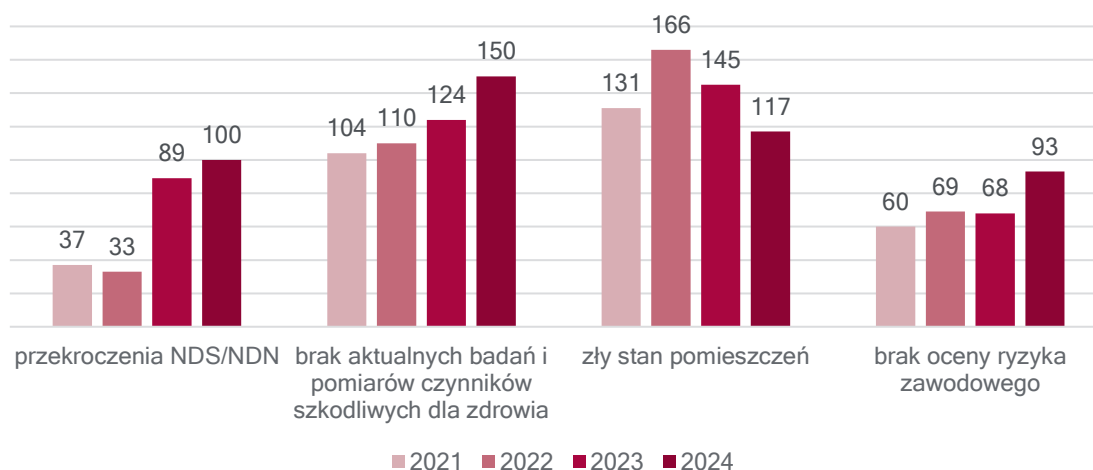

Ogółem w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych pracowały **6322** osoby (2023 rok – 5789 osób), głównie w zakładach przemysłu:

- drzewnego,
- meblarskiego,
- metalowego i surowców niemetalicznych,
- chemicznego i wyrobów chemicznych.

Wydano 45 decyzji, w tym 59 nakazów dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Warunki pracy poprawiono 379 pracownikom.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w latach 2021 - 2024

W 2024 r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 407 decyzji administracyjnych, które zawierały 1067 nakazów. W celu wyegzekwowania wykonania przez pracodawców obowiązków zawartych w decyzjach wydano:

- 16 upomnień,
- 4 tytuły wykonawcze,
- 4 postanowienia o nałożeniu grzywny na kwotę 2 200 zł,
- 7 mandatów karnych na kwotę 3 350 zł.

2. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy.

Na terenie woj. lubuskiego w 38% zewidencjonowanych zakładach pracy, występowały szkodliwe czynniki biologiczne. łącznie narażonych ok. 12 % zatrudnionych pracowników. Do najbardziej narażonych grup zawodowych należą pracownicy zatrudnieni w:

- podmiotach leczniczych,
- laboratoriach diagnostycznych,
- zakładach produkcji spożywczej,
- rolnictwie,
- leśnictwie,
- zakładach gospodarki odpadami i ściekami.

Działalność kontrolna z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi w 2024 roku

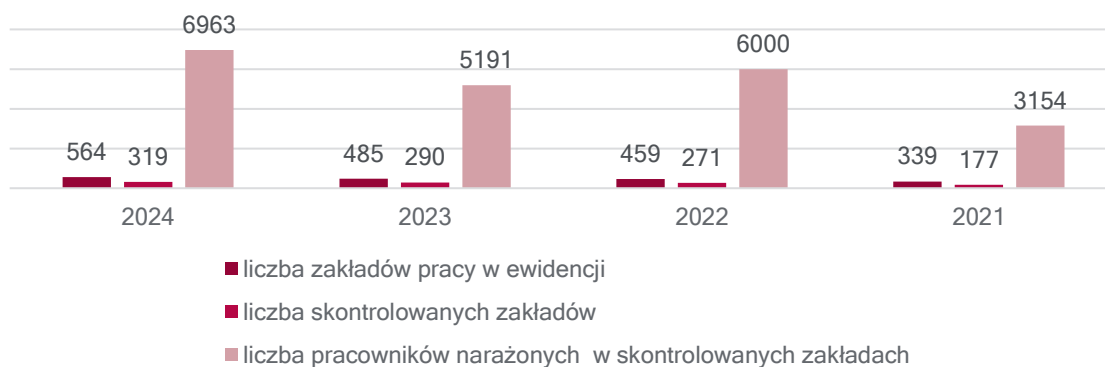
Liczba zakładów pracy w ewidencji PSSE, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba narażonych pracowników na czynniki biologiczne ogółem	grupa 2	grupa 3	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji
957	406	15700	15679	12463	417	11

3. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi.

Czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne występowały w 564 zakładach województwa lubuskiego (w 2023 roku – 485).

Przeprowadzono 348 kontroli (w 2023 roku – 323) w 319 zakładach pracy.

Działania kontrolne w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w latach 2021-2024

Najwięcej osób narażonych lub mających kontakt z czynnikiem rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym zatrudnionych jest:

- przy produkcji wyrobów z drewna,
- przy produkcji mebli,
- przy produkcji konstrukcji i wyrobów metalowych,
- w podmiotach leczniczych.

Wzrost liczby kontroli w zakładach pracy w stosunku do lat ubiegłych oraz liczby pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne związany jest z nowym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, które weszło w życie w dniu 28 lipca 2024 r. oraz wzmożeniem działań kontrolnych w tych zakładach.

W 2024 roku wydano 61 decyzji administracyjnych (w 2023 roku – 56) w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

Najwięcej nakazów dotyczyło:

- braku lub niewłaściwie prowadzonego rejestru prac, których wykonywanie powoduje pozostawanie w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- braku lub niewłaściwie prowadzonego rejestru pracowników narażonych na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- braku przekazania LPWIS w Gorzowie Wlkp. informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- braku aktualnych badań i pomiarów czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W roku 2024 zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego realizowane były „Działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”.

Liczba nadzorowanych zakładów pracy w zależności od procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksyycznym oraz zatrudnienia w skontrolowanych zakładach

Nazwa procesu technologicznego	Liczba zakładów pracy w ewidencji	Liczba zakładów skontrolowanych	Liczba zatrudnionych pracowników
Procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych	7	7	643
Procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie pyłów, dymów i aerozoli tworzących się podczas rafinacji niklu i jego związków	4	3	1072
Prace związane z narażeniem na pyły drewna	203	127	10358
Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy	174	80	4303
Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika	28	16	1165
Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla	54	35	3215

Liczba pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze lub mutagenne w najliczniej zewidencjonowanych zakładach pracy, w których występowały:

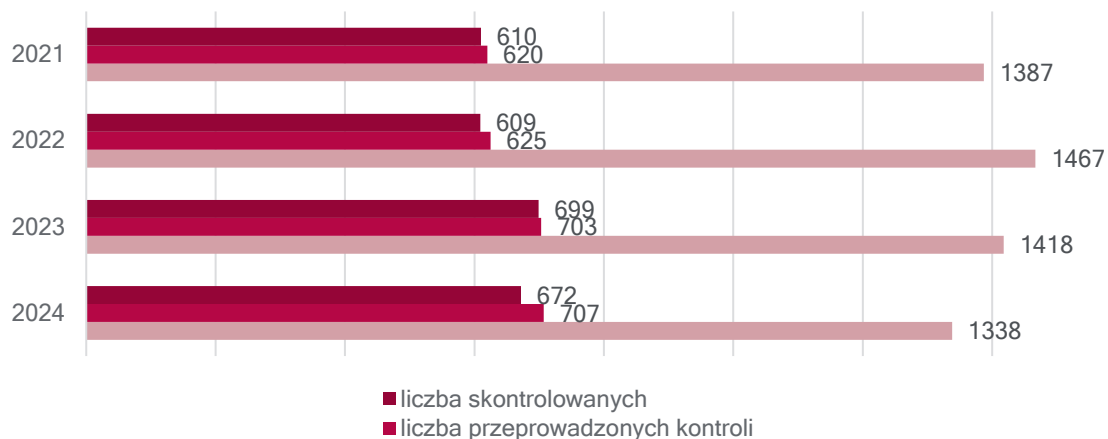
- prace związane z narażeniem na pyły drewna wynosiła **2 604** pracowników, w tym **583** kobiety;
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy wynosiła **576** pracowników, w tym **152** kobiety.

Ogółem wydano **108** decyzji administracyjnych, najwięcej w zakładach pracy, w których występowały prace związane z narażeniem na pyły drewna – **65**.

4. Nadzór nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin.

W 2024 roku nadzorem objęto 1338 podmiotów gospodarczych stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. Kontrolę przeprowadzono w ok. 50% tych zakładów.

Działalność kontrolna w zakresie nadzoru nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin w latach 2021 - 2024

Najczęściej stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m.in.:

- braku spisu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych,
- braku kart charakterystyki,
- braku natrysku bezpieczeństwa w miejscu przechowywania, stosowania substancji chemicznych zaklasyfikowanych jako żrące,
- brak udostępnienia środków ochrony indywidualnej pracownikom przy pracach z niebezpiecznymi mieszaninami chemicznymi,
- brak oceny ryzyka zawodowego w zakresie narażenia pracowników na czynniki chemiczne,
- uszkodzonych opakowań, w których przechowywane są substancje chemiczne i/lub ich mieszaniny,
- przechowywania produktów chemicznych w opakowaniu po produkcie spożywczym,
- braku oznakowania miejsca przechowywania substancji i mieszanin chemicznych,
- braku aktualnych instrukcji stanowiskowych bhp (procedur) zawierających informacje zawarte w obowiązujących kartach charakterystyki substancji/ mieszanin chemicznych stosowanych w zakładzie uwzględniających zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników,
- braku instrukcji magazynowania, transportu, przechowywania i stosowania produktów chemicznych i ich mieszanin oraz zapoznania z nią pracowników.

5. Nadzór nad podmiotami leczniczymi.

Liczba zakładów pracy objętych ewidencją w latach 2021-2024

	2022	2023	2024
Liczba zakładów w ewidencji	73	85	86
Liczba zatrudnionych	11099	11 501	11767
Liczba skontrolowanych	45	49	60

Przeprowadzono 96 kontroli w zakładach ochrony zdrowia. Nieprawidłowości stwierdzono podczas 13 kontroli.

Najczęściej stwierdzano:

- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń (w 10 zakładach);
- brak lub nieprawidłową ocenę ryzyka zawodowego (w 2 zakładach);
- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych (w 1 zakładzie).

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 21 decyzji nakazujących poprawę warunków pracy.

Liczba podmiotów leczniczych stosujących leki cytostatyczne – 4 (wszystkie zostały skontrolowane). Liczba narażonych na działanie leków cytostatycznych od zeszłego roku nie zmieniła się i jest to 235 pracowników, w tym 230 kobiet.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych pracowników ochrony zdrowia w latach 2014 - 2024

W 2024 roku stwierdzono 4 choroby zawodowe u 4 pracowników podmiotów medycznych, które dotyczyły: gruźlicy płuc, covid-19, alergicznego nieżytu nosa oraz choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy - przewlekłego zapalenia ścięgna i jego pochewki.

6. Choroby zawodowe

W 2024 roku w woj. lubuskim stwierdzono 61 przypadków chorób zawodowych (w 2023 roku – 37) oraz wydano 19 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2023 roku – 14).

Choroby zawodowe stwierdzone w województwie lubuskim w latach 2023- 2024

Pozycja wykazu	Wykaz chorób zawodowych	Liczba stwierdzonych chorób w roku	
		2023	2024
3	Pylice płuc	1	4
5	Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc ze stosunkiem procentowym natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej (FEV1) do pojemności życiowej (VC) wynoszącym 0,7 po leku rozszerzającym oskrzela	0	1
12	Alergiczny nieżyt nosa	1	1
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat	5	18
19	Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	6	9
20	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	4	11
21	Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo - nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz	2	0
22	Zespół wibracyjny	1	2
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, w tym: <ol style="list-style-type: none"> 1. wirusowe zapalenie wątroby typu B 2. wirusowe zapalenie wątroby typu C 3. borelioza 4. gruźlica 5. inne (w tym 1 Covid-19; 1 toksoplazmoza) 	17 1 1 14 - 1	15 0 0 12 1 2
Ogółem		37	61

W 2024 roku najczęściej diagnozowano przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym – 18 przypadków (29%), których obserwuje się znaczny wzrost w stosunku do lat ubiegłych, w których dominowały choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, co można zobaczyć na poniższym wykresie.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych - przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat oraz chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw w latach 2010 -2024

7. Podsumowanie.

- Z roku na rok wzrasta liczba skontrolowanych zakładów objętych nadzorem oraz liczba przeprowadzanych kontroli.
- Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia odnotowano głównie w zakładach przemysłu drzewnego, meblarskiego, metalowego i surowców niemetalicznych oraz chemicznego. Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej pracowników narażonych było na ponadnormatywny hałas.
- Jednym z najczęściej stwierdzanych uchybień jest niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń pracy oraz sanitarnohigienicznych.
- ok. 40 % zwiększyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych w stosunku do roku poprzedniego. Najczęściej stwierdzanymi chorobami zawodowymi w 2024 roku były przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym.

NADZÓR ND CHEMIKALIAMI

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wytwarzania, sprzedaży i stosowania substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, detergentów, produktów biobójczych, kosmetyków oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3. Ponadto, prowadzi nadzór nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

1. Substancje i mieszaniny chemiczne.

Pod nadzorem znajduje się 1708 podmiotów będących producentami, importerami, dalszymi użytkownikami, dystrybutorami bądź stosującymi stwarzające zagrożenie substancje chemiczne i ich mieszaniny.

	Rok		
	2024	2023	2022
Liczba kontroli w zakresie rejestracji, dokumentacji, przekazywania informacji i ograniczeń (REACH)	732	551	503
Liczba kontroli w zakresie klasyfikacji i oznakowania (CLP)	608	380	364

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli dotyczyły w szczególności braku lub nieprawidłowo sporządzonych kart charakterystyki, nieprawidłowego oznakowania opakowań produktów chemicznych, braku zgłoszenia mieszaniny stwarzającej zagrożenie oraz kodu UFI (niepowtarzalnego identyfikatora postaci czynnej, określającego informacje o produkcie, jego zastosowaniach, składnikach i toksyczności).

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydano 20 decyzji (w 2023 r. – 0) oraz nałożono 1 mandat karny w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

Szczegółowym tematem realizowanym w 2024 r. były kontrole zgodności produktów chemii budowlanej z wymaganiami prawnymi. Przeprowadzono 54 kontrole akcyjnych w zakresie nadzoru nad produkcją, importem lub obrotem oceniając 127 produktów (np. cementy, betony, gipsy, kleje, farby).

	producenci, importerzy, dalsi użytkownicy	dystrybutorzy
liczba kontroli	25	29
liczba skontrolowanych produktów	44	83
liczba produktów niezgodnych	10	17
	działania pokontrolne	
liczba decyzji nakładających obowiązki	1	0
liczba decyzji płatniczych	3	0
liczba decyzji umarzających postępowanie w związku z usunięciem uchybień	3	0
	rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości	
brak karty charakterystyki	8	0
przekroczony termin ważności	0	16
inne (m.in. brak zgłoszenia)	6	0

Ponadto, realizowano wspólnotowy projekt REF-12, którego celem była m.in. kontrola zgodności wprowadzanych na rynek unijny importowanych substancji, ich mieszanin oraz wyrobów z przepisami dotyczącymi rejestracji. Na potrzeby projektu sporządzono 4 szczegółowe kwestionariusze oceniające.

2. Detergenty.

W zakresie nadzoru nad detergentami przeprowadzono w 2024 roku 26 kontroli w 25 podmiotach (w 2023 r. - 29 kontroli, w 2022r. – 5 kontroli). W dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące nieprawidłowego oznakowania produktu, karty charakterystyki oraz klasyfikacji produktu. Wydano jedną decyzję nakładającą obowiązki usunięcia uchybień.

3. Produkty kosmetyczne.

W ewidencji PIS znajduje 13 zakładów wytwarzających lub konfekcjonujących kosmetyki oraz 202 obiekty handlowe. W 2024 r. przeprowadzono 11 kontroli w zakresie wytwarzania lub konfekcjonowania oraz 72 kontrole dystrybucji.

Liczba skontrolowanych	Rok		
	2024	2023	2022
produktów, w tym	399	1707	204
do twarzy	76	539	26
do ciała	267	1017	60
do włosów	47	145	112
do higieny jamy ustnej	9	6	6

Uchybienia dotyczyły nieprawidłowego oznakowania, obecności substancji zakazanych oraz sprzedaży produktów kosmetycznych po dacie minimalnej trwałości. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 18 decyzji nakładających obowiązki oraz 7 kar pieniężnych na łączną kwotę 22 500 zł (w 2023 r. - 32 decyzje i 12 kar na kwotę 15 450 zł, w 2022 r. - 2 decyzje i brak kar).

Celowane działania kontrolne podjęto w obszarze spełniania zasad GMP (dobrej praktyki produkcyjnej) przez wytwórców produktów kosmetycznych. Przeprowadzono 10 kontroli i wydano 6 decyzji wobec 2 podmiotów (3 merytoryczne, 1 karę pieniężną, 2 decyzje płatnicze).

W zakresie badań mikrobiologicznych przebadano 25 prób kosmetyków stosowanych w okolicach oczu. Pobrano 9 prób od lokalnych producentów i 16 prób od dystrybutorów. Wszystkie zbadane produkty spełniały obowiązujące normy.

4. Produkty biobójcze.

Pod nadzorem znajdują się 263 podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze, z czego 10 jest zobowiązanych do uzyskania pozwolenia. W 2024 r. przeprowadzono 294 kontrole (w 2023 r. - 290, w 2022 r. - 282), w tym 124 kontrole w 115 obiektach wprowadzających do obrotu oraz 170 kontroli u stosujących te produkty. Kontrolni poddano 749 produktów (w 2023 r. - 750, w 2022 r. - 462).

LICZBA SKONTROLOWANYCH	ROK		
	2024	2023	2022
PRODUKTÓW, W TYM	749	750	462
środków dezynfekujących	322	366	348
produktów konserwujących	15	28	34
produktów do zwalczania szkodników	412	356	80

Naruszenie przepisów stwierdzono podczas 7 kontroli. Wydano dwie decyzje w zakresie niewłaściwego oznakowania oraz jedną decyzję dotyczącą produktów, którym upłynął termin ważności (w 2023r. uchybienia podczas 12 kontroli, wydano 8 decyzji, w 2022 r. odpowiednio 20 kontroli i 17 decyzji).

	ROK					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
liczba kontroli u wprowadzających do obrotu	44	31	31	109	117	124
liczba kontroli u stosujących	94	45	344	173	173	170
liczba wprowadzających produkty bez wymaganego pozwolenia	1	0	2	19	9	1
liczba wprowadzających produkty niewłaściwie oznakowane	2	2	5	8	7	4

Przeprowadzono ogólnopolską akcję kontroli dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych. W województwie lubuskim skontrolowano 30 dystrybutorów oceniając 45 produktów. Nie stwierdzono produktów niezgodnych z wymogami prawa.

	SPRZEDAŻ STACJONARNA		PLATFORMY E-COMMERCE	
	producenci, importerzy	dystrybutorzy	producenci, importerzy	dystrybutorzy
kontrole	-	27	-	3
skontrolowane produkty	-	35	-	10
produkty niezgodne	-	-	-	-

Celowane działania kontrole podjęto w zakresie kontroli rodentycydów i insektycydów stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań, ze szczególnym naciskiem na podmioty będące wyspecjalizowanymi dostawcami powyższych produktów zarówno w sprzedaży stacjonarnej i internetowej oraz podmioty stosujące je w działalności zawodowej. Przeprowadzono 44 kontrole sprzedaży, oceniając 205 produktów, z których 6 było niezgodnych z wymogami prawa. W przypadku stosowania w działalności zawodowej przeprowadzono 11 kontroli, oceniając 29 produktów, nie stwierdzając uchybień.

	SPRZEDAŻ STACJONARNA		PLATFORMY E-COMMERCE		stosujący w działalności zawodowej
	producenci, importerzy	dystrybutorzy	producenci, importerzy	dystrybutorzy	
kontrole	1	42	-	1	11
skontrolowane produkty	1	200	-	4	29
produkty niezgodne	-	6	-	-	-

5. Prekursory narkotyków.

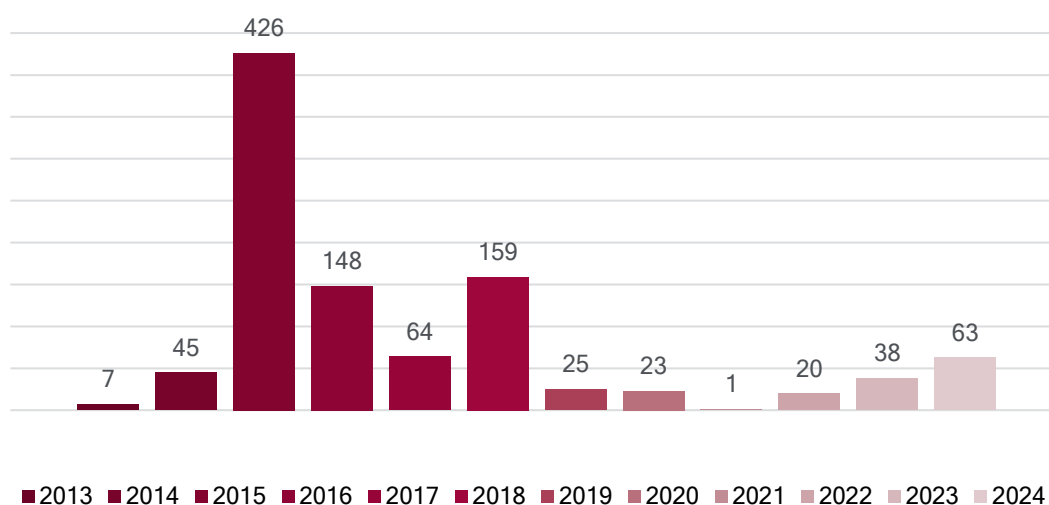
Pod nadzorem znajduje się 89 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2 lub 3 oraz 121 podmiotów stosujących je w swojej działalności (m.in. kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy (VI), toluen, keton metyloowo-etylowy i aceton). W 2024 r. przeprowadzono 64 kontrole u stosujących i 16 u wprowadzających do obrotu (w 2023 r. odpowiednio 71 i 14, w 2022 r. – 60 i 16) nie stwierdzając uchybień.

6. Zakaz wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Przeprowadzono 8 kontroli w związku z pojawieniem się informacji na temat sprzedaży oraz konsumpcji muchomora czerwonego i produktów na jego bazie, zawierających m.in. kwas ibotenowy i muscymol, będącymi środkami zastępczymi wykazującymi działanie na ośrodkowy układ nerwowy.

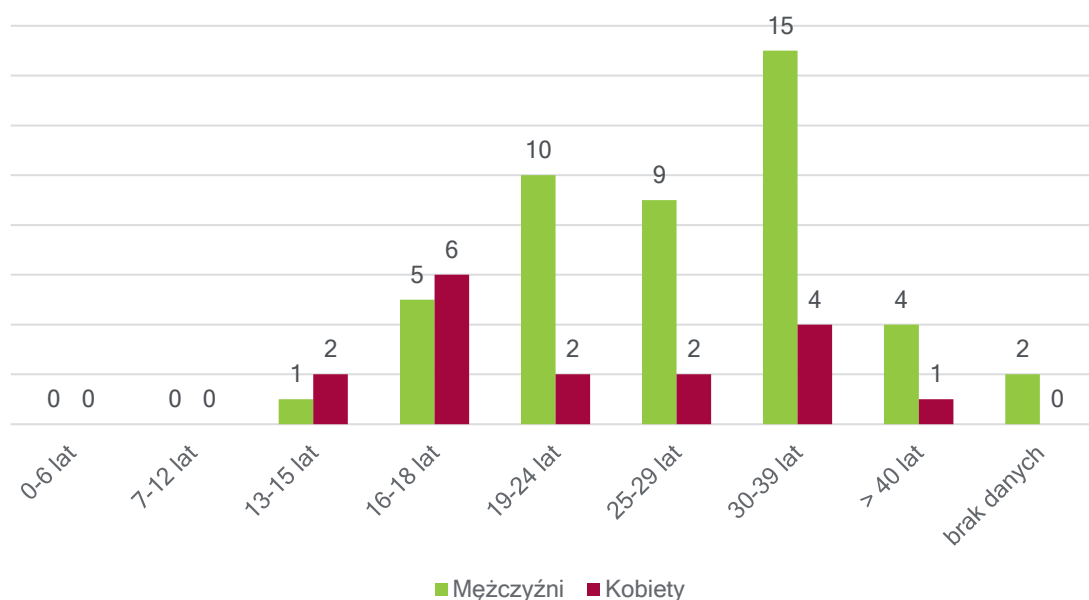
Podmioty lecznicze oraz podmioty wykonujące badania pośmiertne zgłosiły 158 przypadków zatruc środkami psychoaktywnymi w województwie lubuskim, w tym 2 zgony. Spośród ww. 63 dotyczyły podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, w tym jeden zgon po zażyciu nowej substancji psychoaktywnej.

Liczba zgłaszanych podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w woj. lubuskim w latach 2013 - 2024

Z analizy danych statystycznych wynika, że najczęściej zatruciom ulegali mężczyźni w przedziale wiekowym od 30 do 39 lat – 15 przypadków, od 19 do 24 lat – 10 przypadków oraz w przedziale wiekowym od 25 do 29 lat – 9 przypadków. Najwyższa liczba zatruców wśród kobiet, znajdowała się w przedziale wiekowym 16-18 lat.

Zgłoszenia zatruc / podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w 2024 r. z podziałem na wiek i płeć

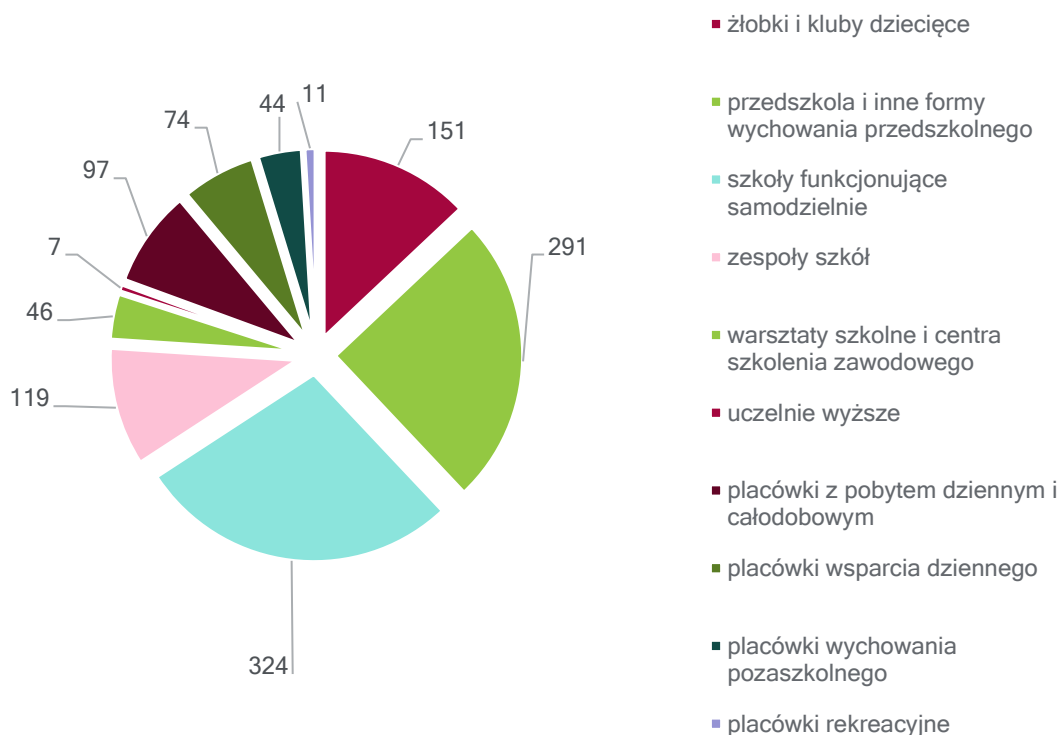
Na terenie województwa nie funkcjonują przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie Prezesa Biura do Spraw Substancji Chemicznych w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-ZDROWOTNYCH

W 2024 roku nadzorem objęto 1220 placówek nauczania i wychowania.

Liczba placówek będących pod nadzorem pionu higieny dzieci i młodzieży w 2024 roku

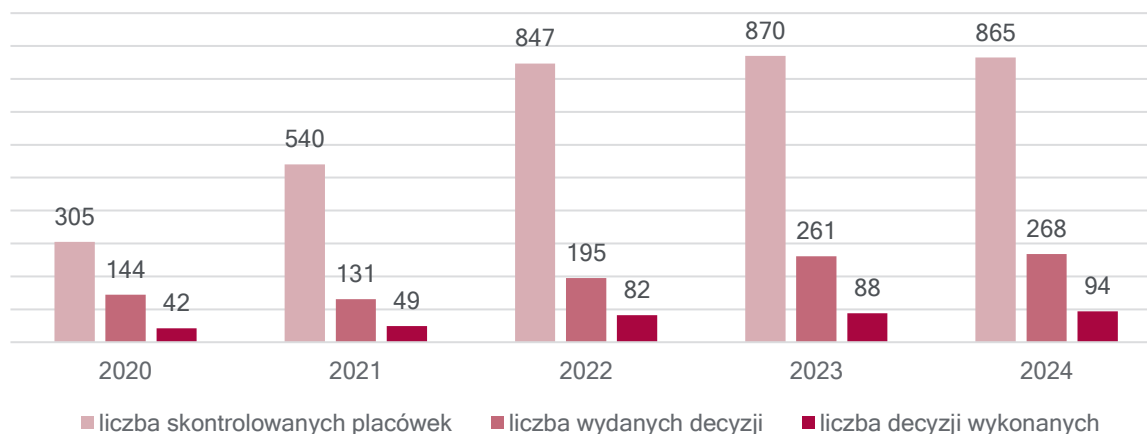
W czasie letniego i zimowego wypoczynku pod nadzorem znajdowało się 690 turnusów zgłoszonych w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących stanu sanitarno-technicznego i higieny skontrolowano 865 placówek nauczania i wychowania (71%) oraz 519 turnusów wypoczynku (75%).

Przeprowadzono łącznie 2013 kontroli.

Wydano 268 decyzji oraz nałożono 26 mandatów karnych na kwotę 7450 zł.

Działalność pokontrolna w placówkach nauczania i wychowania w latach 2020 – 2024

39% wszystkich wydanych decyzji, stanowiły decyzje prolongujące na wniosek strony termin wykonania obowiązków (w wielu przypadkach wnioskowano kilkakrotnie o przedłużenie terminu wykonania nakazów zawartych w decyzjach).

1. Stan sanitarno-techniczny budynków.

W 5% skontrolowanych obiektów stwierdzono budynki w złym stanie technicznym, wymagającym częściowego lub kapitalnego remontu (2023 – 8%).

W 7% placówek stwierdzono, że użytkowane budynki były zarówno w złym stanie technicznym, jak i higieniczno-sanitarnym (2023 – 6%).

W 4% obiektów stwierdzono, że użytkowane budynki były w złym stanie higieniczno-sanitarnym (2023 – 4%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży 37%
- stanu sanitarno-technicznego toalet 19%
- ciągów komunikacyjnych w budynkach 17%
- warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego 9%

2. Warunki do utrzymania higieny w szkołach.

Podobnie jak w roku ubiegłym, 95% skontrolowanych placówek zapewniło właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:	
• niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń sanitarnych	37 placówek
• ograniczonego dostępu do bieżącej ciepłej wody	4 placówki
• zaniedbania czystości i porządku	3 placówki
• niezapewnienie podopiecznym dostępu do środków higieny osobistej	1 placówka

Niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, tj. ponadnormatywną liczbę uczniów przypadających na urządzenia sanitarne, stwierdzono w 47 placówkach, co stanowi 5% obiektów skontrolowanych (2023 r. – 6%).

3. Warunki pobytu dzieci i młodzieży.

Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych

Badaniami objęto dzieci i młodzież z 1295 oddziałów w 347 placówkach. Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 10% skontrolowanych placówek (2023 r. – 11%).

W przedszkolach i szkołach 2,5% dzieci korzystało z mebli niedostosowanych do wzrostu.

Ocena stanowisk pracy ucznia/ przedszkolaka w latach 2022-2024

Rok	Dostosowanie do wzrostu		Niewłaściwie zestawione stanowiska pracy		
	liczba placówek skontrolowanych	liczba zbadanych uczniów	liczba placówek	liczba zbadanych uczniów	odsetek placówek
2022	185	10473	13	141	7%
2023	340	21183	36	720	11%
2024	347	20484	36	515	10%

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

Badaniami objęto łącznie 3828 uczniów klas I – VIII w 21 szkołach podstawowych. Zbyt ciężkie tornistry, których waga przekraczała 15% masy ciała nosiło 15% uczniów.

Możliwość pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych

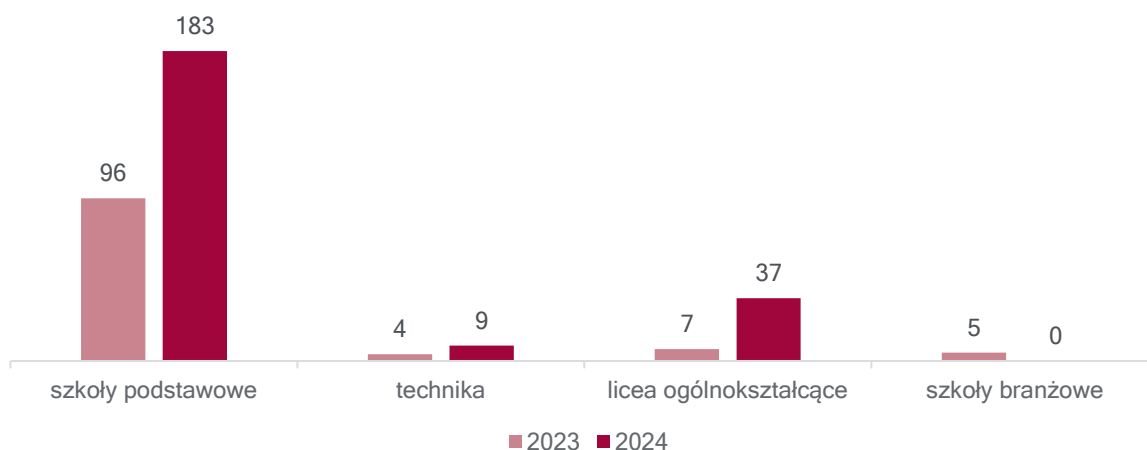
We wszystkich ocenianych szkołach uczniowie mają możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w szafkach z indywidualnymi skrytkami lub w wyznaczonych miejscach w klasach).

Rozkłady zajęć lekcyjnych

Oceny rozkładów zajęć lekcyjnych sprawdzono w 233 szkołach (2441 oddziałów). Podczas badania zwracano szczególną uwagę na rozpoczynanie zajęć o stałej porze oraz równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Niezgodności w higienicznym rozkładzie zajęć lekcyjnych stwierdzono w 229 oddziałach, tj. 9% (2023r.- 5%).

Liczba oddziałów, w których stwierdzono niezgodności w higienicznym rozkładzie zajęć w latach 2023 – 2024 w poszczególnych typach szkół

4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W 2024 roku skontrolowano 297 szkół w zakresie zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Optymalne warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego zapewniło 45% skontrolowanych szkół (2023r. – 41%),

Placówki te dysponują kompleksem sportowym w skład którego wchodzi:

- sala gimnastyczna,
- sala rekreacyjna
- zaplecze sanitarne wraz z szatniami.

W 6% skontrolowanych placówek stwierdzono brak infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (2023r. – 14%), a w przypadku blisko 1,5% szkół, niezależnie od posiadanej infrastruktury do wychowania fizycznego, zajęcia odbywały się na korytarzach (2023r. – 4%).

W 71 szkołach (24%) uczniowie mieli możliwość korzystania z infrastruktury sportowej poza placówkami, tj.:

- basenu,
- boisk/stadionów sportowych,
- hal sportowych,
- sal gimnastycznych
- siłowni/klubów fitness.

5. Opieka medyczna.

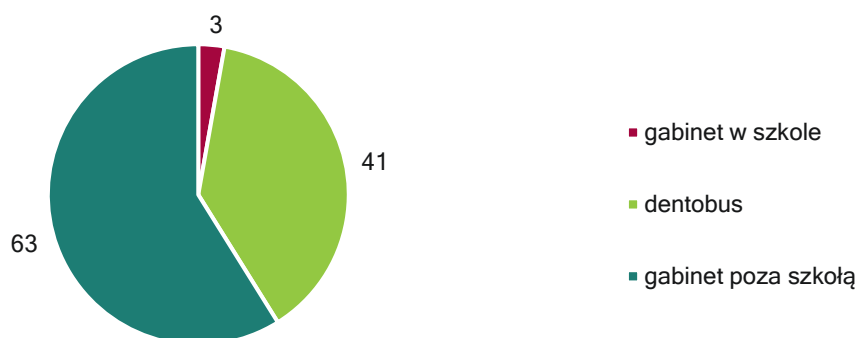
W 69% skontrolowanych placówek funkcjonują gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

W szkołach, które nie posiadają własnych gabinetów pomocy przedlekarskiej, podstawowa opieka zdrowotna nad uczniami jest zapewniana:

- w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki - 38 szkół (13%).
- poza terenem placówki - 46 szkół (15%).

W 107 skontrolowanych szkołach zorganizowano opiekę stomatologiczną nad uczniami.

Organizacja opieki stomatologicznej nad uczniami w 2024 roku

6. Dożywanie uczniów.

W 257 skontrolowanych szkołach (87%) prowadzono dożywanie uczniów, w tym 240 oferowały uczniom ciepłe posiłki.

7. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Podczas ferii zimowych na terenie województwa funkcjonowały 134 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży, natomiast latem 556 turnusów.

Z wypoczynku skorzystało 17799 uczestników, w tym:

- 3827 z wypoczynku zimowego,
- 13972 z wypoczynku letniego.

Skontrolowano 519 turnusów, przeprowadzając 605 kontroli.

Ilość turnusów wypoczynku i przeprowadzonych kontroli w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba zgłoszonych turnusów wypoczynku	656	679	690
Liczba przeprowadzonych kontroli	509	472	519

Uchybienia stwierdzono w 16% skontrolowanych turnusów (83 turnusy). W jednym przypadku PPIS wydał decyzję o zamknięciu obiektu, w którym odbywał się wypoczynek letni.

8. Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkołach.

Od września 2024r. Państwowa Inspekcja Sanitarna zaangażowana była w realizację programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkołach podstawowych w województwie. Koordynatorzy wyznaczeni z ramienia Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych uczestniczyli w realizacji programu m.in. poprzez:

- wsparcie informacyjne,
- promocję programu wśród rodziców, uczniów, nauczycieli i dyrektorów szkół,
- doradztwo w zakresie przygotowania miejsca do szczepień w szkole, w tym możliwość wizytacji w szkole,
- zbieranie informacji ze szkół o liczbie deklaracji i potwierdzeniu chęci przystąpienia szkoły do programu oraz systematyczne przygotowywanie sprawozdań w tym zakresie,
- wydawanie zamówionych dawek dla POZ na potrzeby realizacji szczepień w szkole,
- działanie wspomagające na rzecz promowania włączenia się szkół do programu.

Do 6 grudnia 2024 r. do akcji szczepień przystąpiło 52% szkół kwalifikujących się do programu.

Łącznie na terenie województwa do szczepień przeciw HPV w szkołach zgłoszono ok. 3300 uczniów.

9. Podsumowanie.

- Stan techniczny obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza utrzymuje się na zbliżonym poziomie.
- Podobnie jak w roku ubiegłym w 95% placówek zapewniło właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów.
- Zaobserwowano niemal 2-krotny wzrost liczby oddziałów, w których stwierdzono niehigieniczny rozkład zajęć lekcyjnych.
- Nieznacznie wzrosła liczba szkół, które dysponują kompleksem sportowym do prowadzenia zajęć wf.
- Państwowa Inspekcja Sanitarna zaangażowana była w realizację programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkołach podstawowych w województwie.

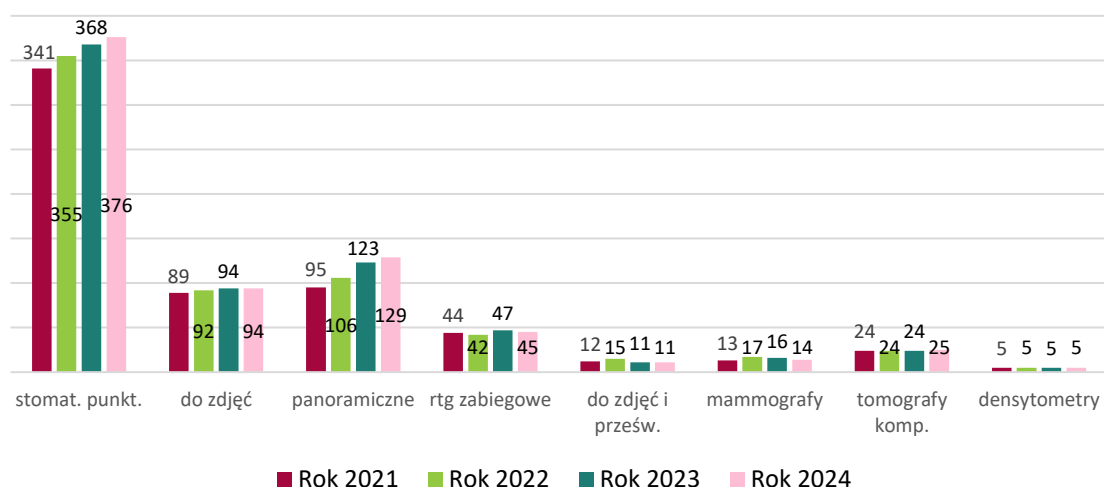

OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM I NIJONIZUJĄCYM

1. Ochrona radiologiczna w pracowniach rentgenowskich oraz nadzór nad aparaturą rentgenowską.

Na terenie województwa lubuskiego w 2024 r. użytkowanych było **699 aparatów rentgenowskich** stosowanych do celów diagnostyki medycznej oraz radiologii zabiegowej. Urządzenia stosowano w **405 pracowniach rentgenowskich** oraz w **17** innych obiektach, użytkujących np. aparaty jezdne przyłózkowe. Skontrolowano **190** z ww. urządzeń radiologicznych, przeprowadzając **150** kontroli oraz wykonując pomiary dozymetryczne przy **178** urządzeniach radiologicznych.

Aparatura RTG stosowana w woj. lubuskim - zmiany na przestrzeni lat 2021-2024

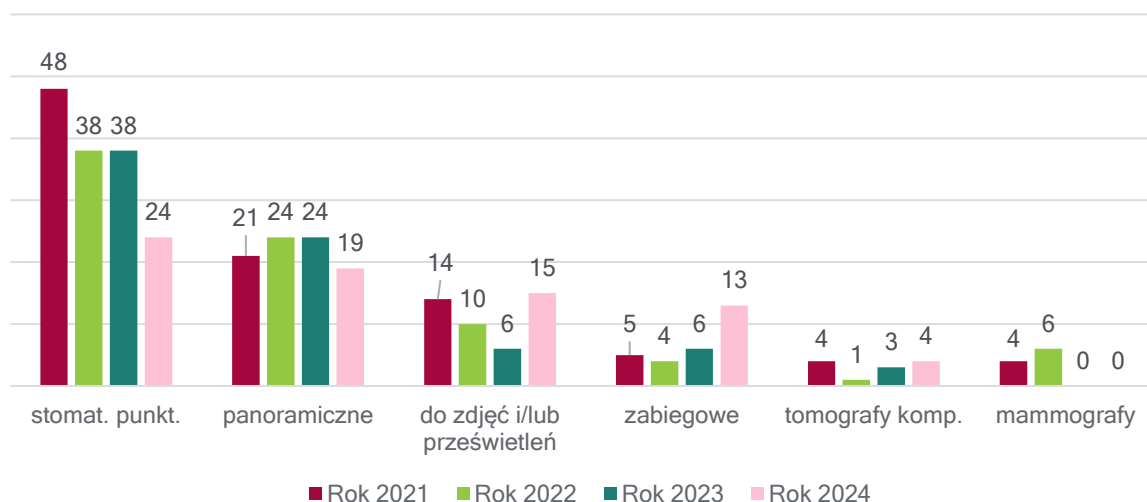

Nowe urządzenia, wykorzystujące nowoczesne technologie to przede wszystkim lepsza diagnostyka pacjenta. Największą grupę nowo uruchamianych urządzeń stanowią aparaty rentgenowskie stomatologiczne do zdjęć wewnątrzustnych oraz pantomograficznych i tomograficznych. W 2024r. uruchomiono więcej niż w latach ubiegłych aparatów do zdjęć oraz do prześwietleń stosowanych w radiologii zabiegowej.

W poniższej tabeli zestawiono wartości liczbowe wykonywanych zadań.

Rok	Zezwolenia na uruchomienie pracowni rentgenowskich	Zezwolenia na uruchomienie i stosowanie medycznych aparatów rentgenowskich	Uzgodnienia projektów osłon stałych
2021	41	96	38
2022	28	83	48
2023	35	77	33
2024	27	74	51

Aparatura RTG uruchamiana w ostatnich 4 latach w woj. lubuskim

W 2024 r. wydawano również decyzje wyrażające zgodę na prowadzenie działalności związanej z narażeniem w celach medycznych, polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu rentgenodiagnostyki i radiologii zabiegowej - wydano **18** takich decyzji. Wszystkie jednostki, dla których wymagany jest ustawowo obowiązek uzyskania ww. zgody, posiadają ją lub wystąpiły z wnioskiem o jej uzyskanie.

W 2024r. kontrolując stan aparatów Dział Laboratoryjny WSSE w Gorzowie Wlkp. wykonywał w ramach nadzoru testy oceniające parametry fizyczne stosowanych urządzeń radiologicznych oraz urządzeń pomocniczych, tj. monitorów medycznych opisowych. Przebadano **48** aparatów rentgenowskich, wykonując **580** różnych testów specjalistycznych oraz **11** monitorów opisowych. Dla **3** aparatów rentgenowskich oraz **3** badanych monitorów opisowych stwierdzono brak akceptowalności wykonanych testów specjalistycznych, co stanowiło uchybienie w zakresie ochrony radiologicznej pacjenta, a tym samym bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego. Nieprawidłowo pracujące urządzenia zostały naprawione lub gdy nie było to możliwe wymienione na nowe.

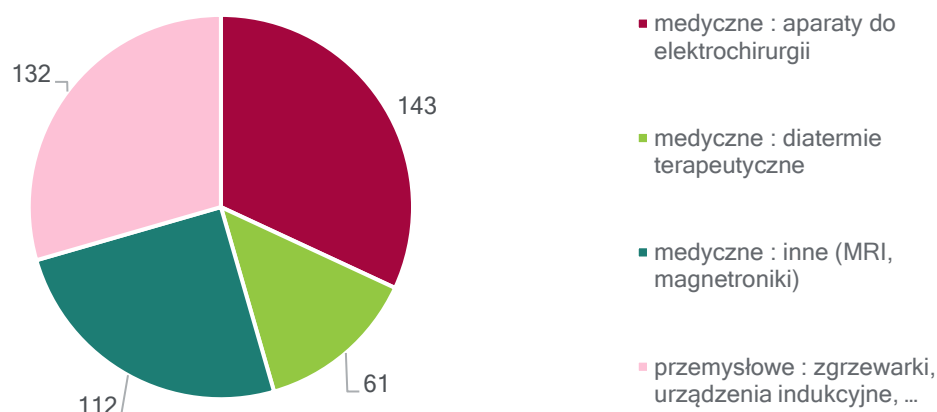
Podczas przeprowadzanych kontroli w zakresie higieny radiacyjnej stwierdzano nieprawidłowości (**5 podmiotów leczniczych**), usuwane w toku prowadzonych postępowań administracyjnych. Na jeden z podmiotów z uwagi na rangę stwierdzonych naruszeń (brak aktualnych testów specjalistycznych potwierdzających prawidłową pracę aparatów rtg) nałożono karę pieniężną.

Indywidualną kontrolą dawek w 2024r. objętych było na terenie województwa lubuskiego **1204** pracowników na ogólną liczbę **1262** pracowników zatrudnionych w narażeniu na promieniowanie jonizujące. Dla pozostałych osób monitorowane było środowisko pracy. Nie stwierdzono w 2024 r. przekroczeń limitów użytkowych dawek.

2. Ochrona przed promieniowaniem i polami elektromagnetycznymi.

Nadzorowi podlegają urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne (pole-EM), wykorzystywane w służbie zdrowia do celów terapeutycznych i chirurgicznych oraz w przemyśle, przy których w wyniku wykonanych pomiarów rozkładów natężeń pól, stwierdzono występowanie pola-EM stref ochronnych. Obecnie w ewidencjach posiadamy **78** użytkowników, stosujących **448** tego typu urządzeń.

Urządzenia wytwarzające pole-EM nadzorowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną

W 2024 r. skontrolowano 10 podmiotów leczniczych oraz 2 zakłady przemysłowe, stosujące odpowiednio 76 medycznych oraz 5 przemysłowych urządzeń wytwarzających pole-EM.

Na stanowiskach pracy przy urządzeniach wytwarzających pole-EM zatrudnionych było 1666 osób uznanych za zawodowo narażone, wszystkie w warunkach ekspozycji dopuszczalnej (wskaźniki ekspozycji $W < 0,5$ oraz $0,5 \leq W \leq 1$). Eliminacja i ograniczenie narażenia polega na wprowadzeniu przez pracodawców zmian organizacyjnych i technicznych w prowadzonej działalności.

W 2024 r. realizowane były również zadania związane z emisją przez urządzenia telefonii komórkowej (stacje bazowe) pola elektromagnetycznego, wynikające z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska. Prowadzono 688 spraw związanych z instalacjami emitującymi pole elektromagnetyczne do środowiska. Przyjęto 48 zgłoszeń o uruchomieniu nowych stacji i przeanalizowano 47 sprawozdań z wykonanych pomiarów dla tych obiektów. W ramach nadzoru bieżącego przyjęto 497 ponownych zgłoszeń o zmianie danych w zakresie wielkości i rodzaju emisji pola elektromagnetycznego przez urządzenia stacji bazowych, 757 sprawozdań pomiarowych, a także 19 zgłoszeń informujących o zakończeniu pracy instalacji.

Wśród przekazanych do LPWIS sprawozdań pomiarowych w 2024 r. nie było takich obiektów, przy których mierzone natężenia pól elektromagnetycznych w środowisku byłyby wyższe od dopuszczalnych.

3. Aktywności promieniotwórcze sztuczne i naturalne środowiska i żywności.

W WSSE w Gorzowie Wlkp. funkcjonuje Placówka Pomiarów Skażeń Promieniotwórczych. Zakres działania placówki zgodny jest z harmonogramem ustalonym przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki oraz programem „Monitoring i urzędowa kontrola żywności”, realizowanym zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

W 2024 r. wykonano 56 pomiarów aktywności Cs137 w próbach mleka, drobiu, mięsa, ryb, jaj, warzyw, owoców, pasz, zboża, opadzie całkowitym oraz wodzie wodociągowej i powierzchniowej.

Uzyskiwane wyniki badań wskazują, że zawartości sztucznych radionuklidów w powietrzu, opadach atmosferycznych, wodach powierzchniowych, w wodzie pitnej oraz żywności są wielokrotnie niższe od obowiązujących w Polsce oraz krajach Unii Europejskiej wartości dopuszczalnych stężeń izotopów cezu dla produktów żywnościowych.

4. Podsumowanie.

- W 2024 r. nie zanotowano na terenie województwa awarii, zdarzeń, wypadków radiacyjnych.
- Przeprowadzono 156 kontroli sanitarnych w zakresie higieny radiacyjnej. Stan pomieszczeń oraz urządzeń, związany z wymaganiami w zakresie higieny radiacyjnej był prawidłowy. Stwierdzone nieprawidłowości usuwane były na bieżąco w toku prowadzonych postępowań administracyjnych.
- Personel obsługujący omawiane urządzenia objęty był oceną narażenia i nie stwierdzono w tym okresie przypadków zagrożenia zdrowia i życia pracowników.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

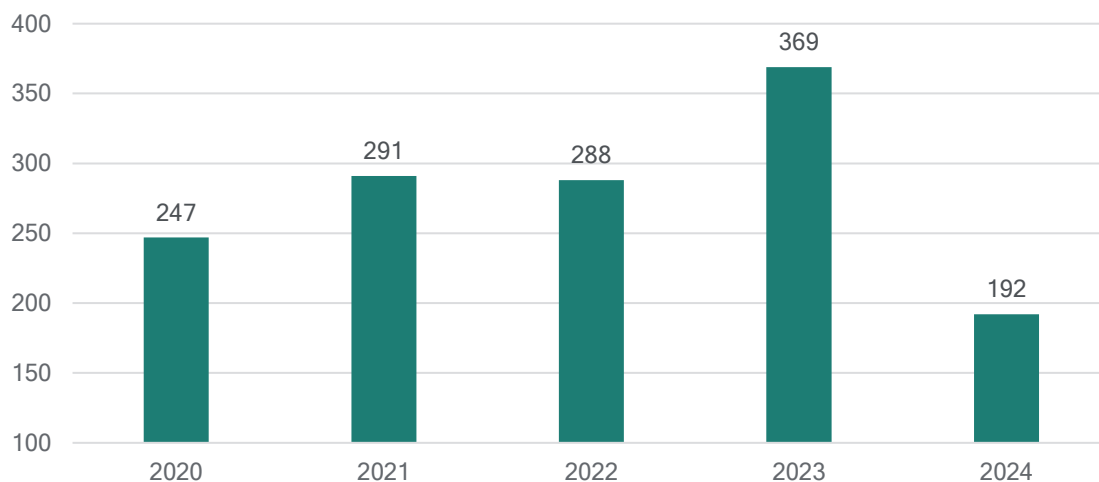
Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania, lokalizacji i realizacji inwestycji oraz uzyskiwania pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych. Realizowane działania wynikają z zakresu kompetencji określonego w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz innych ustawach i aktach wykonawczych. Stanowiska zajmowane są pod kątem wpływu planowanych zamierzeń na życie i zdrowie ludzi.

Podobnie jak w latach poprzednich w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowano stanowiska dotyczące:

1. Opiniowania dokumentów z zakresu planowania przestrzennego.

Po nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w 2023 r. oraz wiążącą się z tym zmianą systemu planowania przestrzennego, opiniowaniu przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r. podlegały głównie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Liczba zaopiniowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w ciągu ostatnich 5 lat.

2. Opiniowania w zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W tabelarycznym zestawieniu przedstawiono zakres zajętych stanowisk wraz z liczbą wydanych opinii przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego, w obszarze postępowań dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięć zakwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Rodzaj zajętego stanowiska	Liczba wydanych opinii				
	2020	2021	2022	2023	2024
Opinie w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej konieczności co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	706	782	665	533	500
Opinie w sprawie warunków realizacji przedsięwzięcia, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	89	90	72	96	96
Opinie w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	1	0	0	1	6

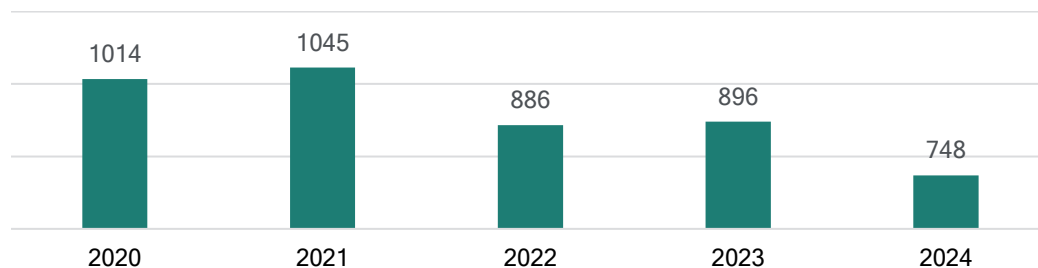
3. Opiniowania w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko analizowano zadania przewidziane w projektach dokumentów oraz ich wpływ na zdrowie i życie ludzi. Stanowiska zajmowane w 2024 r. dotyczyły dokumentów strategicznych, tj.: planów ogólnych gmin oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, strategii rozwoju gmin, dokumentów programowych z zakresu polityki rozwoju oraz innych dokumentów np.: planów i programów w dziedzinie energetyki, transportu, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, opracowanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W powyższych sprawach wydano:

- ✓ **49** uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ **132** uzgodnienia dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- ✓ **8** opinii dotyczących dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego).

4. Uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W poniższym zestawieniu przedstawiono liczbę uzgodnień dokumentacji projektowej przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie lubuskim oraz rzeczoznawców do spraw sanitarnohigienicznych, na przestrzeni ostatnich 5 lat.

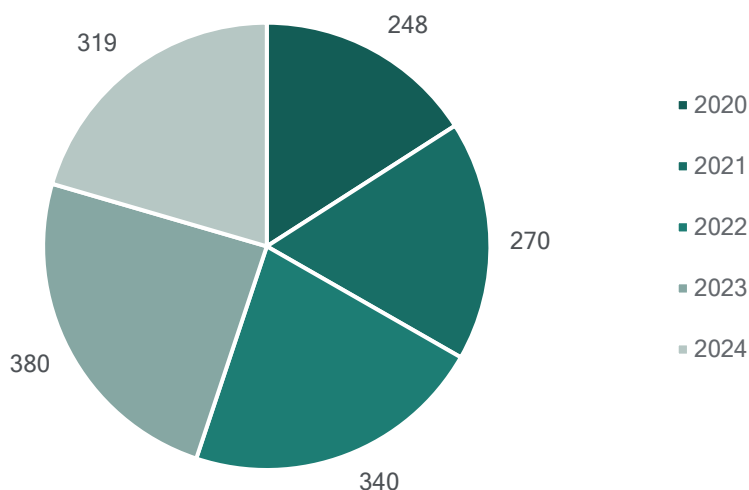
5. Postępowania w sprawie odstępstw od obowiązujących przepisów prawa.

W roku 2024 organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego zajęły ogółem **160** stanowisk dotyczących zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawa. W tym zakresie wydano:

- ✓ **130** decyzji (w tym 6 negatywnych) dotyczących wyrażenia zgody na odstępstwo w zakresie wysokości, oświetlenia światłem dziennym oraz zagłębienia posadzki poniżej poziomu otaczającego terenu,
- ✓ **11** decyzji dotyczących uzgodnienia ekspertyz technicznych dotyczących spełnienia wymagań technicznych w sposób inny niż określony w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
- ✓ **1** opinię sanitarną dotyczącą zastosowania rozwiązań zamiennych wprowadzonych dla odstępstw od przepisów techniczno-budowlanych,
- ✓ **9** opinii sanitarnych dotyczących lokalizacji miejsc do gromadzenia odpadów stałych,
- ✓ **4** postanowienia dotyczące lokalizacji pokryw i wylotów wentylacji planowanych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

6. Uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat na terenie województwa lubuskiego, liczba kontroli w związku z dopuszczeniem do użytku obiektów budowlanych pod względem wymagań sanitarnych, kształtowała się w następujący sposób:

7. Inne sprawy.

Od dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, tj. od 24 września 2023 r. do zadań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy również uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu/decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W 2024 r. wydano **1050 postanowień** (w tym 1020 przez państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych i 30 przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego) dotyczących uzgodnienia projektów decyzji o warunków zabudowy i zagospodarowania terenu lub projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

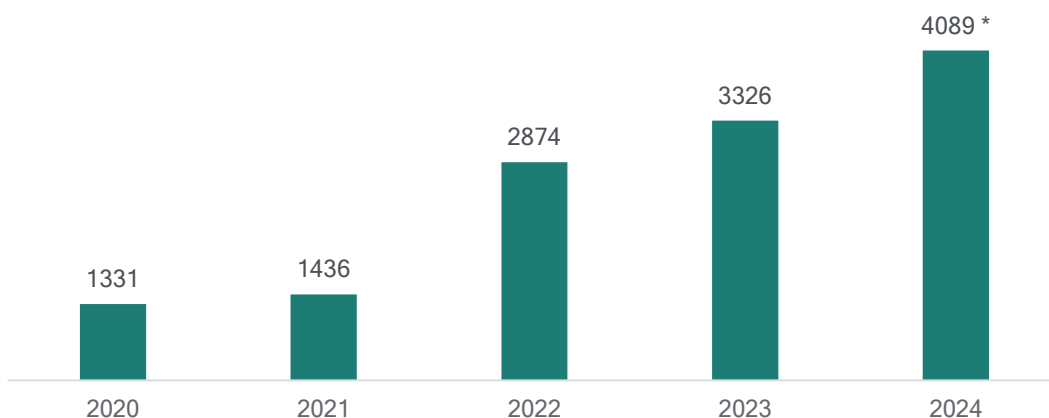
Ponadto w 2024 roku organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie województwa lubuskiego wydały **1392** stanowiska, opinie, zgody, postanowienia, w innych sprawach.

Dodatkowo pracownicy powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych województwa lubuskiego w trakcie przeprowadzania kontroli prowadzili działania informacyjno-edukacyjne dotyczące m.in. prawidłowej wentylacji w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi oraz profilaktyki Legionelli w instalacjach wodociągowych.

8. Podsumowanie.

Liczba stanowisk zajętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie województwa lubuskiego zależy przede wszystkim od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w województwie w danym roku. Stanowiska zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami właściwych organów prowadzących postępowanie główne.

Liczba zajętych stanowisk ogółem na przestrzeni ostatnich 5 lat

*** W 2024 roku zauważalny był dalszy wzrost liczby wszystkich zajętych stanowisk w stosunku do lat poprzednich, co może wynikać m.in. ze zmian w zakresie polityki przestrzennej i dużej liczby uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy lub lokalizacji inwestycji celu publicznego. Na terenie województwa lubuskiego występuje stosunkowo mała ilość terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co powoduje konieczność uzyskiwania przez inwestorów ww. decyzji.**

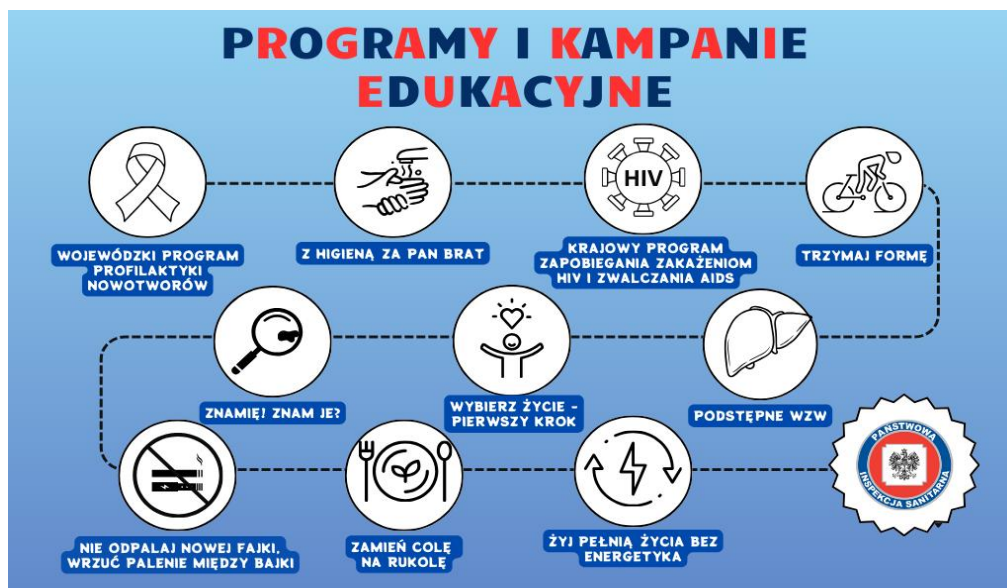
Jednocześnie, na podstawie analizy przedkładanych do opiniowania/uzgadniania dokumentów oraz wnoszonych przez mieszkańców województwa skarg i sprzeciwów, na terenie województwa lubuskiego zauważalne są następujące problemy:

- na etapie planowania przestrzennego lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów generujących uciążliwości, m.in. przy przemysłowych fermach zwierząt, w związku z brakiem regulacji prawnych,
- projektowanie budynków wielorodzinnych z usługami w parterze bez określania rodzaju tych usług, co często powoduje konieczność uzyskiwania odstępstwa na etapie zamiaru rozpoczęcia działalności,
- lokalizacja lokali gastronomicznych (np. kebab, wyrób i sprzedaż produktów garmazeryjnych, pizzeria) w budynkach wielorodzinnych bez odpowiedniego dostosowania (w tym wentylacji) oraz z pominięciem zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

ZESTAWIENIE INTERWENCJI PROGRAMOWYCH I NIEPROGRAMOWYCH Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA ZREALIZOWANYCH PRZEZ WOJEWÓDZKIE ORAZ POWIATOWE STACJE SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNE W 2024 ROKU

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości.

Krajowy program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Grupa odbiorców: uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodziny

Liczba odbiorców: 26 928 uczniów, 220 szkół

W ramach realizacji programu podejmowane były działania mające na celu **edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety**. Organizowano szkolenia dla nauczycieli, tematyczne zajęcia edukacyjne i punkty informacyjno – edukacyjne.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 3 w Gubinie.

Zdjęcie. Punkt informacyjno-edukacyjny w Szkole Podstawowej nr 3 w Nowej Soli.

Natomiast uczniowie z 16 szkół podstawowych powiatu strzelecko – drezdeneckiego zaproszeni zostali do udziału w Powiatowej Olimpiadzie wiedzy o zdrowiu „Trzymaj Formę bez uzależnień”, organizowanej cyklicznie przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Drezdenku.

Zdjęcia. Olimpiada w Szkole Podstawowej w Bobrówku.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Grupa odbiorców: dzieci 5, 6-letnie uczęszczające do przedszkoli

Liczba odbiorców: 18380 osób

Działania podejmowane przez pracowników powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych i nauczycieli przedszkolnych skupiały się na budowaniu właściwych nawyków żywieniowych i kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych wśród dzieci i ich rodziców. Przedszkolaki w ramach programu brały udział w ciekawych, tematycznych zajęciach, konkursach oraz spotkaniach z producentami ekologicznej żywności.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne w Przedszkolu nr 2 w Krośnie Odrzańskim.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne w Przedszkolu nr 1 w Krośnie Odrzańskim.

Kampania „Zamień rolę na rękole”

Grupa odbiorców: dzieci, młodzież, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 109111

Wg danych zebranych przez Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej, co trzecie dziecko w Polsce w wieku wczesnoszkolnym, codziennie bądź przez większość dni w tygodniu spożywa słodkie napoje. Co czwarte młodsze dziecko i aż 30% nastolatek i 45% nastolatków sięga po słone przekąski 2-3 razy w tygodniu i częściej. Spożycie słodczy codziennie lub przez większość dni w tygodniu deklaruje od 29%

do 45% dzieci i młodzieży. Dania typu fast food są spożywane kilka razy w tygodniu przez ok. 10% nastolatków i 14% nastolatków. W przypadku osób dorosłych, konsumpcja wymienionych kategorii produktów najczęściej ma charakter okazjonalny, z wyjątkiem spożywania słodkich napojów gazowanych. Ich spożycie codziennie lub przez większość dni w tygodniu deklaruje ok. 20% mężczyzn i ok. 10% kobiet.

W związku z powyższym Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp. rozpoczęła w 2023 r. wojewódzką kampanię, której celem jest ograniczanie spożywania żywności wysokoprzetworzonej i promowanie prawidłowych nawyków żywieniowych wśród ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach kampanii zorganizowano wojewódzki konkurs „Przepis na zdrowy ...”, który z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodzieży. W 2024 r. zadaniem młodych kucharzy było opracowanie autorskiego przepisu na zdrowy deser. Jury, spośród ponad 200 prac wyłoniło 3 laureatów. W trakcie uroczystego finału w profesjonalnej pracowni gastronomicznej AWF, najlepsze przepisy były przygotowywane przez studentów Zamiejscowego Wydziału Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wlkp. i profesjonalnego kucharza, pod okiem autora pracy.

Zdjęcia. Finał konkursu „Przepis na zdrowy deser”.

Cyklicznym przedsięwzięciem realizowanym w ramach kampanii jest turniej wiedzy – sportowy „Ruch jest zdrowy dla ciała i głowy”. W drugiej edycji konkursu udział wzięli uczniowie z pięciu gorzowskich szkół podstawowych, którzy wykazali się nie tylko doskonałą sprawnością fizyczną ale również wiedzą z zakresu prawidłowego żywienia i dyscyplin sportowych. Uczestnicy za swoje zaangażowanie otrzymali puchar i nagrodę dla szkoły oraz nagrody indywidualne ufundowane przez Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Zdjęcia. Turniej wiedzy- sportowy w Szkole Podstawowej nr 13 w Gorzowie Wlkp.

Ponadto w ramach kampanii organizowano ciekawe zajęcia edukacyjne dla przedszkolaków i uczniów młodszych klas szkół podstawowych. Przedszkolaki z powiatu nowosolsko - wschowskiego uczestniczyły w powiatowym konkursie plastycznym „Zjadamy witaminki i mamy uśmiechnięte minki”, który został zorganizowany przez PSSE w Nowej Soli.

Zdjęcie. Konkurs plastyczny – prace uczestników.

W punktach informacyjno-edukacyjnych specjaliści z dziedziny żywienia udzielali porad dotyczących m.in.: podstaw prawidłowego żywienia, komponowania posiłków zgodnie z zasadami racjonalnego odżywiania. Społeczność lokalną zapraszano do udziału w imprezach sportowych (rajdy piesze i rowerowe, zawody sportowe dzieci – kontra rodzice, itp.) organizowanych przy współudziale lokalnych władz samorządowych.

Zdjęcie. Rajd rowerowy w Drezdenku.

Zdjęcie. Bieg w Żaganiu.

2. Profilaktyka palenia tytoniu.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie klas I szkół podstawowych

Liczba odbiorców: 4315 osób

W ramach programu pracownicy powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych wspierali metodycznie nauczycieli poprzez organizowanie cyklicznych szkoleń.

Zdjęcie. Szkolenie koordynatorów przedszkolnych w powiecie żarskim.

Dzieci, dzięki udziałowi w programie, zdobywały wiedzę na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz sposobach radzenia sobie w sytuacjach bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

Dodatkowo w powiecie strzelecko – drezdeneckim odbył się konkurs plastyczny „Mamo, tato nie pal” organizowany przez PSSE w Drezdenku.

Zdjęcie. Konkurs plastyczny – Drezdenko.

Dla rodziców i opiekunów dzieci pracownicy PSSE organizowali spotkania, w trakcie których udzielali porad z zakresu profilaktyki palenia papierosów oraz przeprowadzali pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu i ciśnienia tętniczego krwi.

Program „Bieg po zdrowie”

Grupa odbiorców: uczniowie klas IV szkół podstawowych

Liczba odbiorców: 4522 osób

W ramach programu uczniowie uczestniczyli w cyklu tematycznych zajęć prowadzonych przez nauczycieli. PSSE w Drezdenku zorganizowała również konkurs literacki „Zdrowy styl życia, bez palenia tytoniu i alkoholu picia”, którego celem było wyłonienie i nagrodzenie uczniów, którzy napisali zgodny z tematyką, ciekawy i niepowtarzalny wiersz, propagujący zdrowy styl życia bez uzależnień.

Zdjęcia. Konkurs literacki w Drezdenku.

Lena Ostrowska
ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Strzelcach Kraj.

CZYSTA

Oczy na świat otwieram,
Bez pędzącego w sercu sztucznego płomienia.
Żyje w rytmie prawdziwym bez przyspieszenia.
W moich żyłach spokój, to czas dobrym w sportach bycia,
I czas na nowy, zdrowy styl życia.
Nie zatravam się składnikami procentowych napojów
Bo sportowcy to uczciwi ludzie i radzą sobie bez drinków i coli

Kampania edukacyjna „Nie odpalaj nowej fajki, wrzuć palenie między bajki”

Grupa odbiorców: uczniowie starszych klasy szkół podstawowych, uczniowie szkół ponadpodstawowych, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 14979

Z uwagi na zwiększającą się wciąż grupę młodzieży i młodych dorosłych deklarującą regularne lub częste palenie papierosów, szczególnie papierosów elektronicznych, Państwowa Inspekcja Sanitarna zintensyfikowała działania mające ograniczyć to zjawisko i obalić powszechnie panujący wśród młodych ludzi pozytywny wizerunek e-papierosów.

W ramach kampanii organizowano cykliczne zajęcia warsztatowe, przedstawienia profilaktyczne, tak jak np. w Szkole Podstawowej nr 2 w Sulęcinie.

Zdjęcia. Sąd na papierosem i warsztaty w Szkole Podstawowej nr 2 w Sulęcinie.

Pracownicy PSSE w Gorzowie Wlkp. przeprowadzili tematyczne debaty młodzieży ze specjalistami. Ponadto PSSE w Sulęcinie we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 2 w Sulęcinie zorganizowała happening uliczny „Blżej siebie i innych, z dala od używek”.

Zdjęcia. Happening uliczny w Sulęcinie.

Natomiast PSSE w Gorzowie Wlkp. uczestniczyła w plenerowej akcji edukacyjnej wspólnie z młodzieżą Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu „Zamiast buszka chrup jabłuszka”.

Zdjęcia. Plenerowa Akcja Edukacyjna w Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu w Gorzowie Wlkp.

Zdjęcie. Akcja profilaktyczna w Zespole Szkół Technicznych i ogólnokształcących w Gorzowie Wlkp.

3. Profilaktyka innych uzależnień (uzależnienia od kofeiny, cukru, alkoholu i narkotyków, uzależnienia behawioralne).

Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka”

Grupa odbiorców: dzieci i młodzież oraz ich rodzice i opiekunowie

Liczba odbiorców: 11 693

Celem prowadzonych działań edukacyjnych jest zwiększenie świadomości odbiorców kampanii na temat szkodliwości spożywania napojów energetycznych. Szczególnym powodzeniem cieszą się w szkołach zajęcia edukacyjne prowadzone przez pracowników wojewódzkiej i powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Słubicach.

Z kolei PSSE w Gorzowie Wlkp. we współpracy ze społecznością szkolną Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego zorganizowała akcję edukacyjną „Młodość wolna od uzależnień”.

Zdjęcia. Akcja edukacyjna w Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego w Gorzowie Wlkp.

Profilaktyka uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych

Grupa odbiorców: uczniowie starszych klas szkół podstawowych, uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 16846 osób

Celem działań edukacyjnych podejmowanych przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat potencjalnych zdrowotnych, społecznych i prawnych konsekwencji spożywania alkoholu i zażywania narkotyków.

Zdjęcia. Konferencja „Uzależnienia od czynności wśród dzieci i młodzieży wyzwaniem dla profilaktyki”.

4. Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym realizacja programu profilaktyki HIV/ AIDS.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Grupa odbiorców: uczniowie szkół ponadpodstawowych i 8 klas szkół podstawowych.

Liczba odbiorców: 35737

W ostatnich latach niepokojąco wzrasta liczba nowych osób zakażonych wirusem HIV: w 2021 r. było to 1173 nowych przypadków, w 2022 r. - 2384, a w 2023 r. - 2879. W związku z tym, Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa lubuskiego podjęła działania intensyfikujące edukację wśród młodzieży szkolnej. Zorganizowano na terenie województwa 2 szkolenia z pedagogami, nauczycielami placówek nauczania i wychowania, w ramach których wyposażono ich w wiedzę niezbędną do prowadzenia zajęć edukacyjnych. Kolejne szkolenia zaplanowane są na rok 2025.

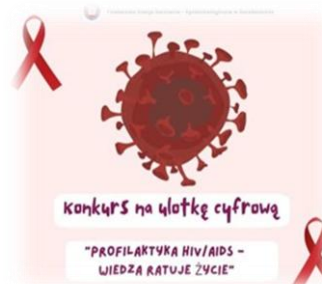
Zdjęcie. Szkolenie nauczycieli w Świebodzinie.

Ponadto organizowano tematyczne konkursy, olimpiady wiedzy, punkty informacyjno-edukacyjne i warsztaty.

Zdjęcie. Konkurs wiedzy w powiecie sulcińskim.

Zdjęcie. Konkurs na ulotkę cyfrową w powiecie świebodzińskim.

Przekaz edukacyjny wzmocniano również poprzez wywiady w lokalnych mediach oraz zorganizowanie kampanii informacyjnej w biurach podróży i środkach komunikacji miejskiej.

Zdjęcie. Materiały informacyjne w komunikacji miejskiej.

Program „Podstępne WZW”

Grupa docelowa: uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych

Liczba odbiorców: 12694

W Polsce odsetek zakażonych wirusem HCV, z obecnością HCV-RNA, wynosi ok. 0,5% co odpowiada 165 tys. osób zakażonych. Większość z nich nie jest świadoma zakażenia, stąd ogromna potrzeba edukacji społeczeństwa. Program „Podstępne WZW” ma na celu upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby, a także uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki. Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa lubuskiego sprawdzała prawidłowość realizacji programu w placówkach nauczania i wychowania, a tematykę profilaktyki WZW poruszała również w organizowanych punktach informacyjno-edukacyjnych.

Program „Z higieną za Pan brat”

Grupa docelowa: dzieci w wieku przedszkolnym i uczniowie klas I-III szkół podstawowych

Liczba odbiorców: 12406

Celem podejmowanych działań edukacyjnych było promowanie podstawowych zasad higieny osobistej, która odgrywa podstawową rolę w zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych. W ramach programu prowadzone były ciekawe zajęcia, w trakcie których omawiano zasady higieny osobistej, ze szczególnym uwzględnieniem higieny rąk.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne w Przedszkolu nr 12 w Nowej Soli.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej w Sulechowie.

Dzieci z powiatu krośnieńskiego uczestniczyły w konkursie plastycznym „Ręce myję- zdrowo żyję!”.

Zdjęcia. Konkurs plastyczny w powiecie krośnieńskim.

Kampania „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Grupa docelowa: uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodzice, pacjenci podmiotów leczniczych, seniorzy, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 38018

W ramach kampanii organizowano szkolenia dla pracowników medycznych, zajęcia edukacyjne dla uczniów i seniorów, punkty informacyjno – edukacyjne w placówkach nauczania i wychowania, podmiotach leczniczych podczas których promowano prawidłowe zasady higieny, edukowano na temat dróg rozprzestrzeniania się wirusów oraz sposobów zapobiegania chorobom zakaźnym, ze szczególnym uwzględnieniem roli szczepień ochronnych.

Zdjęcie. Szkolenie dla personelu medycznego w Międzyrzeczu.

Zdjęcia. Punkty informacyjno-edukacyjne na terenie powiatu gorzowskiego.

Tematykę kampanii nagłośniono również w lokalnych mediach.

Kampania „Szczepienia przeciw HPV”

Grupa docelowa: uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodzice, pacjenci podmiotów leczniczych, seniorzy, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 23776

Na terenie województwa lubuskiego organizowano szkolenia dla pracowników medycznych i nauczycieli. Prowadzono również spotkania z rodzicami, zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych oraz kampanię informacyjną w środkach komunikacji miejskiej.

Zdjęcie. Szkolenie dla nauczycieli w Świebodzinie.

Zdjęcie. Szkolenie dla pracowników medycznych w Żaganiu.

Zdjęcie. Ulotka w komunikacji miejskiej.

5. Profilaktyka nowotworów.

Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów (nowotwory piersi, jader, prostaty)

Grupa docelowa: społeczność lokalna, uczniowie szkół ponadpodstawowych, seniorzy

Liczba odbiorców: 22717

Wspomniane powyżej nowotwory stanowią istotny problem zdrowotny, szczególnie wśród osób w młodym i średnim wieku (25-64 lat). Rak piersi dotyka rocznie 20 tys. pań. Liczba zachorowań wzrasta po 35 r.ż., a największą zachorowalność obserwuje się w grupie 50-64 lata. Nowotwory jądra stanowią 1,6% zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn, ale wśród młodych dorosłych (20-44 lata) są najczęściej występującym nowotworem złośliwym (25% zachorowań w tej grupie wiekowej). O nowotworze prostaty dowiaduje się w Polsce co roku aż 16-19 tys. mężczyzn, a 5,5 -6 tys. umiera. Niepokojące jest to, że wciąż u wielu pacjentów nowotwory rozpoznawane są w późnym stadium i mimo postępów w leczeniu śmiertelność rośnie. Stąd też pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zintensyfikowali działania edukacyjne adresowane do różnych grup społecznych, aby odwrócić ten negatywny trend.

W ramach programu prowadzono zajęcia edukacyjne, w trakcie których omawiano przyczyny, objawy oraz metody profilaktyki nowotworów. Uczestnicy spotkań (uczniowie, pracownicy zakładów pracy, seniorzy, społeczność lokalna) uczyli się również samobadania piersi i jader na fantomach.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne w Akademickim Liceum Mistrzostwa Sportowego w Gorzowie Wlkp.

MOVEMBER w ALMS

Tematykę profilaktyki nowotworów proponowano również społeczności lokalnej w punktach informacyjno – edukacyjnych organizowanych podczas imprez plenerowych.

Zdjęcie. Punkt informacyjno edukacyjny w Bibliotece w Międzyrzeczu.

Zdjęcie. Punkt informacyjno-edukacyjny w Rzepinie - Senioriada.

W miesiącu października odbywały się także marsze „Różowy Październik”, w których uczestniczyły rodziny i sąsiedzi chorych, uczniowie oraz przedstawiciele organizacji wspierających chorych na raka.

Zdjęcie. Marsz „Różowy Październik” w Nowej Soli.

Program „Wybierz życie – pierwszy krok”

Grupa docelowa: uczniowie klas VII i VIII szkoły podstawowej, uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice i nauczyciele

Liczba odbiorców: 9236 osoby

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa lubuskiego sprawdzała realizację programu w placówkach nauczania i wychowania, a tematykę profilaktyki WZW poruszała również w organizowanych punktach informacyjno-edukacyjnych.

Program profilaktyki czerniaka „Znamię! Znam je?”

Grupa docelowa: uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych,

Liczba odbiorców: 18973

Z uwagi na to, że co roku w Polsce zwiększa się liczba nowych zachorowań na nowotwory skóry o 10%, kontynuowano realizację programu we współpracy z Fundacją Gwiazda Nadziei.

6. Inne działania profilaktyczno-edukacyjne.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia „Moje zdrowie, moje prawo” 2024

Grupa docelowa: pacjenci podmiotów leczniczych, uczniowie szkół ponadpodstawowych, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 4322

Pracownicy w celu zwiększenia dostępności do edukacji i prozdrowotnych akcji profilaktycznych organizowali dla mieszkańców wykłady i zajęcia edukacyjne, punkty informacyjno edukacyjne i tematyczne konkursy.

Zdjęcie. Konferencja dla kobiet w Świebodzinie.

Zdjęcia. Punkt informacyjno-edukacyjny w Zespole Szkół Gastronomicznych.

Kampania edukacyjna „Bezpieczne wakacje/ferie z sanepidem”

Grupa docelowa: uczestnicy kolonii, kierownicy i opiekunowie kolonii, rodzice dzieci i młodzieży

Liczba odbiorców: 25846

Wakacyjną kampanię poprzedzono konferencją prasową zwołaną przez Wojewodę Lubuskiego, w trakcie której Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przedstawił raport z przygotowania do działań, które będą podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną województwa lubuskiego, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom i turystom korzystającym z wypoczynku.

Pracownicy przeprowadzili szkolenia dla organizatorów wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży, w trakcie których omówili wymagania higieniczno - sanitarne dla kolonii, obozów.

Zdjęcie. Szkolenie dla organizatorów wypoczynku z powiatu strzelecko-drezdeneckiego.

Prowadzili również zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z wypoczynku zimowego oraz letniego.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne podczas półkolonii w powiecie gorzowskim.

Zdjęcie. Zajęcia edukacyjne podczas kolonii w powiecie krośnieńskim.

Kampania edukacyjna „Nie bój się cienia”

Grupa docelowa: rodzice dzieci, podróżujący, organizatorzy wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 50 000

W ramach działań podejmowanych w trakcie kampanii apelowano o rozsądne korzystanie z promieni słonecznych oraz przypomniano o zakazie kąpieli w fontannach. W środkach komunikacji miejskiej, plakaty informowały społeczność lokalną o zasadach bezpieczeństwa w czasie upałów, a chcących podróżować za granicę - o zalecanych szczepieniach.

Kampanie EFSA

Grupa docelowa: rodzice dzieci, podróżujący, organizatorzy wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, społeczność lokalna

Liczba odbiorców: 12699

Celem prowadzonych działań edukacyjnych było zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat bezpieczeństwa żywności w Europie. Kampania ma też pomagać w zrozumieniu, jak podejmować świadome decyzje dotyczące tego, jaką żywność kupować, spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób.

Komunikacja społeczna

Grupa docelowa: odwiedzający Facebooka i platformy X Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp.

Liczba odbiorców: 101526

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa lubuskiego za pośrednictwem Facebooka i portalu X angażuje się w różnorodne tematycznie kampanie edukacyjne, inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny, bądź wynikające z potrzeb społeczności lokalnej.

W okresie wakacyjnym włączyliśmy się w akcję edukacyjną związaną z projektem #podokiemsanepidu, w trakcie której w formie graficznej i audiowizualnej przedstawialiśmy działalność kontrolną poszczególnych oddziałów stacji sanitarno-epidemiologicznych. Stanowiły one ciekawą formę zwrócenia uwagi na istotę działań Inspekcji w kontekście zagwarantowania społeczeństwu bezpieczeństwa.

1. Kierunki i zakresy badań.

W 2024 r. na terenie województwa lubuskiego badania laboratoryjne prowadzone były w dwóch laboratoriach, tj. WSSE w Gorzowie Wlkp. i PSSE w Zielonej Górze.

Zakres badań wykonywanych w obu laboratoriach odpowiadał przyjętej w województwie polityce rejonizacji badań dla poszczególnych powiatów z uwzględnieniem możliwości technicznych laboratoriów. Istniejąca baza laboratoryjna oraz dobrze rozwinięty system dowożenia próbek pozwalały na wykonywanie badań wynikających z prowadzonego nadzoru sanitarnego, za wyjątkiem niektórych parametrów badania żywności, które zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego wykonywane były w wyspecjalizowanych w określonych kierunkach badań laboratoriach innych wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp. w 2024 r. w ramach badań żywności wykonywało badania również na rzecz innych wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych w zakresie zawartości akryloamidu (dla WSSE w: Gdańsku, Bydgoszczy, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Łodzi, Opolu, Poznaniu, Szczecinie, Wrocławiu, Rzeszowie, Lublinie, Warszawie, Olsztynie) oraz w zakresie witamin z grupy B dla WSSE w Szczecinie.

Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp. oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze posiadają wydane przez Polskie Centrum Akredytacji Certyfikaty Akredytacji potwierdzające, że funkcjonujący w laboratorium system zarządzania został dostosowany do wymagań międzynarodowej normy PN-EN ISO/ IEC 17025:2018-02 "Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących."

Posiadany zakres akredytacji potwierdza kompetencje laboratoriów do wykonywania badań klinicznych materiału biologicznego od ludzi, z zakresu higieny środowiska, środowiska pracy, higieny radiacyjnej, żywności, obiektów z obszaru produkcji żywności, materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

Laboratoria potwierdzają swoje kompetencje techniczne poprzez uczestnictwo w krajowych i zagranicznych badaniach biegłości oraz podczas corocznych audytów przeprowadzanych przez Polskie Centrum Akredytacji.

Laboratoria systematycznie dostosowują zakres akredytowanych badań do obowiązujących uregulowań prawnych, zmieniających się norm badawczych i normatywów higienicznych.

W 2024 r. zakres akredytacji WSSE w Gorzowie Wlkp (Nr AB 486) został rozszerzony o:

- obecność materiału genetycznego wirusa SARS CoV-2 oraz wirusa RSV w wymazach z nosa, gardła oraz nosogardła metodą Real Time PCR;
- obecność i liczbę drobnoustrojów (*Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Candida albicans*, drożdże, pleśnie, bakterie tlenowe mezofilne) w kosmetykach;

- zawartość akryloamidu w naturalnym kakao metodą chromatografii gazowej z detekcją spektrometrią mas;
- zawartość żelaza, wapnia, magnezu w suplementach diety metodą emisyjnej spektrometrii atomowej ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej,
- stężenie aktywności radionuklidu cezu (CS-137) w wodzie i wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi metodą spektrometrii promieniowania gamma z powołaniem na najnowszy dokument normalizujący;
- testy specjalistyczne urządzeń stosowanych w stomatologicznej tomografii komputerowej wiązki stożkowej;
- zawartość arsenu nieorganicznego w orzechach, arachidach, nasionach roślin oleistych;
- liczbę pleśni i drożdży w czekoladzie, pieczywie oraz wyrobach cukierniczych;

Ponadto elastycznym zakresem akredytacji zostały objęte dodatkowe dziedziny badawcze, tj. diagnostyka medyczna w zakresie wykrywania obecności materiału genetycznego wirusów oddechowych w materiale klinicznym od ludzi oraz badania radiochemiczne i promieniowania w zakresie oznaczanie stężenia aktywności radionuklidów gamma promieniotwórczych w produktach rolnych, w wodzie i wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, żywności, paszach dla zwierząt.

Laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp. jest drugim laboratorium Inspekcji Sanitarnej w kraju które posiada elastyczny zakres akredytacji w zakresie oznaczania stężenia aktywności radionuklidów gamma promieniotwórczych.

Zakres akredytacji PSSE w Zielonej Górze (Nr AB 622) został natomiast rozszerzony o:

- pobieranie próbek wody, wody na pływalniach do badań mikrobiologicznych, fizycznych i chemicznych oraz pobieranie próbek wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli do badań mikrobiologicznych;
- drgania mechaniczne działające na organizm człowieka przez kończyny górne oraz drgania mechaniczne o ogólnym działaniu na organizm człowieka w środowisku pracy;
- stężenie metali w wodzie i wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi metodą emisyjnej spektrometrii atomowej ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej (ICP-OES).

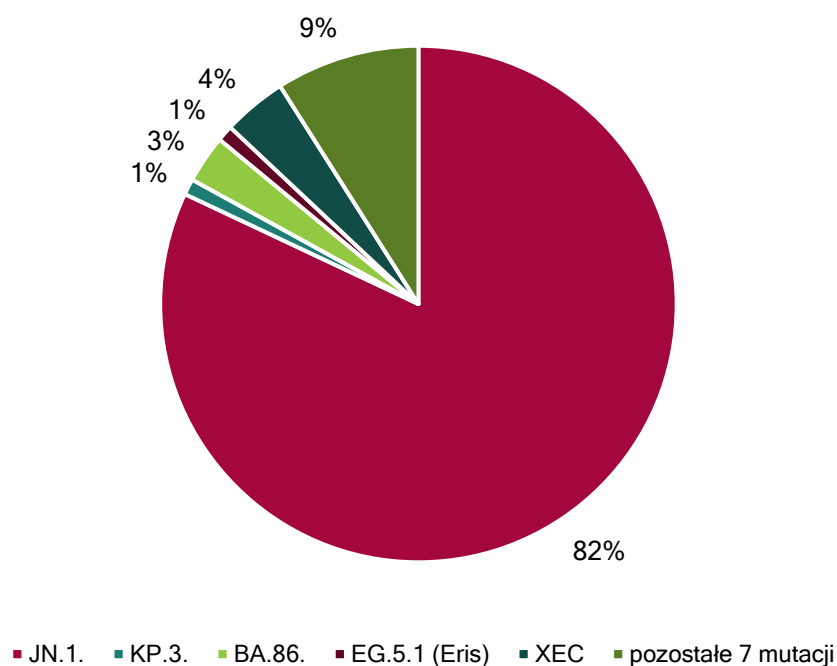
W 2024 r. Dział Laboratoryjny WSSE w Gorzowie Wlkp. kontynuował wdrożone w 2021 r. sekwencjonowanie genomu wirusa SARS-CoV-2. I jako jedyne laboratorium w woj. lubuskim prowadzi pełną diagnostykę wirusa SARS CoV-2 od wykrywania obecności do określenia jego mutacji. W związku z prowadzonym w kraju nadzorem genomowym wirusa SARS Cov-2 i jego wariantów **Laboratorium tutejszej Stacji w 2024 r. prowadziło sekwencjonowanie genomu wirusa SARS CoV-2 na potrzeby woj. lubuskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego oraz województwa dolnośląskiego.**

W 2024 r. wykonano 331 badań w kierunku sekwencjonowania genomu wirusa SARS CoV-2. W woj. lubuskim w 2024 r. występował wyłącznie wariant Omikron o różnych podtypach.

Procentowe zestawienie mutacji w linii wariantu Omikron, które dominowały w woj. lubuskim w 2024 r.

Ponadto Laboratorium WSSE w Gorzowie w ramach prowadzonego nadzoru nad wirusami oddechowymi prowadziło badania w kierunku wykrywania wirusa RSV oraz wirusa grypy z określeniem jego typu i podtypu. Powyższe badania pozwalały ustalić czynnik etiologiczny zakażenia, co jest istotne z punktu widzenia odmiennego sposobu postępowania z pacjentem i terapii zakażeń.

2. Zakres wykonywanych badań laboratoryjnych na terenie województwa lubuskiego.

	Epidemiologia			Żywność		Woda		Radiacja		Środowisko pracy		Ilość wykonanych badań
	parazytologiczne	wirusologiczne w tym diagnostyka wirusa SARS-CoV-2	bakteriologiczne	fizykochemiczne	mikrobiologiczne	fizykochemiczne	mikrobiologiczne	fizyczne	chemiczne	fizyczne	chemiczne	
Gorzów Wlkp.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		13 374
Zielona Góra	+		+			+	+			+	+	8 287

3. Badania laboratoryjne.

Badania prowadzone w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowane są na: ochronę zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobieganie chorobom zakaźnym i zawodowym.

W ramach prowadzonego nadzoru w laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp. oraz PSSE w Zielonej Górze wykonano łącznie **21 661 badań** z czego z nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, wody na pływalni, wody mineralnej oraz wody pochodzącej z kąpielisk i miejsc przeznaczonych do kąpieli , ciepłej wody użytkowej 7415, żywności, suplementów diety, przedmiotów użytku oraz kosmetyków 5545, badań materiału klinicznego 8 171 oraz inżynierii środowiska/ środowiska pracy i radiacji 530.

W ramach przeprowadzonych badań wykonano 67 047 oznaczeń różnych parametrów.

Wykonane oznaczenia na terenie woj. lubuskiego (wg MZ-45 za rok 2024)

	Wykonane oznaczenia:			
	badania ogółem	chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
Ogółem	21 661	18 199	13 439	35 409
Higiena komunalna	7 415	15 335	12 282	8 793
Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku	5 545	2 162	76	10 781
Higiena pracy i radiacyjna	530	702	1 081	
Epidemiologia	8 171			15 835

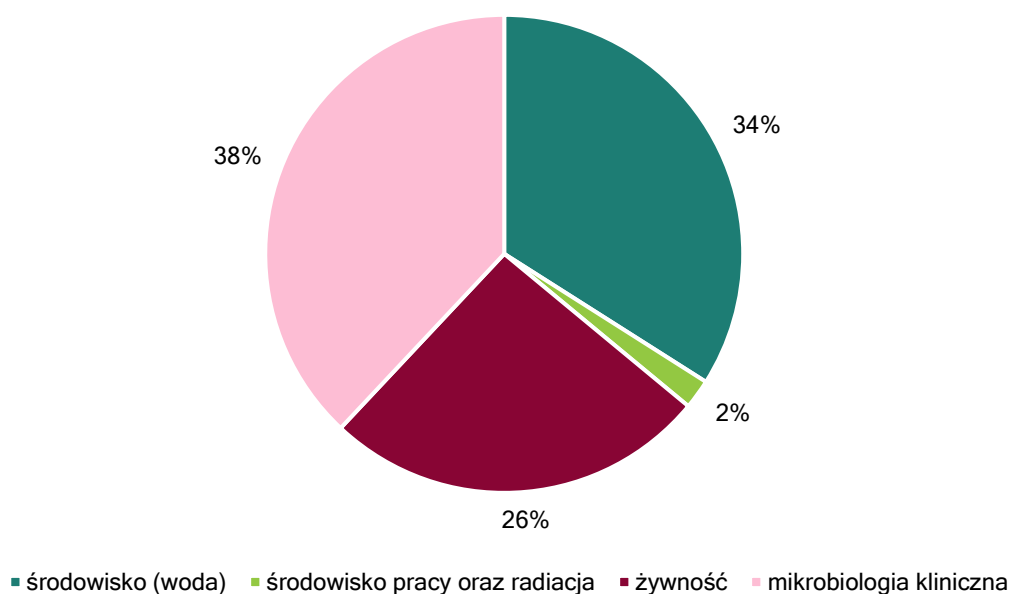
Oprócz badań zaplanowanych w rocznym planie pracy realizowane były badania wynikające z interwencji ,występujących na terenie woj. lubuskiego ognisk zatruc pokarmowych oraz działaniami związanymi z kontynuacją monitorowania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

i pomiarami w środowisku pracy w związku z pożarem składowiska odpadów niebezpiecznych jaki miał miejsce w Przylepie w 2023 r.

W ramach powyższych badań w 2024 r. Laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp oraz PSSE Zielonej Górze wykonały łącznie 1665 oznaczeń.

Badania laboratoryjne w ramach sprawowanego nadzoru wykonane zostały metodami akredytowanymi zgodnie z posiadanym certyfikatem akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 486 (WSSE Gorzów Wlkp.) oraz AB 622 (PSSE Zielona Góra).

Procentowy udział badań w poszczególnych dziedzinach

Zdjęcie. Aparat do automatycznego przygotowania bibliotek – Ion Chef System wraz z dwoma termocyklerami SimpliAmp.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA PAŃSTWOWEJ INSPEKЦИИ SANITARNEJ Z TERENU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2024 ROKU

Wyszczególnienie		Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje					Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	Nałożone kary pieniężne	Kwota nałożonych kar pieniężnych w złotych	
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne			wydane w I instancji				wydane w II instancji przez PWIS									
								przez PPIS i PGIS		przez PWIS											
								merytoryczne	płatnicze	merytoryczne	płatnicze										
0	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Ogółem		60094	19507	82478	35409	5951	33876	5760	4775	458	334	36	1440	71	2	0	1037	302950	84	130200	
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-epidemiologicznych	higiena	komunalna	9312	16643	13880	8793	2828	5139	2454	497	0	0	6	222	4	2	0	87	22550	14	2600
		żywności, żywienia i przedmiotów użytku	5545	2162	76	10781	2660	8152	2325	2587	62	0	1	45	17	0	0	893	364750	62	100000
		pracy	357	702	121	0	317	1815	510	354	1	0	11	102	4	0	0	8	2450	7	22500
		dzieci i młodzieży	36180	0	67085	0	0	1990	268	200	0	0	0	12	2	0	0	26	7450	0	0
		radiacyjna	529	0	1316	0	20	156	0	0	203	121	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	epidemiologia	8171	0	0	15835	119	15074	188	156	0	0	5	52	44	0	0	23	5750	0	0	
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	0	0	0	0	0	354	13	979	192	212	12	1006	0	0	0	0	0	0	0	0
	środki zastępcze	0	0	0	0	0	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	inne	0	0	0	0	7	1188	1	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zespół redakcyjny:

Nadzór merytoryczny:

Dorota Konaszczuk

Jolanta Musiała

Opracowanie:

Aneta Sawicka

Małgorzata Stodolak

Małgorzata Michna

Robert Michna

Sylwia Rosiak

Barbara Przybylska

Katarzyna Szymańczuk

Aneta Mokosa

Halina Bakłaj

Edycja, okładka, opracowanie wizualne, skład:

Katarzyna Gołębiowska

Zdjęcia wykorzystane w opracowaniu:

Zasoby własne WSSE w Gorzowie Wlkp., bank zdjęć stockowych usługi Microsoft 365

© Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp.

66-400 Gorzów Wlkp., ul. Kazimierza Jagiellończyka 8b

tel. (95) 722-60-57

www.gov.pl/web/wsse-gorzowwlp

e-mail: wsse.gorzow@sanepid.gov.pl

